

**STREDNÁ PRIEMYSELNÁ ŠKOLA ELEKTROTECHNICKÁ,
ZOCHOVA 9, BRATISLAVA**

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Všeobecnovzdelávacie predmety pre

2559M INTELIGENTNÉ TECHNOLOGIE
2561M INFORMAČNÉ A SIEŤOVÉ TECHNOLOGIE
2569M INFORMAČNÉ A DIGITÁLNE TECHNOLOGIE – UMELÁ INTELIGENCIA
2573M PROGRAMOVANIE DIGITÁLNYCH TECHNOLOGIÍ
2675M ELEKTROTECHNIKA

2026/2027

Obsah

ÚVOD	4
1. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY	5
1.1. Jazyk a komunikácia.....	5
Slovenský jazyk a literatúra	5
Anglický jazyk	10
Komunikácia v anglickom jazyku	15
Nemecký jazyk	19
1.2. Človek a hodnoty	24
Etická výchova	24
Náboženská výchova	29
1.3. Človek a spoločnosť	34
Dejepis	34
Občianska náuka	38
1.4. Človek a príroda	42
Fyzika	42
Biológia	48
1.5. Matematika a práca s informáciami.....	52
Matematika	52
1.6. Zdravie a pohyb.....	57
Telesná a športová výchova	57
1.7. Účelové cvičenie	62
Devínska Kobyla – turistika a pohyb v prírode.....	62
Spartan Race – prekážková dráha	62
2. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY	64
2.1. Jazyk a komunikácia.....	64
Slovenský jazyk a literatúra	64
Anglický jazyk	69
Komunikácia v anglickom jazyku	74
Nemecký jazyk	79

2.2. Človek a hodnoty	84
Etická výchova	84
Náboženská výchova	89
2.3. Človek a spoločnosť	94
Občianska náuka	94
2.4. Človek a príroda	99
Fyzika	99
Biológia	105
2.5. Matematika a práca s informáciami	110
Matematika	110
2.6. Zdravie a pohyb	115
Telesná a športová výchova	115
2.7. Účelové cvičenie	120
Hasiči – návšteva hasičskej základne	120
Železná studnička – Kačín/Kamzík	120
3. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY	122
3.1. Jazyk a komunikácia	122
Slovenský jazyk a literatúra	122
Anglický jazyk	127
Komunikácia v anglickom jazyku	132
Nemecký jazyk	137
3.2. Človek a spoločnosť	142
Občianska náuka	142
3.3. Človek a príroda	147
Fyzika	147
3.4. Matematika a práca s informáciami	152
Matematika	152
3.5. Zdravie a pohyb	157
Telesná a športová výchova	157
3.6. Kurz ochrany života a zdravia	162
Devínska Kobyla – pobyt a pohyb v prírode	162
Vojaci – praktické stanovištia	162
Sad Janka Kráľa – zdravotná príprava	163

Hody granátom na presnosť a diaľku	163
4. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY	164
4.1. Jazyk a komunikácia.....	164
Slovenský jazyk a literatúra	164
Anglický jazyk	170
Komunikácia v anglickom jazyku	175
Nemecký jazyk	180
4.2. Matematika a práca s informáciami.....	185
Matematika	185
4.3. Zdravie a pohyb.....	190
Telesná a športová výchova	190

ÚVOD

Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov tvoria súčasť Školského vzdelávacieho programu Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej, Zochova 9, Bratislava. Nadväzujú na jeho všeobecnú časť a konkretizujú obsah a ciele vzdelávania v jednotlivých všeobecnovzdelávacích predmetoch.

Učebné osnovy sú spracované podľa jednotlivých ročníkov a študijných odborov. Zohľadňujú príslušný štátny vzdelávací program, učebné plány jednotlivých študijných odborov a špecifiká školy. Ak sa obsah alebo časová dotácia predmetu medzi študijnými odbormi odlišuje, táto skutočnosť je uvedená priamo v príslušnom predmetovom liste.

Jednotlivé predmetové listy obsahujú základné údaje o predmete, jeho charakteristiku, ciele vyučovacieho predmetu, výchovné a vzdelávacie stratégie, spôsob hodnotenia, používanú didaktickú techniku a učebné pomôcky a prehľad tematických celkov. Podrobné časové rozvrhnutie učiva je spracované v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch jednotlivých predmetov.

Učebné osnovy jednotlivých predmetov vychádzajú najmä z:

- príslušného **štátneho vzdelávacieho programu** a vzdelávacích štandardov,
- platných **učebných plánov jednotlivých študijných odborov školy**,
- cieľov, princípov a podmienok vzdelávania stanovených vo **Všeobecnej časti Školského vzdelávacieho programu**,
- obsahovej a časovej nadväznosti učiva medzi jednotlivými ročníkmi,
- potreby prepájania všeobecnovzdelávacích predmetov s odborným zameraním školy,
- skúseností pedagogických zamestnancov a potrieb vyplývajúcich z realizácie vyučovania v podmienkach školy.

Učebné osnovy určujú základný obsahový a kompetenčný rámec jednotlivých predmetov. Konkrétne časové rozvrhnutie učiva, poradie jednotlivých tém, rozpracovanie výkonového a obsahového štandardu a zaradenie ďalších výchovno-vzdelávacích aktivít sa konkretizuje v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

1. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY

Táto časť obsahuje učebné osnovy všeobecno-vzdelávacích predmetov vyučovaných v 1. ročníku podľa učebných plánov jednotlivých študijných odborov.

1.1. Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra patrí do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** a v 1. ročníku nadväzuje na jazykové, komunikačné, čitateľské a literárne spôsobilosti získané na základnej škole. Prepája jazykovú, slohovú a literárnu zložku a vedie žiakov ku kultivovanému ústnemu a písomnému prejavu, správne mu používaniu slovenského jazyka a aktívnej práci s rôznymi druhmi umeleckých a vecných textov.

V jazykovej a komunikačnej zložke sa žiaci venujú základným princípom komunikácie, procesu učenia a práci s informáciami. Rozvíjajú schopnosť získavať, triediť, spracúvať a posudzovať informácie, identifikovať hlavnú myšlienku a kľúčové slová textu a využívať vhodné informačné zdroje. Jazykové učivo je zamerané najmä na fonetiku a fonológiu, zvukovú rovinu jazyka, lexikológiu, slovnú zásobu a prácu so slovníkmi a jazykovými príručkami.

V slohovej zložke si žiaci osvojujú základy štylistiky, štýlotvorné činitele, jazykové štýly a slohové postupy. Podrobnejšie sa venujú hovorovému a administratívne štýlu a rozprávaciu slohovému postupu. Získané poznatky využívajú pri tvorbe vlastných ústnych a písomných prejavov, pri praktických komunikačných situáciách a pri tvorbe vybraných administratívnych a slohových útvarov.

Literárna zložka vytvára základ systematického štúdia literatúry. Žiaci si osvojujú základné literárnovedné pojmy, literárne druhy, formy a žánre a oboznamujú sa s vybranými dielami svetovej a slovenskej literatúry od staroveku cez stredovek, humanizmus a renesanciu a barok až po klasicizmus a osvietenstvo. Pri práci s umeleckým textom analyzujú jeho obsah, kompozíciu, postavy a výrazové prostriedky a formulujú vlastný čitateľský zážitok a interpretáciu.

Vyučovanie je založené na aktívnej práci s umeleckým a vecným textom, jazykových a slohových cvičeniach, tvorbe vlastných prejavov a práci so slovníkmi. Dôraz sa kladie na čítanie s porozumením, kritické spracovanie informácií, kultivovanú komunikáciu a praktické cvičenie jazykových a literárnych vedomostí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- poznali základné princípy komunikácie a uplatňovali ich v praktických komunikačných situáciách,
- dokázali prispôbiť svoj prejav cieľu, prostrediu a komunikačnému partnerovi,
- rozlišovali základné druhy a formy komunikácie,
- rozvíjali schopnosť aktívne počúvať a primerane reagovať na prejav komunikačného partnera,
- dokázali určiť hlavnú myšlienku textu a identifikovať kľúčové slová,
- vytvárali osnovu a konspekt prečítaného alebo vypočutého textu,
- rozvíjali kritický prístup k textu a použitým informačným zdrojom,
- čítali umelecké a vecné texty s porozumením,
- vyhľadávali v texte explicitné aj podstatné súvisiace informácie,
- poznali základné literárne druhy, formy a žánre,
- používali základné literárnovedné pojmy,
- rozlišovali rozprávača a postavy a identifikovali pásma ich reči,
- poznali základné kompozičné prvky literárneho diela,
- identifikovali vybrané umelecké výrazové prostriedky,
- orientovali sa vo vybraných obdobiach slovenskej a svetovej literatúry od staroveku po klasicizmus a osvietenstvo,
- charakterizovali základné znaky starovekej literatúry,
- poznali základné znaky stredovekej literatúry a význam byzantskej misie pre domácu kultúru a literatúru,
- charakterizovali humanistickú a renesančnú literatúru,
- poznali základné znaky barokovej literatúry,
- charakterizovali klasicizmus a osvietenstvo v slovenskom a európskom kontexte,
- interpretovali primeraný literárny text a formulovali vlastný čitateľský zážitok,
- dokázali svoje hodnotenie alebo interpretáciu literárneho textu primerane argumentačne podložiť,
- osvojili si základné poznatky zo štylistiky,
- rozlišovali základné jazykové štýly a slohové postupy,

- poznali základné štýlotvorné činitele,
- charakterizovali hovorový štýl a vytvárali jeho vybrané útvary,
- poznali princípy rozprávacieho slohového postupu,
- vytvorili obsahovo a kompozične primerané súvislé rozprávanie,
- charakterizovali administratívny štýl a jeho základné znaky,
- vytvárali vybrané administratívne útvary primerané komunikačnej situácii,
- osvojili si základné poznatky z fonetiky a fonológie,
- rozlišovali pojmy jazyk a reč, hláska, fonéma a graféma,
- poznali systém slovenských hlások a uplatňovali zásady správnej výslovnosti,
- poznali a prakticky uplatňovali pravidlá znelostnej asimilácie,
- upevňovali používanie slovenskej diakritiky, interpunkcie a pravopisných pravidiel,
- osvojili si základné poznatky z lexikológie,
- rozlišovali základné druhy a vrstvy slovnej zásoby,
- poznali spôsoby obohacovania slovnej zásoby,
- rozumeli významu frazeologizmov a primerane ich používali,
- identifikovali a opravovali jazykové, stylistické a pravopisné nedostatky v texte.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže formulovať svoje myšlienky, názory a postoje v ústnej a písomnej podobe a primerane reagovať v rôznych komunikačných situáciách. Pri komunikácii zohľadňuje jej cieľ, prostredie, komunikačného partnera a charakter prejavu. Rozvíja schopnosť vecne argumentovať, aktívne počúvať a rešpektovať zásady kultivovanej komunikácie.

B. Jazykové kompetencie

Žiak využíva poznatky z fonetiky, fonológie, lexikológie a pravopisu pri práci s jazykom a textom. Rozvíja schopnosť používať slovenský jazyk správne, presne a primerane komunikačnej situácii, vedome pracovať so slovnou zásobou a využívať jazykové príručky pri riešení jazykových problémov.

C. Slohové a textotvorné kompetencie

Žiak rozlišuje základné jazykové štýly a slohové postupy a chápe ich využitie v rôznych druhoch komunikácie. Dokáže plánovať a vytvárať obsahovo, kompozične a jazykovo primerané súvislé texty so zreteľom na ich účel, adresáta a komunikačnú situáciu.

D. Čitateľské a interpretačné kompetencie

Žiak číta umelecké a vecné texty s porozumením, identifikuje ich hlavné myšlienky a podstatné informácie a dokáže ich ďalej spracovať. Pri umeleckom texte pracuje so základnými kompozičnými, tematickými a výrazovými prvkami a formuluje vlastnú interpretáciu založenú na texte.

E. Literárne a kultúrne kompetencie

Žiak sa orientuje v základných literárnovedných pojmoch a vo vybraných obdobiach slovenskej a svetovej literatúry. Literárne diela vníma v základných historických, spoločenských a kultúrnych súvislostiach a rozvíja schopnosť vnímať umeleckú literatúru ako prostriedok estetického poznávania človeka a sveta.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak dokáže získavať, triediť, porovnávať a spracúvať informácie z rôznych informačných zdrojov. Rozlišuje podstatné a nepodstatné informácie, identifikuje hlavnú myšlienku textu a rozvíja kritický prístup k textu a zdrojom informácií.

G. Kompetencie k učeniu a samostatnej práci

Žiak poznáva a využíva stratégie učenia, dokáže samostatne pracovať s textom, robiť si poznámky, vytvárať osnovu alebo konspekt a používať slovníky, jazykové príručky a informačné zdroje. Postupne preberá zodpovednosť za kvalitu vlastného prejavu, dokáže identifikovať chyby a využívať spätnú väzbu pri jeho zlepšovaní.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho jazykových, komunikačných, slohových, čitateľských a literárnych kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť správne a primerane používať slovenský jazyk, pracovať s umeleckým a vecným textom, získavať a spracúvať informácie, vytvárať vlastné ústne a písomné prejavy a využívať literárne a jazykové poznatky pri riešení praktických úloh. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- písomné testy a krátke jazykové preverovania,
- pravopisné cvičenia a diktáty,
- práca s umeleckým a vecným textom,
- literárna analýza a interpretácia textu,
- praktické jazykové a štylistické cvičenia,
- slohové práce zamerané na rozprávací slohový postup a vybrané administratívne útvary,
- ústne prezentácie, referáty a ďalšie primerané žiacke výstupy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,

- formatívna spätná väzba.

Pri hodnotení písomného prejavu sa primerane posudzuje obsah, kompozícia, jazyková správnosť, stylistická primeranosť, pravopis a celková úroveň spracovania textu. Pri práci s literatúrou sa posudzuje porozumenie textu, používanie príslušných literárnovedných pojmov a schopnosť interpretáciu alebo hodnotenie podložiť konkrétnymi prvkami diela.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu jazykového a literárneho učiva, textov, ukážok, obrazových materiálov a výsledkov žiackej práce,
- **audio a video technika** – na prácu s umeleckým prednesom, hovoreným prejavom, dramatickými a filmovými ukážkami a ďalšími audiovizuálnymi materiálmi,
- **slovníky a jazykové príručky** – výkladové, pravopisné, synonymické, frazeologické a ďalšie primerané jazykové zdroje na rozvíjanie jazykovej kultúry a samostatnej práce,
- **umelecké a vecné texty** – literárne diela, ukážky, antológie, učebnicové a autentické texty využívané pri čítaní, analýze a interpretácii.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Úvod; Učenie a komunikácia; Práca s informáciami; Úvod do štúdia literatúry; Staroveká literatúra; Základy stylistiky; Hovorový štýl; Rozprávací slohový postup; Stredoveká literatúra; Literatúra v období humanizmu a renesancie; Baroková literatúra; Fonetika a fonológia; Administratívny štýl; Literatúra v období klasicizmu a osvietenstva; Lexikológia; Záverečné opakovanie	SJL_1

Anglický jazyk

Názov predmetu	Anglický jazyk				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet anglický jazyk patrí do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** a v **1. ročníku** nadväzuje na jazykové a komunikačné zručnosti získané na základnej škole. Systematicky rozvíja schopnosť žiakov používať anglický jazyk v každodenných komunikačných situáciách a vytvára predpoklady na postupné dosahovanie požadovanej komunikačnej úrovne podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Dôraz sa kladie na vyvážený rozvoj počúvania a čítania s porozumením, ústneho prejavu, písomného prejavu a jazykovej interakcie.

Obsah vyučovania je organizovaný do tematických celkov, prostredníctvom ktorých si žiaci rozširujú slovnú zásobu, upevňujú gramatické štruktúry a učia sa používať jazykové prostriedky v konkrétnych situáciách. V **1. ročníku** sa venujú najmä témam súvisiacim s pocitmi a osobnosťou, zážitkami a dobrodružstvom, médiami a digitálnym svetom, prírodou a životným prostredím, ambíciami, štúdiom a pracovným životom.

Dôraz sa kladie na aktívnu komunikáciu. Žiaci opisujú osoby, obrázky, miesta a udalosti, rozprávajú o skúsenostiach a plánoch, vyjadrujú názory, súhlas a nesúhlas, poskytujú rady, formulujú potrebu, povinnosť alebo zákaz a zapájajú sa do dialógov a diskusií. Prostredníctvom práce s autentickými a didakticky upravenými textami, nahrávkami, audiovizuálnymi materiálmi a digitálnymi zdrojmi rozvíjajú schopnosť vyhľadávať, porovnávať, spracúvať a primerane interpretovať informácie v cudzom jazyku.

Písomný prejav je zameraný na tvorbu kratších súvislých textov primeraných komunikačnej situácii. Žiaci sa učia vytvárať najmä opis osoby a udalosti, pozvánku, neformálny list, článok a jednoduchú formálnu žiadosť o prácu. Postupne si osvojujú zásady členenia textu, primeraného štýlu a používania vhodných jazykových prostriedkov.

Predmet zároveň rozvíja kritické myslenie, tvorivosť, spoluprácu, interkultúrne povedomie, digitálnu gramotnosť a schopnosť postupne preberať zodpovednosť za vlastné učenie. Vytvára tiež základy pre neskoršie využívanie anglického jazyka pri ďalšom štúdiu a v profesijnom prostredí, osobitne v témach vzdelávania, pracovného života, médií a digitálneho sveta. Podobný dôraz na autonómne učenie, digitálne technológie, interkultúrnosť a budúce profesijné využitie jazyka je uplatnený aj v porovnávaných osnovách druhej školy.

Predmet anglický jazyk sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali schopnosť porozumieť primeraným hovoreným prejavom a identifikovať v nich podstatné informácie,
- rozumeli primeraným súvislým textom a dokázali v nich vyhľadávať konkrétne a podstatné informácie,
- využívali základné stratégie globálneho, selektívneho a detailného počúvania a čítania,
- dokázali komunikovať v bežných každodenných situáciách a primerane reagovať na komunikačného partnera,
- vedeli opísať osobu, miesto, obrázok alebo udalosť,
- dokázali hovoriť o vlastných skúsenostiach, záujmoch, názoroch, pocitoch a plánoch,
- vedeli viesť primeraný dialóg a zapájať sa do jednoduchej diskusie,
- dokázali vyjadriť záujem, radu, súhlas, nesúhlas, potrebu, povinnosť a zákaz,
- stručne zdôvodňovali vlastný názor a reagovali na názory ostatných,
- rozširovali slovnú zásobu v tematických oblastiach pocitov a osobnosti, športu a dobrodružstva, médií, digitálneho sveta, počasia, životného prostredia, vzdelávania a zamestnania,
- upevňovali a rozvíjali používanie základných gramatických štruktúr potrebných na komunikáciu v prítomnosti, minulosti a budúcnosti,
- primerane používali prítomný jednoduchý a priebehový čas,
- používali minulý jednoduchý a priebehový čas pri opise minulých udalostí a skúseností,
- osvojovali si primerané spôsoby vyjadrovania budúcnosti,
- používali stupňovanie prídavných mien, základné kvantifikátory, modálne slovesá a podmienkové vety prvého typu,
- rozvíjali schopnosť tvoriť a používať slovnú zásobu prostredníctvom predpôň, prípon, zložených slov, kolokácií a frazálnych slovies,
- dokázali vytvoriť kratší súvislý ústny prejav na známu tému,
- dokázali vytvoriť primeraný kratší písomný prejav podľa zadania a komunikačného zámeru,
- vytvorili opis osoby alebo udalosti, pozvánku, neformálny list, článok a jednoduchú formálnu žiadosť o prácu,
- používali vhodné jazykové a štylistické prostriedky vzhľadom na adresáta a účel komunikácie,
- využívali rôzne druhy slovníkov a ďalšie informačné a digitálne zdroje,
- rozvíjali stratégie potrebné na prácu s neznámym textom a novou slovnou zásobou,
- dokázali z kontextu odhadovať význam neznámych výrazov,

- vyhľadávali, porovnávali a primerane posudzovali informácie z rôznych zdrojov,
- rozvíjali schopnosť spolupracovať vo dvojici a v skupine,
- postupne preberali zodpovednosť za vlastné učenie a dokázali hodnotiť svoj pokrok,
- rozvíjali poznatky o kultúre a reáliách anglicky hovoriacich krajín,
- vytvárali si základy jazykových kompetencií potrebných pri ďalšom štúdiu a budúcom profesijnom uplatnení.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet anglický jazyk sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže používať anglický jazyk v bežných komunikačných situáciách, viesť primeraný rozhovor, formulovať otázky a odpovede a vyjadrovať svoje názory, pocity, skúsenosti a plány. Primerane reaguje na prejavy komunikačného partnera a prispôsobuje svoje vyjadrovanie konkrétnej situácii.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a vybraným informáciám v primeraných hovorených a písaných prejavoch. Pri počúvaní a čítaní využíva vhodné stratégie, pracuje s kontextom, dokáže vyhľadať požadované informácie a postupne rozlišuje podstatné a doplňujúce údaje.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvárať primerané ústne a písomné prejavy. Opisuje osoby, obrázky, miesta, udalosti a skúsenosti, rozpráva o svojich záujmoch a plánoch a vytvára kratšie texty zodpovedajúce účelu a komunikačnej situácii.

D. Jazykové kompetencie

Žiak rozvíja slovnú zásobu, gramatickú správnosť, výslovnosť, intonáciu, pravopisnú a interpunkčnú správnosť a schopnosť vhodne používať jazykové prostriedky. Lexikálne a gramatické poznatky využíva predovšetkým ako nástroj efektívnej komunikácie.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak dokáže spolupracovať vo dvojici a v skupine, zapájať sa do dialógu a diskusie, rešpektovať názory druhých a primerane vyjadrovať súhlas alebo nesúhlas. Rozvíja schopnosť používať primerané zdvorilostné a komunikačné stratégie v rôznych sociálnych situáciách.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak používa slovníky, učebné materiály, internetové a ďalšie digitálne zdroje pri získavaní a spracúvaní informácií v anglickom jazyku. Postupne si osvojuje stratégie samostatnej práce s neznámym textom a novou slovnou zásobou a učí sa posudzovať vhodnosť použitých zdrojov.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak si rozvíja poznatky o každodennom živote, kultúre, tradíciách a spoločenských zvyklostiach anglicky hovoriacich krajín. Porovnáva ich s vlastným kultúrnym prostredím a učí sa primerane reagovať v základných interkultúrnych komunikačných situáciách.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho jazykových a komunikačných kompetencií. Posudzuje sa nielen úroveň osvojených jazykových prostriedkov, ale predovšetkým schopnosť ich využívať v konkrétnej komunikačnej situácii. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- hodnotenie písomného prejavu,
- dialógy a modelové komunikačné situácie,
- opis a porovnávanie fotografií,
- prezentácie, projektové a tvorivé úlohy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú praktické využívanie jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav, rozhovor, písomná práca, práca s textom alebo nahrávkou, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej komunikačnej situácie.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,

- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Pocity; Dobrodružstvo; Na obrazovke; Naša planéta; Ambície	<u>ANJ_1</u>

Komunikácia v anglickom jazyku

Názov predmetu	Komunikácia v anglickom jazyku				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	0	1

Charakteristika predmetu

Predmet komunikácia v anglickom jazyku patrí do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** a nadväzuje na vedomosti a komunikačné zručnosti rozvíjané v predmete anglický jazyk. Vytvára priestor na ich intenzívnejšie praktické využívanie v každodenných aj jednoduchých odborne orientovaných komunikačných situáciách. Dôraz sa kladie najmä na aktívne používanie anglického jazyka, rozširovanie slovnéj zásoby, počúvanie s porozumením a schopnosť pohotovo a primerane reagovať v konkrétnych situáciách.

Obsah predmetu prepája všeobecné komunikačné témy s prvkami odbornej slovnéj zásoby zodpovedajúcej technickému zameraniu školy. V 1. ročníku sa žiaci venujú rodine a využitiu elektriny v domácnosti, cestovaniu a elektrickej doprave, kultúre a technológiám využívaným v umení, bývaní a technickému vybaveniu domácnosti a oblasti stravovania.

Významnou súčasťou vyučovania je ústna komunikácia. Žiaci opisujú osoby, predmety, zariadenia a situácie, vedú jednoduché dialógy, formulujú otázky a odpovede, vyjadrujú vlastné názory a porovnávajú výhody a nevýhody rôznych riešení. Prostredníctvom modelových situácií rozvíjajú schopnosť využívať osvojenú slovnú zásobu v praktickom kontexte a reagovať na hovorený prejav primerane jeho obsahu a komunikačnej situácii.

Pri práci s praktickými a odbornými témami sa žiaci oboznamujú so základnými anglickými pomenovaniami elektrických a elektronických zariadení, dopravných prostriedkov, domácich spotrebičov a informačno-komunikačných technológií. Získané jazykové prostriedky využívajú pri jednoduchom opise zariadení, ich funkcie, vlastností a spôsobu používania v každodennom živote.

Predmet podporuje sebadôveru pri používaní cudzieho jazyka, samostatnosť, spoluprácu a postupné odbúravanie komunikačných bariér. Využívanie autentických a digitálnych materiálov zároveň vytvára základ pre neskoršiu prácu s odbornejším obsahom v anglickom jazyku a pre jeho využitie pri ďalšom štúdiu a profesijnom uplatnení.

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa vyučuje v **1. ročníku študijných odborov IT, IST, UI a ELE** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali schopnosť aktívne používať anglický jazyk v bežných a jednoduchých odborne orientovaných komunikačných situáciách,
- dokázali porozumieť primeranému hovorenému prejavu a identifikovať v ňom podstatné informácie,
- využívali základné stratégie počúvania s porozumením,
- vedeli viesť jednoduchý dialóg, formulovať otázky a odpovede a primerane reagovať na komunikačného partnera,
- dokázali vytvoriť jednoduchý súvislý ústny prejav na známu tému,
- opisovali osoby, predmety, zariadenia, situácie a činnosti s využitím primeranej slovnej zásoby,
- rozvíjali schopnosť vyjadriť vlastný názor a jednoducho ho zdôvodniť,
- dokázali porovnávať vybrané možnosti a pomenovať ich základné výhody a nevýhody,
- rozširovali slovnú zásobu v oblastiach rodiny, bývania, cestovania, dopravy, kultúry, stravovania a každodenného života,
- osvojovali si základnú a primerane odbornú slovnú zásobu súvisiacu s elektrinou a jej využitím,
- primerane komunikovali o používaní elektrických spotrebičov a technického vybavenia domácnosti,
- poznali základnú slovnú zásobu súvisiacu s elektrickými dopravnými prostriedkami a modernými technológiami využívanými v doprave,
- dokázali komunikovať v praktických situáciách spojených s cestovaním,
- vedeli vyhľadať a použiť základné informácie súvisiace s cestovnými lístkami, cestovnými spojeniami a rezerváciami,
- rozvíjali schopnosť hovoriť o kultúre, hudbe, filme, počítačových hrách a ďalších formách kultúrneho obsahu,
- poznali základnú slovnú zásobu súvisiacu s technológiami využívanými pri tvorbe a sprostredkovaní kultúrneho obsahu,
- rozvíjali slovnú zásobu spojenú so stravovaním, nákupom potravín a prípravou jedál,
- prepájali všeobecnú anglickú slovnú zásobu so základnou odbornou terminológiou,
- rozvíjali zrozumiteľnú výslovnosť, primeranú intonáciu a schopnosť pohotovejšieho ústneho prejavu,
- dokázali z kontextu odhadnúť význam vybraných neznámych výrazov,
- upevňovali sebadôveru, samostatnosť a ochotu aktívne komunikovať v anglickom jazyku,
- postupne prekonávali komunikačné bariéry pri používaní cudzieho jazyka.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže primerane používať anglický jazyk v bežných a jednoduchých odborne orientovaných situáciách. Formuluje otázky a odpovede, vedie primeraný dialóg, vyjadruje svoj názor a dokáže reagovať na komunikačného partnera podľa charakteru situácie.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a vybraným informáciám v primeraných hovorených a písaných prejavoch. Pri počúvaní a práci s textom využíva kontext, známu všeobecnú a odbornú slovnú zásobu a základné stratégie na získanie požadovaných informácií.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvoriť jednoduchý súvislý ústny prejav, opísať osobu, predmet, technické zariadenie, činnosť alebo situáciu a hovoriť o vlastných skúsenostiach. Získanú slovnú zásobu využíva pri riešení praktických komunikačných úloh a modelových situácií.

D. Odborné jazykové kompetencie

Žiak si osvojuje základnú odbornú slovnú zásobu súvisiacu s elektrinou, elektrickými a elektronickými zariadeniami, dopravou, domácimi spotrebičmi a informačno-komunikačnými technológiami. Dokáže ju prepájať so všeobecným jazykom a používať pri jednoduchom opise technických predmetov, ich vlastností, funkcie a využitia.

E. Profesionálne kompetencie

Žiak si vytvára základné jazykové predpoklady na využívanie anglického jazyka v technickom a profesijnom prostredí. Učí sa pomenovať vybrané technické zariadenia, opísať ich základnú funkciu a získavať jednoduché technické informácie z anglicky písaných alebo hovorených zdrojov.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho komunikačných a odborných jazykových kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť prakticky využívať osvojenú všeobecnú a odbornú slovnú zásobu, porozumieť primeranému hovorenému alebo písanému prejavu a aktívne sa zapájať do modelových komunikačných situácií. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- rozhovor a modelové komunikačné situácie,
- počúvanie s porozumením,

- práca s textom a odbornou slovnou zásobou,
- opis predmetu, zariadenia, činnosti alebo technického riešenia,
- tematické a lexikálne preverovania,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- prezentácie a praktické komunikačné úlohy,
- projektové a tvorivé aktivity,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje predovšetkým prostredníctvom úloh vyžadujúcich praktické používanie anglického jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť rozhovor, opis zariadenia, riešenie modelovej situácie, práca s textom alebo nahrávkou, prezentácia alebo iný prakticky orientovaný výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu slovnej zásoby, zariadení, obrázkov, pracovných materiálov a autentických audiovizuálnych zdrojov,
- **audio a video technika** - na prácu s rozhovormi, inštruktážnymi videami, autentickými nahrávkami a ďalšími materiálmi podporujúcimi počúvanie s porozumením, výslovnosť a odbornú slovnú zásobu,
- **digitálne a multimediálne nástroje** - na tvorbu prezentácií, jednoduchých odborných výstupov, projektov a ďalších materiálov prepájajúcich anglický jazyk s technickým obsahom.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník (IT, IST, UI, ELE)	Rodina a využitie elektriny v domácnosti; Cestovanie a transport, elektrina v doprave; Kultúra a umenie, elektrina v umení; Bývanie – moderný domov sa nezaobíde bez elektriny; Strava a jedlo	ANK_1

Nemecký jazyk

Názov predmetu	Nemecký jazyk				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	0	0	0	2	0

Charakteristika predmetu

Predmet nemecký jazyk patrí do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** a v 1. ročníku je zameraný na postupné osvojovanie základných komunikačných jazykových kompetencií a vytváranie predpokladov na praktické používanie nemeckého jazyka v bežných životných situáciách. Vzdelávanie rozvíja najmä počúvanie a čítanie s porozumením, ústny a písomný prejav a jazykovú interakciu. Dôraz sa kladie na zrozumiteľnú komunikáciu, správnu výslovnosť a postupné budovanie aktívnej slovnéj zásoby.

V úvodnej časti predmetu si žiaci osvojujú základy nemeckej výslovnosti a pravopisu, pozdravy, predstavovanie, hláskovanie a základné komunikačné frázy. Súčasne získavajú prvé gramatické poznatky potrebné na tvorbu jednoduchých viet a otázok, časovanie pravidelných a vybraných nepravidelných slovies a základný slovosled. Prostredníctvom jednoduchých komunikačných situácií si postupne budujú istotu pri používaní cudzieho jazyka.

Tematické celky **Rodina, Jedlo a pitie a Môj byt** rozširujú slovnú zásobu o oblasti bezprostredne súvisiace s každodenným životom žiakov. Žiaci sa učia predstaviť členov rodiny, opisovať osoby a bývanie, pomenovať potraviny, vyjadrovať svoje preferencie a komunikovať v jednoduchých nákupných situáciách. Gramatické učivo zahŕňa najmä osobné, privlastňovacie a ukazovacie zámená, používanie členov, tvorbu množného čísla a základné spôsoby vyjadrenia záporu.

V tematickom celku **Môj deň** sa žiaci učia opisovať svoj denný režim, pracovať s časovými údajmi, pomenovať časti dňa a používať slovnú zásobu spojenú s každodennými činnosťami. Rozvíjajú používanie slovies s odlučiteľnými predponami, časových výrazov a vybraných predložkových väzieb. Získané jazykové prostriedky uplatňujú v krátkych dialógoch, situačných úlohách a pri práci s jednoduchými autentickými alebo didakticky upravenými textami.

V priebehu celého ročníka sa systematicky rozvíjajú základné jazykové zručnosti prostredníctvom práce s textom, posluchového cvičení, audiovizuálnych materiálov, dialógov, interaktívnych aktivít a praktických komunikačných situácií. Predmet zároveň podporuje

samostatnosť pri učení, otvorenosť voči jazykovej a kultúrnej rozmanitosti a vytvára základ pre ďalšie rozvíjanie komunikačných kompetencií v nemeckom jazyku.

Predmet nemecký jazyk sa vyučuje v **1. ročníku študijného odboru PDT** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- osvojili si základné pravidlá výslovnosti a pravopisu nemeckého jazyka,
- rozlišovali základné hláskové a pravopisné osobitosti nemeckého jazyka,
- rozumeli jednoduchým pokynom, otázkam a krátkym hovoreným prejavom,
- dokázali identifikovať základné informácie,
- používali základné spoločenské frázy pri stretnutí, predstavovaní a rozlúčení,
- vedeli sa predstaviť a poskytnúť základné osobné údaje,
- dokázali klásť jednoduché otázky a primerane na ne odpovedať,
- vedeli viesť krátky jednoduchý rozhovor na známu tému,
- dokázali hláskovať slová a pracovať so základnými číselnými údajmi,
- osvojili si základnú slovnú zásobu súvisiacu s rodinou, stravovaním, bývaním a denným režimom,
- opisovali členov rodinný a iné osoby pomocou základnej slovnej zásoby,
- vedeli vyjadriť základné preferencie týkajúce sa jedla a nápojov,
- komunikovali v jednoduchých situáciách spojených s nákupom potravín,
- dokázali pomenovať základné miestnosti, nábytok a vybavenie domácnosti,
- jednoduchým spôsobom opisovali svoje bývanie,
- vedeli vyjadriť čas a pracovať so základnými časovými údajmi,
- správne používali základné tvary pravidelných slovies,
- používali frekventované nepravidelné slovesá v rozsahu preberaného učiva,
- používali slovesá s odlučiteľnými predponami,
- osvojili si základný slovosled oznamovacích viet,
- tvorili jednoduché zisťovacie a doplňovacie otázky,
- primerane používali osobné, privlastňovacie a ukazovacie zámená,
- rozlišovali a používali určitý, neurčitý a nulový člen v rozsahu preberaného učiva,
- používali základné spôsoby vyjadrenia záporu,
- rozvíjali schopnosť porozumieť krátkemu písanému textu a hovorenému prejavu,
- dokázali vytvoriť krátky písomný prejav na známu tému,
- využívali osvojené jazykové prostriedky v bežných komunikačných situáciách,
- využívali slovníky a primerané zdroje pri osvojovaní slovnej zásoby,

- rozvíjali zrozumiteľnú výslovnosť a primeranú intonáciu,
- získavali základné poznatky o nemecky hovoriacom jazykovom a kultúrnom prostredí,
- upevňovali samostatnosť, pravidelnosť a zodpovednosť pri osvojovaní cudzieho jazyka.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet nemecký jazyk sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak používa osvojenú slovnú zásobu a základné gramatické štruktúry v jednoduchých každodenných komunikačných situáciách. Dokáže sa predstaviť, kľásť jednoduché otázky, reagovať na ne a viesť krátky rozhovor na známu tému.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie známym slovám, základným frázam, jednoduchým vetám a krátkym textom. Pri počúvaní a čítaní dokáže identifikovať hlavnú informáciu, vyhľadať konkrétne údaje a využívať kontext pri porozumení jednoduchého jazykového prejavu.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvárať jednoduché ústne a písomné prejavy na známe témy. Hovorí o sebe, svojej rodine, bývaní, stravovaní a každodenných činnostiach a dokáže napísať jednoduché vety alebo krátky text s využitím osvojenej slovnej zásoby a jazykových štruktúr.

D. Jazykové kompetencie

Žiak si osvojuje základnú slovnú zásobu, gramatické štruktúry, výslovnosť a pravopis potrebné na jednoduchú komunikáciu. Dokáže správne používať základné slovesné tvary, členy, zámená, zápor a slovosled v rozsahu preberaného učiva a postupne rozvíja presnosť svojho jazykového prejavu.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak spolupracuje pri párovej a skupinovej práci, zapája sa do jednoduchých dialógov a modelových situácií a rešpektuje komunikačného partnera. Rozvíja schopnosť primerane reagovať na jednoduché otázky, požiadavky a podnety v bežnej komunikácii.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak využíva učebné, audiovizuálne a primerané digitálne materiály pri osvojovaní slovnej zásoby, výslovnosti a základných jazykových štruktúr. Dokáže používať elektronický slovník a jednoduché digitálne zdroje na vyhľadanie významu slov alebo ďalších potrebných jazykových informácií.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak získava základné poznatky o nemecky hovoriacom jazykovom a kultúrnom prostredí a rozvíja otvorenosť voči kultúrnej a jazykovej rozmanitosti. Zároveň si vytvára návyky pravidelnej práce s cudzím jazykom, využíva vhodné stratégie na osvojovanie slovnej zásoby a gramatiky a učí sa identifikovať a postupne odstraňovať vlastné chyby.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho základných jazykových a komunikačných kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť porozumieť jednoduchému hovorenému a písanému prejavu, aktívne používať osvojenú slovnú zásobu a základné gramatické štruktúry a primerane reagovať v bežných komunikačných situáciách. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- hodnotenie písomného prejavu,
- dialógy a modelové komunikačné situácie,
- opis osoby, rodiny, bývania alebo každodenných činností,
- prezentácie, projektové a tvorivé úlohy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom praktického používania jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť jednoduchý rozhovor, krátky ústny prejav, písomný text, reakcia na posluchový materiál, práca s krátkym textom alebo riešenie modelovej komunikačnej situácie.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,

- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník (PDT)	Prvé kontakty; Rodina; Jedlo a pitie; Môj byt; Môj deň; Nácvik jazykových zručností	NEJ_1

1.2. Človek a hodnoty

Etická výchova

Názov predmetu	Etická výchova				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu

Etická výchova patrí do vzdelávacej oblasti **Človek a hodnoty** a je povinne voliteľným predmetom zameraným na rozvoj osobnosti žiaka, jeho hodnotovej orientácie, sociálnych zručností a zodpovedného správania v medziľudských vzťahoch. Vyučovanie vytvára priestor na sebapoznávanie, reflexiu vlastného správania, komunikáciu a riešenie situácií, s ktorými sa žiak stretáva v každodennom živote. Dôraz sa kladie na zážitkové učenie, diskusiu, modelové situácie a praktické uplatňovanie získaných poznatkov, postojov a sociálnych zručností.

V 1. ročníku je predmet zameraný predovšetkým na rozvoj komunikačných a sociálnych spôsobilostí. Žiaci si osvojujú zásady spoločenskej komunikácie, kultivovaného vedenia rozhovoru a diskusie, konštruktívnej kritiky a asertívneho správania. Učia sa primerane vyjadrovať svoje city a postoje, aktívne počúvať, rozvíjať empatiu, rozpoznávať manipulatívne správanie a vhodne naň reagovať.

Významná pozornosť sa venuje medziľudským a rodinným vzťahom. Žiaci si uvedomujú význam empatie, vzájomnej pomoci, blízkosti, podpory a rešpektu, poznávajú základné funkcie rodiny, rodinné pravidlá, zvyky a význam rodinného dedičstva. Sú vedení k zodpovednému zapájaniu sa do rodinného života, k základom hospodárenia v rodine a ku kritickému vnímaniu rodových stereotypov.

Predmet sa venuje aj etickým otázkam osobných a intímnych vzťahov. Žiaci sa učia posudzovať svoje rozhodnutia z hľadiska zodpovednosti, úcty, citlivosti a rešpektovania druhého človeka. Oboznamujú sa so základnými etickými zásadami sexuálneho života, otázkami regulácie počatia, rizikami pohlavne prenosných ochorení a dôsledkami predčasného a nezodpovedného sexuálneho správania.

Predmet zároveň podporuje kritické a hodnotové myslenie, schopnosť predvídať dôsledky vlastného konania a prijímať zodpovednosť za svoje rozhodnutia. Vytvára podmienky na rozvoj prosociálneho správania, tolerance, sebaovládania a schopnosti rešpektovať dôstojnosť a práva druhých.

Predmet etická výchova sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov pre žiakov, ktorí si ho zvolili ako povinne voliteľný predmet.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- osvojili si zásady spoločenskej a kultivovanej komunikácie,
- dokázali začať, rozvíjať a primerane ukončiť rozhovor,
- uplatňovali pravidlá kultivovanej diskusie,
- dokázali formulovať a primerane zdôvodniť vlastný názor,
- osvojili si princípy konštruktívnej kritiky a dokázali ju primerane prijímať,
- rozvíjali schopnosť aktívneho počúvania,
- kultivovane vyjadrovali svoje city, potreby a postoje,
- rozvíjali empatiu a schopnosť vnímať potreby a postoje druhých,
- dokázali sa správať asertívne a pritom rešpektovať práva a dôstojnosť druhých,
- rozpoznali základné prejavy manipulatívneho správania,
- osvojili si primerané spôsoby odmietnutia manipulácie,
- uplatňovali získané komunikačné a sociálne spôsobilosti v rovesníckych a rodinných vzťahoch,
- chápali význam vzájomnosti, empatie, zdieľania, blízkosti, pomoci a podpory v rodine,
- dokázali pozitívne participovať na živote rodiny a prejavovať záujem o jej členov,
- poznali základné funkcie rodiny a ich význam pre jednotlivca a spoločnosť,
- uvedomovali si význam rodinných pravidiel, zvykov a rodinného dedičstva,
- osvojili si základné zásady zodpovedného hospodárenia v rodine,
- chápali jedinečnosť rodiny a kontinuitu rodinných vzťahov,
- dokázali kriticky posudzovať rodové stereotypy a vysvetliť ich pôvod a dôsledky,
- poznali základné etické zásady osobných a intímnych vzťahov,
- dokázali úctivo, citlivo a vecne komunikovať o otázkach sexuality,
- poznali a rozlišovali základné metódy regulácie počatia,
- poznali príčiny, riziká a dôsledky pohlavne prenosných ochorení,
- uvedomovali si možné dôsledky predčasného a nezodpovedného sexuálneho správania,
- rozvíjali zodpovednosť, citlivosť, sebaovládanie a rozvahu pri nadväzovaní osobných a intímnych vzťahov,
- dokázali posudzovať konkrétne medziľudské a etické situácie z viacerých hľadísk,
- zvažovali možné dôsledky svojich rozhodnutí pre seba a ostatných,
- rozlišovali vhodné a nevhodné formy správania vo vzťahu k dôstojnosti a právam človeka,
- rozvíjali prosociálne správanie, toleranciu a rešpekt voči druhým,
- preberali primeranú zodpovednosť za vlastné rozhodnutia a správanie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet etická výchova sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné a sociálne kompetencie

Žiak dokáže viesť rozhovor a diskusiu, zrozumiteľne a kultivovane formulovať svoje názory, postoje, potreby a city. Aktívne počúva, primerane reaguje na komunikačného partnera a rešpektuje základné pravidlá kultivovanej medziľudskej komunikácie.

B. Empatické a prosociálne kompetencie

Žiak dokáže vnímať potreby, pocity a postoje druhých a prejavovať empatiu, toleranciu, vzájomnú pomoc a podporu. Rozvíja schopnosť vytvárať a udržiavať kvalitné medziľudské vzťahy založené na rešpekte, dôvere a vzájomnosti.

C. Asertivita a odolnosť voči manipulácii

Žiak rozpoznáva manipulatívne prejavy v komunikácii a dokáže primerane obhajovať vlastné postoje a hranice. Vie odmietnuť manipuláciu alebo neprimeranú požiadavku spôsobom, ktorý rešpektuje vlastnú dôstojnosť aj dôstojnosť druhého človeka.

D. Rodinné a vzťahové kompetencie

Žiak rozumie významu rodiny, vzájomnosti, emocionálnej blízkosti, pomoci a podpory. Uvedomuje si vlastnú úlohu v rodine, rešpektuje jej členov, pozná základné funkcie rodiny a dokáže primerane participovať na rodinnom živote.

E. Kompetencie zodpovedného rozhodovania v osobných a intímnych vzťahoch

Žiak dokáže primerane posudzovať etické otázky spojené s osobnými, partnerskými a intímnymi vzťahmi. Uvedomuje si význam zodpovednosti, citlivosti, sebaovládania, rozvahy a rešpektovania dôstojnosti a hraníc druhého človeka.

F. Kritické a hodnotové kompetencie

Žiak dokáže posudzovať konkrétne medziľudské a etické situácie, porovnávať možné riešenia a formulovať vlastné stanovisko. Pri rozhodovaní zvažuje možné dôsledky svojho konania pre seba, druhých ľudí a kvalitu medziľudských vzťahov.

G. Kompetencie k sebapoznaniu a osobnostnému rozvoju

Žiak postupne lepšie poznáva vlastné postoje, potreby, hodnoty, emocionálne reakcie a spôsoby správania. Dokáže reflektovať svoje konanie, prijímať primeranú spätnú väzbu a využívať ju na rozvoj sebaovládania, zodpovednosti a kvalitnejších medziľudských vzťahov.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho sociálnych, komunikačných a hodnotových kompetencií a z aktívneho zapájania sa do výchovno-vzdelávacieho procesu. Pri hodnotení sa prihliada najmä na schopnosť pracovať s osvojenými poznatkami, uvažovať o etických a medziľudských situáciách, formulovať vlastné stanoviská a uplatňovať získané zručnosti v modelových a praktických situáciách. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústny prejav a diskusia,
- riešenie modelových a problémových situácií,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- argumentácia a formulovanie vlastného stanoviska,
- reflexia a sebareflexia,
- prezentácie a tvorivé úlohy,
- projektové aktivity,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú získané sociálne a etické kompetencie. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav a diskusia, individuálna, párová a skupinová práca, prezentácie a tvorivé úlohy, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej situácie.

Pri hodnotení sa rešpektuje osobnostný a výchovný charakter predmetu. **Predmetom hodnotenia nie sú osobné názory, súkromné skúsenosti alebo hodnotová orientácia žiaka,** ale jeho schopnosť pracovať s obsahom predmetu, vecne argumentovať, rešpektovať pravidlá komunikácie a aplikovať získané poznatky a zručnosti.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu tém, modelových situácií, obrazových materiálov, prípadových štúdií a podnetov na diskusiu,
- **audio a video technika** – na prácu s filmovými ukážkami, rozhovormi, dokumentárnymi materiálmi a ďalšími audiovizuálnymi podnetmi vhodnými na analýzu medziľudských a etických situácií,

- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s informačnými a vzdelávacími zdrojmi, anonymné zisťovanie postojov, tvorbu prezentácií, projektov a ďalších výstupov podporujúcich diskusiu, reflexiu a spoluprácu.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Komunikácia; Dobré vzťahy v rodine; Etika sexuálneho života	ETV_1

Náboženská výchova

Názov predmetu	Náboženská výchova				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu

Náboženská výchova patrí do vzdelávacej oblasti **Človek a hodnoty** a je povinne voliteľným predmetom zameraným na celostný osobnostný, duchovný a hodnotový rozvoj žiaka. Vychádza z kresťanského chápania človeka a sveta a vytvára priestor na poznávanie základných otázok ľudskej existencie, viery, medziľudských vzťahov, osobnej zodpovednosti a životného smerovania. Vedie žiakov k premýšľaniu o vlastnom živote, hodnotách a vzťahoch a k formovaniu osobného postoja založeného na úcte k ľudskej dôstojnosti, slobode a zodpovednosti.

V 1. ročníku sa žiac venujú hľadaniu vlastnej životnej cesty, významu komunikácie a vzťahov, otázke zmyslu života a náboženskému rozmeru človeka. Vnímajú človeka ako telesnú, duševnú a duchovnú bytosť a rozvíjajú schopnosť komunikovať so sebou, s druhými ľuďmi a v náboženskom kontexte aj s Bohom.

Ďalšia časť vzdelávania približuje vzťah Boha a človeka prostredníctvom biblických príbehov, symbolov a kresťanskej tradície. Žiaci sa zaoberajú otázkami viery, svedomia, morálneho rozhodovania a významom Dekalógu. Poznávajú osobu Ježiša Krista, kresťanský pohľad na pôvod a dôstojnosť človeka a význam slobodnej ľudskej odpovede na Božie oslovenie.

Predmet zároveň podporuje osobnostný a sociálny rozvoj žiakov. Vedie ich k sebapoznaniu, zodpovednosti za vlastné rozhodnutia, rozlišovaniu pozitívnych a negatívnych vplyvov na formovanie osobnosti a k rešpektovaniu druhých. V témach vzťahov, povolania, solidarity a služby si žiaci uvedomujú význam spoločenstva, vzájomnej pomoci, životného poslania a zodpovednosti voči druhým ľuďom.

Vyučovanie využíva dialóg, diskusiu, prácu s biblickým textom, príbehmi, symbolmi a modelovými životnými situáciami. Dôraz sa kladie na schopnosť formulovať vlastné názory, počúvať druhých, rešpektovať odlišné postoje, argumentovať a prepájať získané poznatky s vlastnou životnou skúsenosťou. Súčasťou predmetu je aj priestor na aktuálne duchovné, etické, liturgické a spoločenské témy primerané veku a potrebám žiakov.

Predmet náboženská výchova sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov pre žiakov, ktorí si ho zvolili ako povinne voliteľný predmet.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali schopnosť uvažovať o zmysle a smerovaní vlastného života,
- vnímali človeka ako telesnú, duševnú a duchovnú bytosť,
- uvedomovali si hodnotu a dôstojnosť každej ľudskej osoby,
- rozvíjali sebapoznanie a schopnosť reflektovať vlastné hodnoty, postoje a rozhodnutia,
- uvedomovali si význam komunikácie a medziľudských vzťahov,
- rozvíjali schopnosť otvorene, kultivovane a rešpektujúco komunikovať,
- dokázali aktívne počúvať a rešpektovať postoje a presvedčenie druhých,
- chápali náboženský rozmer človeka a základné prejavy náboženskej skúsenosti,
- poznali základné pojmy a symboly kresťanskej viery,
- dokázali primerane interpretovať obraznú a symbolickú reč viery a biblických textov,
- poznali vybrané biblické postavy a udalosti a dokázali vnímať ich význam pre život človeka,
- rozvíjali schopnosť pracovať s biblickým textom a hľadať jeho posolstvo,
- uvedomovali si význam svedomia a jeho formovania,
- chápali význam slobodnej voľby a osobnej zodpovednosti,
- dokázali posudzovať konkrétne životné situácie z etického a hodnotového hľadiska,
- chápali význam Dekalógu ako etického rámca vzťahu človeka k Bohu, sebe a druhým,
- poznali základné kresťanské učenie o osobe Ježiša Krista a jeho posolstve,
- rozvíjali schopnosť rozlišovať faktory pozitívne a negatívne vplyvajúce na formovanie osobnosti,
- dokázali rozpoznať riziká ohrozujúce zdravý osobnostný a hodnotový rozvoj,
- rozvíjali schopnosť budovať medziľudské vzťahy založené na úcte, dôvere, odpustení, solidarite a službe,
- uvedomovali si hodnotu a vzájomnú dôstojnosť muža a ženy,
- premýšľali o osobnom povolaní, životnom poslaní a zodpovednosti voči spoločenstvu,
- vnímali význam solidarity, pomoci a služby druhému človeku,
- uvedomovali si význam slávenia, sviatkov a tradícií pre jednotlivca a spoločenstvo,
- rozvíjali schopnosť prepájať náboženské a etické poznatky s konkrétnymi životnými situáciami,
- dokázali identifikovať hodnotový alebo morálny problém a uvažovať o možnostiach jeho riešenia,
- formulovali a primerane zdôvodňovali vlastné hodnotové a náboženské postoje,
- rozvíjali kritické myslenie pri porovnávaní rôznych pohľadov na človeka, jeho hodnoty a životné otázky,
- rešpektovali slobodu svedomia, vierovyznania a presvedčenia druhých ľudí,
- preberali primeranú zodpovednosť za vlastné rozhodnutia a životné smerovanie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet náboženská výchova sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné a sociálne kompetencie

Žiak dokáže kultivovane formulovať svoje názory, postoje a otázky, aktívne počúvať a viesť dialóg o osobných, etických a náboženských témach. Rešpektuje slobodu a presvedčenie druhého človeka a komunikuje spôsobom podporujúcim vzájomnú úctu a porozumenie.

B. Osobnostné a sebareflexívne kompetencie

Žiak rozvíja sebapoznanie a schopnosť reflektovať vlastné hodnoty, rozhodnutia a životné smerovanie. Dokáže pomenovať faktory, ktoré podporujú alebo ohrozujú zdravý rozvoj osobnosti, a uvedomuje si vlastnú zodpovednosť za jej formovanie.

C. Náboženské a duchovné kompetencie

Žiak rozumie základným pojmom, symbolom a prejavom kresťanskej viery a dokáže primerane interpretovať biblické príbehy a náboženskú reč. Rozvíja schopnosť premýšľať o vzťahu človeka k Bohu a o duchovnom rozmere ľudskej existencie.

D. Etické a morálne kompetencie

Žiak dokáže rozlišovať morálne hodnoty, identifikovať etický problém a uvažovať o dôsledkoch svojich rozhodnutí. Uvedomuje si význam svedomia, slobodnej voľby, zodpovednosti a základných morálnych princípov pre osobný a spoločenský život.

E. Kompetencie v oblasti ľudskej dôstojnosti a medziľudských vzťahov

Žiak vníma jedinečnosť a hodnotu každej ľudskej osoby a rešpektuje dôstojnosť druhých. Rozvíja postoje empatie, solidarity, odpustenia, pomoci a služby a uvedomuje si význam zdravých medziľudských vzťahov.

F. Hodnotové a občianske kompetencie

Žiak premýšľa o hodnotách, ktoré ovplyvňujú život jednotlivca a spoločenstva. Rozvíja zodpovedný postoj k vlastnému životu, rodine, medziľudským vzťahom a spoločnosti a rešpektuje slobodu, svedomie a presvedčenie druhých.

G. Kompetencie k riešeniu životných situácií

Žiak prepája osvojené náboženské a etické poznatky s konkrétnymi životnými situáciami. Dokáže identifikovať hodnotový alebo morálny problém, zvažovať rôzne možnosti jeho riešenia a primerane zdôvodniť vlastný postoj.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho vedomostí, schopnosti pracovať s obsahom predmetu a rozvoja komunikačných, hodnotových, etických a náboženských kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť porozumieť základným pojmom a súvislostiam, pracovať s biblickým a ďalším primeraným textom, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská a prepájať získané poznatky s modelovými životnými situáciami. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústny prejav a diskusia,
- práca s biblickým textom, príbehom alebo symbolom,
- interpretácia textu a formulovanie jeho hlavného posolstva,
- riešenie modelových životných, etických a hodnotových situácií,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- argumentácia a formulovanie vlastného stanoviska,
- reflexia a sebareflexia,
- prezentácie a tvorivé úlohy, projektové aktivity,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú získané sociálne a etické kompetencie. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav a diskusia, individuálna, párová a skupinová práca, prezentácie a tvorivé úlohy, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej situácie.

Pri hodnotení sa rešpektuje osobnostný, hodnotový a náboženský charakter predmetu. **Predmetom hodnotenia nie je osobná viera, miera náboženského presvedčenia alebo osobná duchovná skúsenosť žiaka**, ale jeho schopnosť pracovať s obsahom predmetu, porozumieť základným pojmom a súvislostiam, vecne komunikovať, argumentovať a aplikovať získané poznatky.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, biblických a historických súvislostí, obrazových materiálov, umeleckých diel, symbolov, schém a podnetov na diskusiu,

- **audio a video technika** – na prácu s filmovými ukážkami, dokumentárnymi materiálmi, hudbou, rozhovormi a ďalšími audiovizuálnymi podnetmi súvisiacimi s náboženskými, etickými a spoločenskými témami,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s biblickými, informačnými a vzdelávacími zdrojmi, tvorbu prezentácií, projektov a ďalších žiackych výstupov podporujúcich diskusiu, interpretáciu a reflexiu.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Hľadanie cesty; Boh v ľudskom svete; Byť človekom; Na ceste k osobnosti – šance a riziká; Boh a človek; Človek v spoločnosti; Aktuálne a voľné témy	NBV_1

1.3. Človek a spoločnosť

Dejepis

Názov predmetu	Dejepis				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	2	2	2	2

Charakteristika predmetu

Predmet dejepis patrí do vzdelávacej oblasti **Človek a spoločnosť** a v 1. ročníku poskytuje žiakom základnú orientáciu v historickom vývoji spoločnosti od staroveku po súčasnosť. Vedie ich k chápaniu historických udalostí, javov a procesov vo vzájomných súvislostiach, k orientácii v historickom čase a priestore a k práci s historickými prameňmi. Rozvíja schopnosť porovnávať, analyzovať a hodnotiť historické informácie a formulovať vlastné závery.

V úvodnej časti sa žiaci oboznamujú s historickým časom, priestorom, historickými prameňmi a spôsobmi poznávania minulosti. Následne sa venujú významným javom starovekého a stredovekého sveta, antickej demokracii a kultúre, stredovekej spoločnosti, dejinám Slovanov, Veľkej Morave a významu byzantskej misie.

Ďalšie tematické celky sú zamerané na formovanie novodobého sveta, námorské objavy, nové formy štátneho usporiadania, osvietený absolutizmus a vývoj habsburskej monarchie. Osobitná pozornosť sa venuje procesu formovania moderného slovenského národa, národnému obrodeniu, revolučným rokom 1848 – 1849, dualizmu a postaveniu Slovákov v Uhorsku.

Významnú časť učiva tvoria dejiny 20. storočia. Žiaci skúmajú príčiny, priebeh a dôsledky svetových vojen, vznik a vývoj Československej republiky, nástup totalitných režimov, postavenie Slovenska počas druhej svetovej vojny, domáci a zahraničný odboj a Slovenské národné povstanie. Záverečná časť predmetu sa venuje bipolárnemu svetu, studenej vojne, vývoju Československa po roku 1945, obnoveniu demokracie a vzniku samostatnej Slovenskej republiky.

Predmet podporuje rozvoj historického a kritického myslenia, občianskeho povedomia, schopnosti pracovať s informáciami a rozlišovať medzi historickým faktom, interpretáciou a účelovým skresľovaním minulosti. Žiaci sú vedení k rešpektovaniu demokratických hodnôt, kultúrneho dedičstva a rôznych pohľadov na historické udalosti.

Predmet dejepis sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- orientovali sa v historickom čase a priestore,
- správne používali základné historické pojmy a chronologické údaje,
- rozlišovali základné druhy historických prameňov a vedeli s nimi pracovať,
- chápali význam pomocných vied historických pri poznávaní minulosti,
- dokázali získavať relevantné informácie z historických prameňov a ďalších zdrojov,
- charakterizovali základné znaky starovekého a stredovekého sveta,
- vysvetlili princípy antickej demokracie a význam antického kultúrneho dedičstva,
- charakterizovali spoločenské usporiadanie stredovekej spoločnosti,
- vysvetlili význam Veľkej Moravy a byzantskej misie,
- objasnili príčiny a dôsledky zámorských objavov,
- porovnávali základné formy štátneho usporiadania v novoveku,
- charakterizovali osvietenský absolutizmus a význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II.,
- vysvetlili proces formovania moderného slovenského národa,
- poznali hlavné etapy slovenského národného obrodzenia,
- posúdili význam revolučných rokov 1848 – 1849 pre slovenské národné hnutie,
- charakterizovali postavenie Slovákov v období dualizmu,
- vysvetlili príčiny, priebeh a dôsledky prvej svetovej vojny,
- objasnili okolnosti vzniku Československej republiky a význam domáceho a zahraničného odboja,
- charakterizovali politické a národnostné pomery v medzivojnovom Československu,
- vysvetlili príčiny nástupu totalitných režimov a charakterizovali ich základné znaky,
- analyzovali príčiny, priebeh a dôsledky druhej svetovej vojny,
- charakterizovali postavenie Slovenska počas druhej svetovej vojny a význam Slovenského národného povstania,
- vysvetlili vznik bipolárneho sveta a základné prejavy studenej vojny,
- charakterizovali politický a spoločenský vývoj Československa po roku 1945,
- vysvetlili podstatu udalostí roku 1948, reformného procesu a normalizácie,
- chápali proces obnovy demokracie a vzniku samostatnej Slovenskej republiky,
- prepájali historické poznatky so súčasnými spoločenskými javmi,
- porovnávali historické udalosti, procesy a rôzne formy spoločenského a politického usporiadania,
- rozlišovali historický fakt, názor a interpretáciu,
- kriticky posudzovali historické a mediálne informácie z rôznych zdrojov,
- formulovali a argumentačne zdôvodňovali vlastné stanoviská,
- vnímali kultúrne a historické dedičstvo ako súčasť národnej a európskej identity,

- rozvíjali schopnosť samostatného učenia, práce so zdrojmi a prezentovania získaných poznatkov.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet dejepis sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Historické kompetencie

Žiak sa orientuje v historickom čase a priestore, správne používa základné historické pojmy a chápe príčinné a následné vzťahy medzi historickými udalosťami. Dokáže zaradiť významné udalosti a procesy do širšieho historického, spoločenského a geografického kontextu.

B. Kompetencie práce s historickými prameňmi

Žiak rozlišuje základné druhy historických prameňov a dokáže z nich získavať relevantné informácie. Pri práci s prameňmi posudzuje ich pôvod, obsah, účel a výpovednú hodnotu a porovnáva informácie získané z viacerých zdrojov.

C. Kritické a analytické kompetencie

Žiak porovnáva historické udalosti, procesy a rôzne formy spoločenského a politického usporiadania. Rozlišuje historické fakty od interpretácií, hľadá príčiny a dôsledky udalostí a vytvára vlastné závery založené na dostupných poznatkoch.

D. Národné, európske a kultúrne kompetencie

Žiak pozná významné udalosti slovenských, československých a európskych dejín a chápe proces formovania moderného slovenského národa a štátnosti. Vníma kultúrne a historické dedičstvo ako súčasť národnej a európskej identity a rešpektuje kultúrnu rozmanitosť.

E. Komunikačné a argumentačné kompetencie

Žiak dokáže primerane používať historickú terminológiu, formulovať otázky a odpovede, prezentovať získané poznatky a vyjadrovať vlastné stanoviská.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho vedomostí, zručností a schopností využívať historické poznatky v súvislostiach. Posudzuje sa nielen rozsah osvojených faktografických vedomostí, ale aj schopnosť orientovať sa v historickom čase a priestore, pracovať s historickými prameňmi, vysvetľovať príčiny a dôsledky udalostí, porovnávať informácie a formulovať vlastné závery. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- práca s historickým prameňom,
- porovnávanie historických udalostí a procesov,

- diskusia a argumentácia,
- prezentácie, referáty, projektové a tvorivé úlohy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú nielen reprodukciu poznatkov, ale aj ich porozumenie, aplikáciu a prepájanie. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny alebo písomný prejav, analýza historického prameňa, argumentácia, prezentácia alebo projektový výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, historických máp, časových osí, schém, obrazových prameňov, dokumentov a ďalších vizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s historickými dokumentmi, dobovými záznamami, dokumentárnymi filmami, rozhovormi, svedectvami pamätníkov a ďalšími audiovizuálnymi prameňmi,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na vyhľadávanie a spracovanie historických informácií, prácu s digitálnymi mapami a archívmi, tvorbu časových osí, prezentácií, projektov a ďalších žiackych výstupov,

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Fenomény starovekého sveta; Fenomény stredovekého sveta; Formovanie novodobého sveta; Storočie osvietenectva; Moderný slovenský národ; I. svetová vojna a vznik ČSR; Medzi dvoma svetovými vojnami; II. svetová vojna; Slovensko v období II. svetovej vojny; Zrod bipolárneho sveta; Vývoj v ČSR po II. svetovej vojne	DEJ 1

Občianska náuka

Názov predmetu	Občianska náuka				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka patrí do vzdelávacej oblasti **Človek a spoločnosť** a v 1. ročníku poskytuje žiakovi základnú orientáciu v spoločenských, občianskych, politických, kultúrnych a humanitárnych otázkach. Nadväzuje na poznatky a spôsobilosti získané na základnej škole a rozvíja schopnosť žiakov porozumieť spoločnosti, v ktorej žijú, jej hodnotám, pravidlám, inštitúciám a mechanizmom fungovania. Vede ich k zodpovednému občianstvu, rešpektovaniu ľudskej dôstojnosti a schopnosti vytvárať si vlastné stanoviská k spoločenským otázkam.

V úvodnej časti sa žiaci venujú religionistike. Oboznamujú sa so základnými prvkami a prejavmi náboženstva, náboženskými organizáciami, tradíciami a sviatkami, historickým významom kresťanstva a základnými znakmi vybraných svetových náboženstiev. Pozornosť sa venuje aj novým náboženským hnutiam a rozpoznávaniu prejavov sektárskeho a manipulatívneho pôsobenia. Táto oblasť podporuje kultúrny rozhľad, toleranciu, rešpektovanie slobody vierovyznania a schopnosť orientovať sa v náboženskej a svetonázorovej spoločnosti.

Významnú časť predmetu tvorí tematický celok **Občan a štát**. Žiaci poznávajú vznik, znaky a formy štátu, princípy právneho štátu, význam Ústavy Slovenskej republiky a systém ochrany ústavnosti a zákonnosti. Oboznamujú sa s princípmi demokracie, fungovaním politického systému, volebnými systémami a možnosťami priamej a nepriamej účasti občana na správe vecí verejných. Súčasťou učiva je aj postavenie Slovenskej republiky v Európskej únii.

Záverečná časť ročníka je venovaná humanitárnej a rozvojovej pomoci. Žiaci získavajú základné poznatky o jej formách, význame a vzťahu k ochrane ľudskej dôstojnosti, ľudským právam a medzinárodnému humanitárnemu právu. Prostredníctvom prípravy vlastného humanitárneho projektu rozvíjajú schopnosť spolupracovať, plánovať, prezentovať výsledky a uvažovať o etických a morálnych aspektoch pomoci ľuďom v krízových situáciách.

Vyučovanie využíva diskusiu, argumentáciu, riešenie problémových a modelových situácií, prácu s informáciami a dokumentmi, projektové vyučovanie a prezentáciu výsledkov. Dôraz sa kladie na kritické myslenie, kultivovanú komunikáciu, schopnosť rozlišovať fakty a názory, rešpektovanie odlišných postojov a praktické uplatňovanie získaných vedomostí v občianskom a spoločenskom živote.

Predmet občianska náuka sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- pochopili význam občianskeho a spoločenskovedného vzdelávania pre každodenný život,
- rozvíjali schopnosť orientovať sa v spoločenských vzťahoch, javoch a procesoch,
- poznali základné pojmy súvisiace s náboženstvom a jeho prejavmi,
- rozlišovali základné druhy náboženstiev a náboženských organizácií,
- uvedomovali si kultúrny a historický význam náboženstva,
- rešpektovali náboženskú a svetonázorovú rozmanitosť spoločnosti,
- chápali význam slobody vierovyznania a presvedčenia,
- dokázali kriticky rozpoznať prejavy manipulatívneho a sektárskeho pôsobenia,
- rozumeli vzniku, významu, základným znakom a formám štátu,
- chápali princípy právneho štátu a význam práva pre fungovanie spoločnosti,
- poznali základné princípy ústavnosti,
- chápali význam Ústavy Slovenskej republiky,
- rozumeli princípu deľby štátnej moci,
- poznali základné úlohy orgánov zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci,
- chápali význam ochrany ústavnosti a zákonnosti,
- rozumeli podstate demokracie a jej základným princípom,
- dokázali rozlišovať demokratické a nedemokratické formy riadenia spoločnosti,
- poznali základné princípy politického pluralizmu,
- rozumeli významu volieb a základným princípom volebných systémov,
- poznali možnosti priamej a nepriamej účasti občanov na správe vecí verejných,
- uvedomovali si význam občianskej participácie a zodpovednosti,
- poznali základné postavenie Slovenskej republiky v Európskej únii,
- chápali význam európskej spolupráce,
- dokázali sa orientovať v základných občianskych situáciách,
- chápali význam humanitárnej a rozvojovej pomoci,
- poznali základné formy humanitárnej a rozvojovej pomoci,
- uvedomovali si jej vzťah k ochrane ľudskej dôstojnosti a ľudských práv,
- rozvíjali schopnosť plánovať a realizovať jednoduchú projektovú činnosť,
- spolupracovali pri riešení spoločných úloh a projektov,
- formulovali a primerane zdôvodňovali vlastné názory na spoločenské a občianske otázky,
- rozlišovali medzi faktom, názorom a hodnotovým stanoviskom,

- kriticky pracovali s informáciami a primerane posudzovali ich dôveryhodnosť,
- rešpektovali práva, slobodu, dôstojnosť a presvedčenie druhých ľudí,
- rozvíjali zodpovedný postoj k spoločnosti a spoločnému dobru.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet občianska náuka sa v 1. ročníku podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Občianske kompetencie

Žiak rozumie základným princípom fungovania demokratického a právneho štátu a uvedomuje si svoje postavenie občana. Pozná základné možnosti účasti na verejnom živote a rozvíja zodpovedný vzťah k spoločnosti, demokratickým hodnotám a spoločnému dobru.

B. Sociálne a interkultúrne kompetencie

Žiak rešpektuje kultúrnu, náboženskú a názorovú rozmanitosť spoločnosti. Dokáže komunikovať s ľuďmi s odlišnými názormi a presvedčeniami a rozvíja postoje tolerancie, solidarity, vzájomného rešpektu a úcty k ľudskej dôstojnosti.

C. Politické a právne kompetencie

Žiak pozná základné znaky a formy štátu, princípy demokracie, ústavnosti a deľby štátnej moci. Orientuje sa v základných princípoch politického systému, volieb a občianskej participácie a rozumie významu právnych pravidiel pre fungovanie spoločnosti.

D. Komunikačné a argumentačné kompetencie

Žiak dokáže kultivovane formulovať vlastné stanovisko, vecne argumentovať a aktívne počúvať názory druhých. Učí sa viesť diskusiu, rešpektovať pravidlá komunikácie, reagovať na odlišné názory a primerane zdôvodňovať svoje postoje.

E. Humanitárne a etické kompetencie

Žiak si uvedomuje význam ochrany ľudskej dôstojnosti, ľudských práv, solidarity a pomoci ľuďom v núdzi. Dokáže uvažovať o morálnych dôsledkoch rozhodnutí a o základných etických princípoch humanitárnej a rozvojovej činnosti.

F. Hodnotové a spoločenské kompetencie

Žiak premýšľa o hodnotách, ktoré ovplyvňujú život jednotlivca a spoločenstva. Rozvíja zodpovedný postoj k spoločnosti, medziľudským vzťahom, slobode, ľudskej dôstojnosti a spoločnému dobru a rešpektuje presvedčenie druhých.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho vedomostí, spoločenskovedného rozhl'adu a schopnosti využívať získané poznatky pri riešení občianskych, politických,

kultúrnych a humanitárnych otázok. Posudzuje sa najmä porozumenie základným pojmom a súvislostiam, schopnosť pracovať s informáciami, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská a uplatňovať získané vedomosti. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- práca s témami verejného a spoločenského života,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- prezentácie, referáty a tvorivé úlohy,
- projektové aktivity vrátane humanitárne orientovaných projektov,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú nielen reprodukciu poznatkov, ale aj ich porozumenie, aplikáciu, interpretáciu a argumentáciu. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny alebo písomný prejav, diskusia, prezentácia alebo projektový výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu spoločenskovedného učiva, schém fungovania štátu, dokumentov, máp, grafov, obrazových materiálov a podnetov na diskusiu,
- **audio a video technika** – na prácu s dokumentárnymi ukážkami, spravodajskými a publicistickými materiálmi, rozhovormi a ďalšími audiovizuálnymi zdrojmi súvisiacimi so spoločenskými, politickými, kultúrnymi a humanitárnymi témami,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na vyhľadávanie a porovnávanie informácií, prácu s verejne dostupnými dokumentmi a zdrojmi, prípravu prezentácií, projektov a ďalších žiackych výstupov podporujúcich kritické myslenie, občiansku orientáciu a diskusiu.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Úvod do predmetu; Religionistika; Občan a štát; Humanitárna a rozvojová pomoc	OBN_1

1.4. Človek a príroda

Fyzika

Názov predmetu	Fyzika				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	2	2	2	2

Charakteristika predmetu

Predmet fyzika v 1. ročníku nadväzuje na prírodovedné a matematické vedomosti získané na základnej škole a ďalej rozvíja schopnosť žiakov opisovať, vysvetľovať a predvídať fyzikálne javy pomocou fyzikálnych veličín, zákonov, modelov a matematických vzťahov. Vedie žiakov k presnému používaniu fyzikálnej terminológie a jednotiek sústavy SI, k práci s grafmi a schémami, k meraniu fyzikálnych veličín a k interpretácii výsledkov experimentov.

Obsah predmetu je v 1. ročníku **rozdelený podľa študijného odboru**. V študijných odboroch **IT a IST** je vzdelávanie orientované predovšetkým na mechaniku. Žiaci sa venujú fyzikálnym veličinám a jednotkám, mechanickému pohybu, kinematike a dynamike, Newtonovým pohybovým zákonom, hybnosti, silám, treniu a pohybu po kružnici. Nadväzuje problematika mechanickej práce, výkonu a energie, vlastností kvapalín a plynov a úvod do molekulovej fyziky a termodynamiky.

V študijných odboroch **UI, PDT a ELE** je obsah zameraný na optiku, elektrinu a magnetizmus. V optike žiaci skúmajú zobrazovanie šošovkami a zrkadlami, vlastnosti obrazov, ako optickú sústavu a princípy fungovania vybraných optických prístrojov. V oblasti elektriny sa zaoberajú elektrickým nábojom, elektrickým poľom, potenciálom a napätím, elektrickým prúdom, odporom, elektrickými obvodmi, Ohmovým zákonom, elektrickou prácou a výkonom a vedením elektrického prúdu v rôznych prostrediach.

Tematický celok magnetizmus v odboroch UI, PDT a ELE rozvíja poznatky o magnetickom poli permanentných magnetov a vodičov s elektrickým prúdom, magnetických vlastnostiach látok a elektromagnetickej indukcií. Žiaci poznávajú princíp vzniku striedavého napätia a prúdu a základný princíp výroby elektrickej energie. Učivo vytvára základ pre nadväzujúce odborné predmety a umožňuje prepájať fyzikálne zákonitosti s elektrotechnikou a elektronikou.

Významnou súčasťou predmetu je experimentálna činnosť. Žiaci vykonávajú laboratórne a praktické merania, zostavujú jednoduché experimenty, používajú meracie prístroje a senzory, zaznamenávajú namerané údaje a spracúvajú ich do tabuliek, grafov a záverov. Pri vyučovaní sa rozvíja schopnosť voliť vhodný postup riešenia, kontrolovať primeranosť výsledkov,

pracovať s informáciami a prepájať fyzikálne poznatky s technickými, environmentálnymi a praktickými otázkami. Laboratórne práce sú priamo zastúpené v oboch variantoch tematického plánu.

Predmet fyzika sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov**, pričom jeho obsahové zameranie je rozdelené pre skupinu odborov **IT a IST** a pre skupinu odborov **UI, PDT a ELE**

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- používali základnú fyzikálnu terminológiu a symboliku,
- správne používali fyzikálne veličiny a jednotky sústavy SI,
- dokázali vyjadrovať vzťahy medzi fyzikálnymi veličinami slovne a matematicky,
- čítali a interpretovali informácie z grafov, tabuliek, schém a diagramov,
- dokázali upravovať a používať základné fyzikálne vzťahy pri riešení úloh,
- odhadovali veľkosť fyzikálnych veličín a kontrolovali primeranosť výsledku,
- chápali fyzikálny model ako zjednodušené vyjadrenie vlastností reálneho systému,
- merali vybrané fyzikálne veličiny vhodnými meracími prístrojmi,
- správne zaznamenávali výsledky fyzikálneho merania,
- formulovali záver experimentu na základe získaných údajov,
- dodržiavali zásady bezpečnej práce pri fyzikálnych meraniach,
- pracovali samostatne aj v skupine,
- vyhľadávali a kriticky posudzovali fyzikálne a technické informácie z rôznych zdrojov,
- vysvetľovali praktický význam fyzikálnych zákonitostí v technike a každodennom živote.

Pre študijné odbory **IT a IST** je cieľom ďalej, aby žiaci:

- rozlišovali pojmy teleso, hmotný bod, trajektória, dráha, pokoj a pohyb,
- vysvetlili relatívnosť pokoja a pohybu,
- charakterizovali rovnomerný a nerovnomerný pohyb,
- matematicky a graficky opisovali základné druhy mechanického pohybu,
- charakterizovali rovnomerný pohyb po kružnici,
- vysvetlili pojem sila a jej vektorový charakter,
- určovali účinky síl na pohybový stav telesa,
- chápali význam výslednice síl,
- poznali a aplikovali Newtonove pohybové zákony,
- vysvetlili pojmy hybnosť telesa a impulz sily,
- aplikovali zákon zachovania hybnosti,
- charakterizovali trenie a jeho význam v praktických situáciách,
- analyzovali pohyb telesa na naklonenej rovine,

- vysvetlili pôsobenie síl pri pohybe po kružnici,
- rozlišovali mechanickú prácu, výkon a energiu,
- charakterizovali kinetickú a potenciálnu energiu,
- vysvetlili súvislosť medzi vykonanou prácou a zmenou energie,
- používali pojmy výkon, príkon a účinnosť,
- vysvetľovali základné premeny energie a význam hospodárneho využívania energie,
- charakterizovali základné vlastnosti kvapalín a plynov,
- vysvetlili význam tlaku a tlakovej sily,
- aplikovali Pascalov zákon,
- vysvetlili hydrostatický a atmosférický tlak,
- aplikovali Archimedov zákon pri posudzovaní správania telies v kvapalinách,
- charakterizovali základné povrchové javy kvapalín,
- poznali základné predstavy kinetickej teórie látok,
- používali základné molárne veličiny,
- charakterizovali rovnovážny stav termodynamickej sústavy,
- rozlišovali teplotu a teplo a vysvetlili ich fyzikálny význam.

Pre študijné odbory **UI, PDT a ELE** je cieľom ďalej, aby žiaci:

- poznali základné vlastnosti šošoviek a zrkadiel,
- riešili jednoduché úlohy na optické zobrazovanie,
- vysvetlili princíp fungovania oka ako optickej sústavy,
- poznali základný princíp lupy, ďalekohľadu a fotoaparátu,
- uvádzali príklady využitia optických prvkov a sústav v technickej praxi,
- charakterizovali elektrický náboj a jeho základné vlastnosti,
- vysvetlili silové pôsobenie elektrických nábojov a Coulombov zákon,
- charakterizovali elektrické pole a jeho intenzitu,
- vysvetlili pojmy elektrický potenciál a elektrické napätie,
- poznali význam kapacity vodiča,
- vysvetlili podmienky vzniku elektrického prúdu,
- zostavovali a interpretovali jednoduché schémy elektrických obvodov,
- správne používali voltmeter a ampérmeter,
- charakterizovali elektrický odpor a jeho význam,
- aplikovali Ohmov zákon pri riešení jednoduchých elektrických obvodov,
- poznali základné spôsoby spájania rezistorov,
- vysvetlili elektrickú prácu a výkon,
- charakterizovali vedenie elektrického prúdu v kovoch a polovodičoch,
- vysvetlili základné podmienky vedenia elektrického prúdu v kvapalinách a plynach,

- poznali základný princíp chemických zdrojov elektrického napätia,
- porovnávali nosiče elektrického náboja v rôznych prostrediach,
- charakterizovali magnetické pole permanentného magnetu a vodiča s prúdom,
- zobrazovali magnetické pole pomocou magnetických indukčných čiar,
- poznali základné magnetické vlastnosti látok,
- vysvetlili jav elektromagnetickej indukcie,
- vysvetlili základný princíp vzniku striedavého napätia a prúdu.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet fyzika sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Prírodovedné a fyzikálnekompetencie

Žiak rozumie základným fyzikálnym pojmom, veličinám, zákonom a modelom a dokáže ich využívať pri vysvetľovaní prírodných a technických javov. Chápe vzťahy medzi fyzikálnymi veličinami a dokáže ich vyjadrovať slovne, matematicky, graficky alebo pomocou schémy.

B. Matematické a analytické kompetencie

Žiak využíva matematické postupy pri riešení fyzikálnych úloh, pracuje s jednotkami, upravuje fyzikálne vzťahy, vykonáva výpočty a posudzuje primeranosť výsledkov. Dokáže interpretovať grafické závislosti a využívať ich pri analýze fyzikálnych javov.

C. Experimentálne a meracie kompetencie

Žiak dokáže pripraviť a vykonať primerané fyzikálne meranie, používať dostupné meracie prístroje a pomôcky, zaznamenávať údaje, spracovať výsledky a formulovať závery. Uvedomuje si význam presnosti merania, opakovania experimentu a kontroly výsledkov.

D. Technické a aplikačné kompetencie

Žiak prepája fyzikálne zákonitosti s fungovaním technických zariadení a systémov. V závislosti od študijného odboru aplikuje mechanické, energetické, optické, elektrické alebo magnetické poznatky pri riešení technicky orientovaných úloh.

E. Problémové a kritické kompetencie

Žiak analyzuje zadanie fyzikálneho problému, identifikuje známe a neznáme veličiny, volí vhodný fyzikálny model a postup riešenia a interpretuje získaný výsledok. Dokáže porovnávať rôzne možnosti riešenia a argumentovať na základe fyzikálnych poznatkov.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak využíva digitálne technológie na vyhľadávanie, spracovanie a prezentovanie fyzikálnych informácií a pri dostupnosti vhodných prostriedkov aj na zber a vyhodnocovanie experimentálnych údajov pomocou senzorov, tabuliek a grafov.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho fyzikálnych vedomostí a schopnosti využívať ich pri riešení teoretických, výpočtových, grafických, experimentálnych a praktických úloh. Posudzuje sa nielen správnosť výsledku, ale aj porozumenie fyzikálnemu problému, voľba vhodného postupu, používanie fyzikálnej terminológie a jednotiek, schopnosť vysvetliť získaný výsledok a primerane ho interpretovať. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý odborný prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- riešenie výpočtových fyzikálnych úloh,
- riešenie problémových a aplikačných úloh,
- laboratórne práce a praktické merania,
- správne používanie fyzikálnych meracích prístrojov,
- spracovanie a interpretácia nameraných údajov,
- vypracovanie záznamu alebo protokolu z laboratórnej práce,
- prezentácie, referáty a ďalšie primerané žiacke výstupy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Pri laboratórnych a praktických úlohách sa posudzuje aj schopnosť žiaka pripraviť meranie, pracovať bezpečne a systematicky, správne zaznamenávať namerané hodnoty, spracovať výsledky a formulovať záver zodpovedajúci získaným údajom. Experimentálna zložka je významnou súčasťou oboch variantov tematického plánu.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **tabuľa** – na výpočet príkladov, zobrazenie náčrtov experimentu, a pod.
- **dataprojektor** – na prezentáciu experimentov, obrazových materiálov, schém technických zariadení a výsledkov meraní,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s interaktívnymi fyzikálnymi modelmi, schémami a vzdelávacími materiálmi a na vyhľadávanie a spracovanie fyzikálnych informácií,

- **meracie prístroje a senzory** – podľa tematického zamerania napríklad meradlá dĺžky, času a hmotnosti, silomery, teplomery, voltmetre, ampérmetre a ďalšie dostupné meracie zariadenia,
- **výučbové pomôcky** – podľa tematického zamerania, napr. telesá, závažia, kladky, naklonené roviny, pomôcky na štúdium pohybu, trenia, kvapalín, tlaku a tepelných javov, šošovky, zrkadlá, optická lavica, zdroje svetla a ďalšie pomôcky na skúmanie optického zobrazovania, zdroje napätia, vodiče, rezistory, meracie prístroje, jednoduché elektrické obvody, magnety, cievky a pomôcky na demonštráciu elektromagnetickej indukcie.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník (IT, IST)	Mechanika; Energia okolo nás; Vlastnosti kvapalín a plynov; Molekulová fyzika a termodynamika – 1. časť	FYZ_1_IT-IST
1. ročník (UI, PDT, ELE)	Optika; Elektrina; Magnetizmus	FYZ_1

Biológia

Názov predmetu	Biológia				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	0	0	1	0	0

Charakteristika predmetu

Predmet biológia v 1. ročníku poskytuje žiakom základné poznatky o živej prírode so zameraním na bunkovú úroveň organizácie života a princípy dedičnosti. Nadväzuje na poznatky získané na základnej škole, systematizuje ich a rozvíja schopnosť žiakov vysvetľovať biologické javy a procesy na základe vzájomných súvislostí. Vede ich k používaniu odbornej biologickej terminológie, pozorovaniu, porovnávaniu, analyzovaniu informácií a formulovaniu jednoduchých biologických záverov.

V úvodnej časti sa žiaci oboznamujú s biológiou ako prírodnou vedou, jej predmetom skúmania, významom a historickým vývojom. Získavajú základnú predstavu o spôsoboch biologického poznávania a o postavení biológie medzi prírodnými vedami.

Významnú časť predmetu tvorí **biológia bunky**. Žiaci sa oboznamujú s bunkovou teóriou, porovnávajú rôzne druhy bunky a poznávajú všeobecné vlastnosti buniek a ich základné štruktúry. Učia sa chápať bunku ako základnú stavebnú a funkčnú jednotku živých organizmov a prepájať stavbu jednotlivých bunkových štruktúr s ich funkciou.

Nadväzujúce učivo je zamerané na procesy prebiehajúce v bunke. Žiaci sa venujú bunkovému metabolizmu, bunkovému cyklu a bunkovému deleniu. Rozlišujú mitózu a meiózu, opisujú ich základný priebeh a vysvetľujú ich význam pre rast, obnovu organizmov, rozmnožovanie a zachovanie genetickej informácie. Učivo sa upevňuje prostredníctvom skupinových a opakovacích aktivít.

Druhou hlavnou oblasťou predmetu je **genetika**. Žiaci poznávajú základné mechanizmy uchovávaní, prenosu a realizácie genetickej informácie prostredníctvom replikácie, transkripcie a translácie. Osvojujú si základné genetické pojmy, Mendelove pravidlá dedičnosti, princípy dedičnosti viazanej na pohlavie, problematiku mutácií a základné poznatky z genetiky populácií. Pri riešení úloh si rozvíjajú schopnosť aplikovať získané poznatky, pracovať so vzťahmi medzi genetickými znakmi a interpretovať jednoduché genetické situácie.

Predmet biológia sa vyučuje v **1. ročníku študijného odboru UI** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- chápali biológiu ako prírodnú vedu skúmajúcu živé systémy a ich zákonitosti,
- poznali základné etapy a významné súvislosti historického vývoja biologického poznania,
- používali primeranú biologickú terminológiu,
- chápali bunku ako základnú stavebnú a funkčnú jednotku živých organizmov,
- poznali základné princípy bunkovej teórie,
- porovnávali základné znaky jednotlivých typov buniek,
- poznali všeobecné vlastnosti bunky,
- identifikovali základné bunkové štruktúry,
- vysvetľovali funkciu základných bunkových štruktúr,
- prepájali stavbu bunkovej štruktúry s jej funkciou,
- rozlišovali základné typy metabolických procesov,
- chápali význam látkovej a energetickej premeny pre existenciu bunky,
- vysvetlili základný význam bunkového cyklu,
- poznali základné fázy bunkového cyklu,
- rozumeli významu bunkového delenia pre život organizmov,
- charakterizovali základný priebeh a význam mitózy,
- charakterizovali základný priebeh a význam meiózy,
- porovnávali mitózu a meiózu,
- chápali súvislosť medzi bunkovým delením a prenosom genetickej informácie,
- rozumeli základnému princípu uchovávaní genetickej informácie,
- poznali význam replikácie genetického materiálu,
- vysvetlili základný princíp transkripcie a translácie,
- chápali vzťah medzi genetickou informáciou a tvorbou bielkovín,
- používali základné genetické pojmy,
- rozumeli základným princípom dedičnosti,
- poznali Mendelove pravidlá dedičnosti,
- aplikovali základné pravidlá dedičnosti pri riešení jednoduchých genetických úloh,
- rozlišovali genotyp a fenotyp,
- chápali základný princíp dedičnosti viazanej na pohlavie,
- vysvetlili základnú podstatu mutácií,
- rozlišovali vybrané typy mutácií,
- uvedomovali si význam mutácií pre genetickú variabilitu,
- rozumeli základným princípom genetiky populácií,
- interpretovali jednoduché biologické schémy, modely a obrazové materiály,

- formulovali jednoduché závery na základe získaných biologických poznatkov,
- rozvíjali presnosť, systematickosť a kritické myslenie pri práci s biologickými informáciami.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet biológia sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Prírodovedné kompetencie

Žiak rozumie základným biologickým pojmom, javom a procesom a dokáže ich používať pri vysvetľovaní fungovania živých systémov na bunkovej úrovni. Chápe vzájomnú súvislosť medzi stavbou biologických štruktúr a ich funkciou.

B. Bunkové a fyziologické kompetencie

Žiak chápe bunku ako základnú jednotku života, rozlišuje typy buniek a pozná funkciu základných bunkových štruktúr. Rozumie základným procesom bunkového metabolizmu, bunkovému cyklu a významu bunkového delenia.

C. Genetické kompetencie

Žiak rozumie základným princípom uchovávania, prenosu a realizácie genetickej informácie. Pozná základné genetické pojmy a mechanizmy dedičnosti a dokáže ich využívať pri riešení jednoduchých genetických problémov.

D. Analytické a problémové kompetencie

Žiak dokáže porovnávať biologické štruktúry a procesy, identifikovať ich spoločné a rozdielne znaky, hľadať príčinné súvislosti a využívať osvojené poznatky pri riešení primeraných biologických úloh.

E. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak vyhľadáva, spracúva a primerane vyhodnocuje biologické informácie z dostupných informačných a digitálnych zdrojov. Digitálne materiály využíva najmä na vizualizáciu bunkových štruktúr, bunkového delenia a procesov súvisiacich s genetickou informáciou.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho biologických vedomostí, schopnosti porozumieť bunkovým a genetickým procesom a využívať osvojené poznatky pri riešení úloh. Posudzuje sa správnosť používania biologickej terminológie, schopnosť vysvetľovať biologické javy vo vzájomných súvislostiach, pracovať so schémami a modelmi a formulovať primerané závery. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý odborný prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,

- práca so schémami a modelmi,
- riešenie jednoduchých genetických úloh,
- problémové a aplikačné úlohy,
- prezentácie, referáty alebo ďalšie primerané žiacke výstupy,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh vyžadujúcich nielen zapamätanie biologických pojmov, ale aj ich pochopenie, porovnávanie, aplikáciu a vysvetľovanie vzájomných súvislostí. Dôraz sa kladie na porozumenie biologickým mechanizmom a schopnosť žiaka pracovať s biologickou informáciou.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa** – na zobrazovanie schém, fotografií a modelov buniek, bunkových štruktúr, bunkového delenia a genetických procesov,
- **dataprojektor** – na prezentáciu animácií a názorných ukážok dynamických biologických procesov, metabolizmu bunky, mitózy, meiózy, replikácie, transkripcie a translácie,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s interaktívnymi biologickými modelmi, schémami a vzdelávacími materiálmi a na vyhľadávanie a spracovanie biologických informácií,

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník (UI)	Úvod do predmetu; Biológia bunky; Genetika	BIO_1

1.5. Matematika a práca s informáciami

Matematika

Názov predmetu	Matematika				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	5	5	5	5	5

Charakteristika predmetu

Predmet matematika nadväzuje na vedomosti a zručnosti získané na základnej škole a ďalej ich systematicky rozvíja a prehľbuje. Matematické vzdelávanie je významnou súčasťou všeobecného vzdelania a zároveň vytvára dôležitý základ pre štúdium odborných predmetov technického zamerania. Rozvíja matematickú gramotnosť, presnosť, logické a analytické myslenie a schopnosť využívať matematické metódy pri riešení praktických problémov.

V 1. ročníku sa žiaci venujú práci s číslami, číselnými a algebraickými výrazmi, premennými, rovnicami a nerovnicami, funkciami a ich grafickým znázornením. Učia sa matematicky vyjadrovať vzťahy medzi veličinami, pracovať s matematickými vzorcami, vytvárať jednoduché matematické modely reálnych a technických situácií a interpretovať získané výsledky.

Významnú časť učiva tvoria mocniny a odmocniny, goniometria a geometria. Žiaci pracujú s mocninami s celočíselným a racionálnym exponentom, využívajú goniometrické funkcie a aplikujú Pytagorovu a Euklidove vety, sínusovú a kosínusovú vetu pri riešení geometrických a prakticky orientovaných úloh.

Súčasťou vzdelávania je práca s množinami, intervalmi a základmi výrokovej logiky. Žiaci si osvojujú presné používanie matematickej terminológie a symboliky, učia sa formulovať matematické tvrdenia, pracovať s ich negáciou, analyzovať zadanie a logicky zdôvodňovať jednotlivé kroky riešenia.

Pri vyučovaní sa dôraz kladie na riešenie problémových, aplikačných a praktických úloh, odhad a kontrolu výsledkov, prácu s tabuľkami a grafmi a primerané využívanie nástrojov. Matematika podporuje samostatnosť, systematickosť, vytrvalosť a schopnosť voliť efektívny postup riešenia a vytvára predpoklady na využívanie matematických poznatkov v ďalšom štúdiu a odbornej praxi.

Predmet matematika sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- správne používali základnú matematickú terminológiu, symboliku a zápis,
- vykonávali počtové operácie s číslami a správne uplatňovali prioritu matematických operácií,
- pracovali s percentami, pomermi, priamou a nepriamou úmernosťou,
- využívali percentá a úmernosť pri riešení praktických a finančných úloh,
- rozvíjali matematickú gramotnosť a dokázali matematicky posudzovať každodenné a technické situácie,
- pracovali s mocninami s celočíselným a racionálnym exponentom,
- používali vedecký zápis čísel a primerane pracovali s veľmi veľkými a veľmi malými hodnotami,
- upravovali algebraické výrazy a využívali základné algebraické identity,
- pracovali s lomenými výrazmi a určovali podmienky ich použitia,
- riešili lineárne a kvadratické rovnice,
- riešili lineárne nerovnice a vybrané sústavy rovníc a nerovníc,
- dokázali vyjadriť neznámu veličinu z matematického vzorca,
- matematicky modelovali jednoduché slovné, praktické a technické úlohy,
- posudzovali primeranosť získaného výsledku vzhľadom na pôvodný problém,
- rozumeli pojmu funkcia a rôznym spôsobom jej vyjadrenia,
- určovali základné vlastnosti funkcií v rozsahu preberaného učiva,
- pracovali s lineárnou funkciou a využívali jej graf pri riešení úloh,
- získavali a interpretovali informácie z grafov, tabuliek a diagramov,
- používali goniometrické funkcie ostrého a všeobecného uhla,
- aplikovali goniometrické funkcie pri riešení geometrických a praktických úloh,
- využívali Pytagorovu a Euklidove vety pri riešení pravouhlého trojuholníka,
- využívali sínusovú a kosínusovú vetu pri riešení všeobecného trojuholníka,
- rozlišovali zhodnosť a podobnosť geometrických útvarov a využívali ich vlastnosti,
- správne používali náčrt, geometrickú symboliku a základné geometrické pomôcky,
- pracovali s množinami, číselnými množinami a intervalmi,
- rozumeli základným pojmom výrokovej logiky,
- tvorili jednoduché a zložené výroky a pracovali s ich pravdivostnou hodnotou,
- používali kvantifikované výroky a vytvárali ich negácie,
- analyzovali matematický problém a rozlišovali podstatné a nepodstatné informácie,
- dokázali navrhnúť vhodný postup riešenia a podľa potreby ho upraviť,

- overovali správnosť výsledku výpočtom, odhadom alebo iným vhodným spôsobom,
- primerane zdôvodňovali jednotlivé kroky svojho riešenia,
- efektívne využívali kalkulačku a vhodné nástroje,
- rozvíjali presnosť, systematickosť, vytrvalosť a samostatnosť pri riešení matematických úloh.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet matematika sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Matematické a numerické kompetencie

Žiak správne používa matematickú terminológiu a symboliku, vykonáva počtové operácie a pracuje s číselnými údajmi, jednotkami, pomermi, percentami a odhadmi. Získané matematické poznatky dokáže využívať pri riešení každodenných a praktických úloh.

B. Algebraické kompetencie

Žiak dokáže pracovať s algebraickými a lomenými výrazmi, rovnicami, nerovnicami, sústavami a vzorcami a využívať ich na vyjadrenie vzťahov medzi veličinami. Reálnu alebo technickú situáciu dokáže primerane matematicky modelovať a interpretovať výsledok riešenia.

C. Funkčné kompetencie

Žiak rozumie rôznym spôsobom reprezentácie matematických vzťahov prostredníctvom slovného opisu, vzorca, tabuľky a grafu. Dokáže z grafov získavať informácie, určovať základné vlastnosti funkcií a vytvárať jednoduché grafické reprezentácie.

D. Geometrické kompetencie

Žiak využíva základné geometrické vzťahy, zhodnosť, podobnosť a goniometriu pri riešení rovinných geometrických a praktických úloh. Dokáže vytvoriť vhodný náčrt, správne používať geometrickú terminológiu, matematický zápis a základné geometrické pomôcky.

E. Logické a problémové kompetencie

Žiak analyzuje zadanie, identifikuje podstatné údaje a vzťahy, navrhuje vhodný postup riešenia a overuje jeho správnosť. Pri argumentácii využíva základné princípy matematickej logiky, porovnáva možné riešenia a svoje závery primerane zdôvodňuje.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak pracuje s číselnými informáciami, tabuľkami, grafmi a diagramami a dokáže interpretovať údaje z rôznych zdrojov. Pri riešení a kontrole úloh primerane využíva kalkulačku, digitálne zobrazovacie nástroje a ďalšie vhodné technické prostriedky.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho matematických vedomostí, zručností a schopnosti samostatne ich využívať pri riešení úloh. Posudzuje sa nielen správnosť výsledku, ale aj porozumenie problému, vhodnosť zvoleného postupu, matematický zápis, schopnosť zdôvodniť riešenie a primerane interpretovať výsledok. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- písomné testy a kontrolné práce,
- krátke písomné preverovania,
- samostatné riešenie matematických úloh,
- riešenie problémových úloh,
- matematické modelovanie praktických a technických situácií,
- práca s grafmi, tabuľkami a diagramami,
- geometrické a výpočtové úlohy,
- riešenie úloh pri tabuli a prezentovanie postupu riešenia,
- samostatná, párová a skupinová práca,
- domáce a projektové úlohy,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh rôznej náročnosti, ktoré vyžadujú reprodukciu poznatkov, ich pochopenie, aplikáciu, analýzu a prepájanie. Pri riešení sa prihliada na správnosť matematického postupu, presnosť výpočtov, vhodnosť použitej symboliky, schopnosť kontroly výsledku a kvalitu zdôvodnenia.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa** – na prezentáciu učiva, interaktívny matematický zápis, zobrazovanie grafov, geometrických útvarov, funkcií, tabuliek a diagramov,
- **dataprojektor** – na zobrazovanie zadaní, grafov, schém, matematických modelov, pracovných materiálov a digitálnych učebných zdrojov,
- **viaceré tabuľé alebo** – na súbežný hlavný výklad a pomocné výpočty, náčrty, odvodenia a poznámky. Umožňujú ponechať predchádzajúci výpočet alebo postup viditeľný počas ďalšieho riešenia, porovnávať viacero spôsobov riešenia tej istej úlohy a zapojiť viacerých žiakov do paralelnej práce pri tabuli,
- **geometrické pomôcky** - pravítka, trojuholníky, uhloмеры, kružidlá a ďalšie rysovacie pomôcky na tvorbu presných geometrických náčrtov a konštrukcií; podľa charakteru učiva

aj modely geometrických útvarov a ďalšie názorné pomôcky podporujúce priestorovú a geometrickú predstavivosť.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Čísla, premenné a početové výkony s číslami; Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy; Mocniny a odmocniny; Goniometrické funkcie všeobecného uhla; Geometria a meranie; Množiny a číselné množiny; Výroková logika; Opakovanie a samostatná práca	MAT_1

1.6. Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova

Názov predmetu	Telesná a športová výchova				
Ročník	1. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	2	2	2	2

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova v 1. ročníku rozvíja pohybové schopnosti, pohybové zručnosti a telesnú zdatnosť žiakov a vytvára predpoklady na osvojovanie si aktívneho a zdravého životného štýlu. Nadväzuje na pohybové skúsenosti získané v predchádzajúcom vzdelávaní a vedie žiakov k pravidelnej pohybovej aktivite, starostlivosti o vlastné zdravie a k zodpovednému správaniu pri telesných a športových činnostiach.

Súčasťou vzdelávania sú **teoretické vedomosti** zamerané najmä na bezpečnosť a hygienu v telesnej a športovej výchove a na základné anatomické a fyziologické súvislosti pohybovej činnosti. Žiaci si osvojujú zásady bezpečného vykonávania pohybových aktivít, správnej prípravy organizmu na zaťaženie a primeranej regenerácie.

Prostredníctvom **diagnostiky všeobecnej pohybovej výkonnosti** sa sleduje úroveň a vývoj vybraných pohybových schopností žiakov. Využívajú sa najmä testy rýchlosti, silovej vytrvalosti a aeróbnej vytrvalosti. Diagnostika poskytuje žiakovi spätnú väzbu o jeho aktuálnej úrovni telesnej zdatnosti a vytvára priestor na sledovanie vlastného pohybového rozvoja.

Praktická časť predmetu zahŕňa **atletiku, basketbal, gymnastiku, úpoly a kondičnú prípravu**. V atletike sa rozvíjajú najmä bežecké, skokanské a vrhačské zručnosti. Basketbal je zameraný na osvojenie a zdokonaľovanie herných činností jednotlivca, základných herných kombinácií a uplatňovanie získaných zručností v hre. Gymnastika rozvíja koordináciu, silu, pohyblivosť a priestorovú orientáciu prostredníctvom akrobatických cvičení a preskokov. Úpoly oboznamujú žiakov so základnými odpormi, pádmi, údermi, kopmi a spôsobmi uvoľnenia z držania.

Kondičná príprava podporuje všestranný rozvoj pohybových schopností a vytvára základ pre ďalšie športové a pohybové činnosti. Pri všetkých aktivitách sa prihliada na individuálne schopnosti a možnosti žiakov, bezpečnosť pohybovej činnosti, správnu techniku vykonávania cvičení, spoluprácu a zásady fair play.

Predmet telesná a športová výchova sa vyučuje v **1. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- chápali význam pravidelnej pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie,
- osvojili si zásady bezpečnosti a hygieny pri telesnej a športovej výchove,
- dodržiavali pravidlá bezpečného správania v telocvični, na športovisku a pri používaní športového náradia,
- chápali význam rozcvičenia, primeraného zaťaženia a regenerácie organizmu,
- rozvíjali pozitívny vzťah k pravidelnej pohybovej aktivite,
- poznávali vlastné pohybové možnosti a telesnú zdatnosť,
- dokázali primerane hodnotiť vlastnú pohybovú výkonnosť,
- sledovali svoj individuálny pohybový rozvoj,
- rozvíjali rýchlostné, silové, vytrvalostné, koordinačné a pohyblivostné schopnosti,
- zvyšovali úroveň všeobecnej telesnej zdatnosti,
- dokázali vykonávať pohybové činnosti technicky správnym a bezpečným spôsobom,
- rozvíjali schopnosť pracovať samostatne, vo dvojici aj v skupine,
- rešpektovali pravidlá športových činností a rozhodnutia rozhodcu,
- dodržiavali zásady fair play,
- dokázali spolupracovať pri kolektívnych športových činnostiach,
- rozvíjali sebadisciplínu, vytrvalosť a zodpovednosť za vlastné konanie,
- zvládli základné testy všeobecnej pohybovej výkonnosti,
- rozvíjali schopnosť krátkodobého aj dlhodobejšieho pohybového výkonu,
- osvojili si základnú techniku nízkeho štartu,
- zdokonaľovali techniku šliapavého a švihového behu,
- rozvíjali vytrvalostné schopnosti prostredníctvom behu,
- osvojili si základnú techniku skoku do diaľky,
- osvojili si základnú techniku vrhu guľou,
- rozvíjali vybrané atletické zručnosti prostredníctvom pohybových cvičení,
- osvojili si základné herné činnosti jednotlivca v basketbale bez lopty,
- osvojili si správnu techniku držania a ovládania lopty,
- zvládli základné druhy prihrávok,
- osvojili si techniku driblingu,
- osvojili si techniku streľby na kôš,
- zvládli základnú techniku dvojtaktu,
- uplatňovali útočné a obranné herné činnosti jednotlivca,

- osvojili si vybrané jednoduché útočné a obranné herné kombinácie,
- dokázali uplatniť získané basketbalové zručnosti v hre,
- poznali a dodržiavali základné pravidlá basketbalu,
- osvojili si základné akrobatické cvičenia,
- zvládli stoj na lopatkách a vybrané kotúľové cvičenia,
- osvojili si základnú techniku preskokov,
- rozvíjali prostredníctvom gymnastiky koordináciu, rovnováhu a priestorovú orientáciu,
- zvládli základné úpolové odpory,
- osvojili si bezpečnú techniku vybraných pádov,
- oboznámili sa so základnou technikou priameho úderu a kopu vpred,
- osvojili si jednoduché spôsoby zbavovania sa držania,
- osvojili si základné zásady kondičného posilňovania,
- vykonávali základné posilňovacie cvičenia technicky správne,
- primerane rozvíjali silu jednotlivých svalových skupín,
- dokázali zostaviť alebo absolvovať jednoduchý súbor kondičných cvičení,
- uplatňovali získané vedomosti a pohybové zručnosti pri samostatnej pohybovej aktivite.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet telesná a športová výchova sa v **1. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Pohybové kompetencie

Žiak dokáže vykonávať základné pohybové činnosti z atletiky, športových hier, gymnastiky, úpolov a kondičnej prípravy. Postupne zdokonaľuje techniku jednotlivých pohybových zručností a dokáže ich primerane využívať v rôznych pohybových a športových situáciách.

B. Kondičné kompetencie

Žiak rozvíja rýchlosť, silu, vytrvalosť, koordináciu a pohyblivosť a dokáže primerane posudzovať úroveň vlastnej telesnej zdatnosti. Chápe význam pravidelného a primeraného pohybového zaťaženia pre udržanie a rozvoj fyzickej kondície.

C. Zdravotné a bezpečnostné kompetencie

Žiak pozná základné zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri telesných a športových činnostiach. Dokáže primerane pripraviť organizmus na pohybové zaťaženie, rešpektuje vlastné možnosti a pri vykonávaní pohybových aktivít predchádza rizikovým situáciám.

D. Herné a športové kompetencie

Žiak pozná základné pravidlá vybraných športových činností a dokáže uplatňovať osvojené herné činnosti jednotlivca a jednoduché herné kombinácie. Pri športovej hre spolupracuje s ostatnými členmi družstva, rešpektuje pravidlá a uplatňuje zásady fair play.

E. Kompetencie k sebarozvoju

Žiak dokáže sledovať vlastný pohybový výkon, porovnávať dosiahnuté výsledky a využívať spätnú väzbu pri ďalšom zlepšovaní. Rozvíja sebadisciplínu, vytrvalosť, samostatnosť a pozitívny vzťah k pohybovej aktivite ako prirodzenej súčasť životného štýlu.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho pohybových vedomostí, zručností, telesnej zdatnosti, aktivity a prístupu k vyučovaniu. Pri hodnotení sa prihliada na individuálne pohybové predpoklady žiaka, úroveň zvládnutia techniky jednotlivých pohybových činností, dodržiavanie pravidiel a bezpečnostných zásad a na jeho individuálny rozvoj a napredovanie. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- praktické preverovanie pohybových zručností,
- testovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti,
- vstupná a výstupná diagnostika pohybových schopností,
- hodnotenie techniky atletických disciplín,
- herných činností jednotlivca v basketbale,
- uplatnenie herných zručností v športovej hre,
- hodnotenie gymnastických a akrobatických zručností,
- zvládnutie základných úpolových činností,
- vykonávanie kondičných a posilňovacích cvičení,
- poznanie základných pravidiel jednotlivých športových činností,
- dodržiavanie pravidiel a zásad fair play,
- individuálny pokrok žiaka.

Pri hodnotení pohybovej výkonnosti sa prihliada na individuálne schopnosti a predpoklady žiaka. Výsledok diagnostických testov neslúži iba na porovnávanie výkonov žiakov, ale aj na sledovanie vývoja ich vlastnej telesnej zdatnosti a pohybového napredovania.

Pri praktických činnostiach sa posudzuje najmä správnosť a bezpečnosť vykonania pohybu, zvládnutie základnej techniky, schopnosť uplatniť získané zručnosti v konkrétnej pohybovej alebo hernej situácii a aktívny prístup žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika a učebné pomôcky a učebné pomôcky

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **telocvičňa a vonkajšie športoviská** – na realizáciu športových hier, atletických, gymnastických, úpolových a kondičných činností,
- **atletické pomôcky** – štartovacie pomôcky, meracie pásma, stopky, méty, kužele, vrhačské náčinie a ďalšie pomôcky podľa realizovanej disciplíny,
- **basketbalové vybavenie** – basketbalové lopty, koše, kužele a ďalšie pomôcky na nácvik herných činností jednotlivca a športovej hry,
- **gymnastické náradie a náčinie** – žinenky, lavičky a ďalšie dostupné gymnastické vybavenie,
- **pomôcky na úpolové činnosti** – najmä vhodné žinenky a ochranné cvičebné plochy umožňujúce bezpečné vykonávanie pádov a základných úpolových cvičení,
- **kondičné pomôcky** – podložky, lavičky, medicinbaly, ľahké závažia, odporové a ďalšie primerané cvičebné pomôcky,
- **vizuálne prostriedky** – podľa potreby na názorné ukážky správnej techniky pohybu, analýzu športového výkonu.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
1. ročník	Teoretické vedomosti; Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti; Atletika; Basketbal; Gymnastika; Úpoly; Kondičná príprava	TSV_1

1.7. Účelové cvičenie

Devínska Kobyla – turistika a pohyb v prírode

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- pobyt a pohyb v prírode,
- bezpečný pohyb v prírodnom prostredí,
- orientáciu v teréne,
- rozvoj vytrvalosti a telesnej zdatnosti,
- zvládanie primeranej fyzickej záťaže,
- dodržiavanie zásad bezpečnosti pri turistike,
- poskytnutie pomoci pri úraze alebo náhlom zhoršení zdravotného stavu,
- spoluprácu a vzájomnú pomoc v skupine,
- ochranu životného prostredia.

Cieľ aktivity:

Žiak zvládne bezpečný pohyb v prírodnom prostredí a primeranú fyzickú záťaž, rešpektuje zásady bezpečnosti pri turistike, spolupracuje so skupinou a dokáže primerane reagovať pri vzniku mimoriadnej alebo zdravotnej situácie.

Spartan Race – prekážková dráha

Praktická aktivita je zameraná na pohybovú a kondičnú prípravu žiakov formou prekážkovej dráhy.

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- rozvoj sily,
- rozvoj vytrvalosti,
- rozvoj obratnosti,
- rozvoj koordinácie pohybov,
- rozvoj rovnovážnych schopností,
- prekonávanie prekážok,
- zvládanie primeranej fyzickej záťaže,
- bezpečný pohyb pri vykonávaní pohybových úloh,
- spoluprácu a vzájomnú pomoc v skupine,
- rozvoj psychickej odolnosti,
- rešpektovanie pokynov a dodržiavanie bezpečnostných pravidiel.

Cieľ aktivity:

Žiak rozvíja silové, vytrvalostné, koordinačné a rovnovážne schopnosti, zvláda primeranú fyzickú záťaž a bezpečné prekonávanie prekážok, spolupracuje s ostatnými a rešpektuje stanovené pokyny a zásady bezpečnosti.

Aktivita obsahovo nadväzuje na ciele a obsah telesnej a športovej výchovy zamerané na rozvoj pohybovej výkonnosti, najmä sily, vytrvalosti, koordinačných a rovnovážnych schopností.

2. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY

Táto časť obsahuje učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov vyučovaných v 2. ročníku podľa učebných plánov jednotlivých študijných odborov.

2.1. Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra v 2. ročníku nadväzuje na jazykové, komunikačné, čitateľské a literárne vedomosti a zručnosti získané v predchádzajúcom ročníku a ďalej ich rozvíja a prehľbuje. Prepája jazykovú, slohovú a literárnu zložku a vedie žiakov ku kultivovanému ústnemu a písomnému prejavu, rozvoju čitateľskej gramotnosti, samostatnej práci s textom a schopnosti uplatňovať jazykové vedomosti.

V jazykovej zložke sa žiaci venujú najmä **morfológii slovenského jazyka**. Upevňujú a rozširujú si poznatky o slovných druhoch, ich gramatických vlastnostiach a funkcii v texte. Pozornosť sa venuje menným a slovesným gramatickým kategóriám, plnovýznamovým a neplnovýznamovým slovným druhom a ich praktickému využívaniu pri tvorbe vlastných prejavov. Súčasťou vyučovania sú pravopisné cvičenia, diktáty a ich rozbor, ktoré podporujú upevňovanie gramatickej a pravopisnej správnosti.

V slohovej zložke sa žiaci oboznamujú s **umeleckým a publicistickým štýlom** a prehľbujú poznatky o opisnom slohovom postupe. Rozlišujú jednotlivé druhy opisu, vytvárajú umelecký opis a charakteristiku osoby a učia sa voliť jazykové prostriedky vzhľadom na komunikačný zámer. V publicistickom štýle poznávajú základné útvary, predovšetkým správu, interview, recenziu, kritiku, reportáž, črtu a fejtón, a učia sa rozlišovať ich funkciu a základné kompozičné znaky.

Literárna zložka je zameraná predovšetkým na **romantickú a realistickú literatúru**. Žiaci poznávajú charakteristické znaky svetového a slovenského romantizmu a realizmu, spoločenské a historické okolnosti ich vzniku a vybrané diela významných autorov. Pri práci s

literárnymi textami analyzujú kompozíciu, literárne postavy, vzťahy medzi nimi, porovnávajú diela a formulujú vlastný čitateľský zážitok a interpretáciu.

Vyučovanie kladie dôraz na prácu s umeleckým, vecným a publicistickým textom, interpretáciu a hodnotenie literárnych diel, praktické používanie jazykových poznatkov a tvorbu vlastných písomných a ústnych prejavov.

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali kultivovaný, jazykovo správny a primeraný ústny a písomný prejav,
- vedome prispôbovali svoj prejav komunikačnému zámeru, adresátovi a prostrediu,
- upevňovali pravopisné a gramatické zručnosti,
- dokázali identifikovať a opravovať jazykové a pravopisné chyby vo vlastnom prejave,
- poznali základné pojmy morfológie,
- rozlišovali plnovýznamové a neplnovýznamové slovné druhy,
- dokázali určovať slovné druhy a ich základné gramatické vlastnosti,
- poznali a správne používali menné a slovesné gramatické kategórie,
- využívali poznatky o podstatných a prídavných menách pri tvorbe vlastného prejavu,
- správne a funkčne používali zámená, číslovky a ich gramatické tvary
- využívali slovesá primerane komunikačnému zámeru,
- používali príslovky a rozlišovali ich funkciu v texte,
- chápali funkciu predložiek, spojok, častíc a citosloviec,
- rozpoznali umelecký štýl a jeho základné znaky,
- rozlišovali základné slohové postupy využívané v umeleckom texte,
- poznali opisný slohový postup,
- rozlišovali jednotlivé druhy opisu,
- dokázali vytvoriť umelecký opis,
- využívali pri umeleckom opise primerané obrazné a expresívne jazykové prostriedky,
- dokázali vytvoriť vonkajšiu a vnútornú charakteristiku osoby,
- prepájali opis vlastností človeka s vhodnými jazykovými prostriedkami,
- poznali základné znaky publicistického štýlu,
- chápali informačnú, presvedčovaciu a hodnotiacu funkciu publicistických textov,
- rozlišovali spravodajské a publicistické útvary v rozsahu preberaného učiva,
- poznali základné znaky správy a interview, reportáže, črty, fejtónu a pod.,
- dokázali identifikovať informáciu a hodnotiace stanovisko v publicistickom texte,

- dokázali formulovať hlavnú myšlienku prečítaného textu,
- poznali charakteristické znaky romantizmu,
- chápali spoločenské a historické okolnosti vzniku romantizmu,
- poznali vybraných predstaviteľov svetovej romantickej literatúry,
- poznali vybrané diela svetového romantizmu,
- chápali osobitosti slovenského romantizmu a poznali význam štúrovskej generácie pre slovenský jazyk, kultúru a literatúru,
- interpretovali vybrané diela slovenskej romantickej literatúry,
- poznali základné znaky realizmu,
- identifikovali realistické prvky vo vybraných literárnych dielach,
- poznali vybraných predstaviteľov svetovej realistickej literatúry,
- rozlišovali základné znaky prvej a druhej vlny slovenského realizmu,
- poznali vybraných predstaviteľov a diela slovenského realizmu,
- analyzovali literárne postavy a vzťahy medzi nimi,
- identifikovali základné kompozičné prvky literárneho diela,
- analyzovali vybrané jazykové a výrazové prostriedky,
- porovnávali literárne diela, postavy a umelecké obdobia,
- formulovali vlastný názor na prečítaný text,
- upevňovali čitateľské návyky a záujem o literatúru,
- rozvíjali kritické myslenie a kultivovanú argumentáciu.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže formulovať svoje myšlienky, názory a postoje v ústnej a písomnej podobe, používa primerané jazykové prostriedky a vytvára kultivovaný prejav zodpovedajúci komunikačnej situácii. Pri komunikácii zohľadňuje adresáta, cieľ a charakter prejavu a dokáže primerane reagovať na názory druhých.

B. Jazykové kompetencie

Žiak využíva poznatky z morfológie a pravopisu pri práci s jazykom a pri tvorbe vlastných prejavov. Rozlišuje slovné druhy, pozná ich gramatické vlastnosti a funkciu v texte a dokáže tieto vedomosti prakticky uplatňovať pri jazykovom rozbere, úlohách a tvorbe textu.

C. Slohové a textotvorné kompetencie

Žiak rozlišuje umelecký a publicistický štýl, pozná ich základné znaky a vybrané útvary. Dokáže vytvoriť umelecký opis a charakteristiku osoby a pri tvorbe textu voliť primeranú kompozíciu, slovnú zásobu a štylistické prostriedky vzhľadom na komunikačný zámer.

D. Čitateľské a interpretačné kompetencie

Žiak číta umelecké, vecné a publicistické texty s porozumením, identifikuje ich hlavné významové a kompozičné prvky a dokáže pracovať s explicitnými aj významovo súvisiacimi informáciami. Pri literárnom texte analyzuje postavy, vzťahy, kompozíciu a jazykové prostriedky a formuluje vlastnú interpretáciu.

E. Literárne a kultúrne kompetencie

Žiak sa orientuje v základných znakoch romantizmu a realizmu, pozná vybraných predstaviteľov a diela svetovej a slovenskej literatúry a chápe ich v historickom, spoločenskom a kultúrnom kontexte. Dokáže vnímať vzťah medzi literárnym dielom, obdobím jeho vzniku a hodnotami spoločnosti.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak dokáže získavať a spracúvať informácie z umeleckých, vecných, publicistických a digitálnych zdrojov. Rozpoznáva základné funkcie publicistického textu, porovnáva spôsob prezentovania informácií.

G. Kompetencie k učeniu a samostatnej práci

Žiak poznáva a využíva stratégie učenia, dokáže samostatne pracovať s textom, robiť si poznámky, vytvárať osnovu alebo konspekt a používať slovníky, jazykové príručky a informačné zdroje. Postupne preberá zodpovednosť za kvalitu vlastného prejavu, dokáže identifikovať chyby a využívať spätnú väzbu pri jeho zlepšovaní.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho jazykových, komunikačných, slohových, čitateľských a literárnych kompetencií. Posudzuje sa schopnosť používať slovenský jazyk správne a funkčne, aplikovať poznatky z morfológie a pravopisu, pracovať s umeleckým a publicistickým textom, vytvárať vlastné prejavy a interpretovať literárne diela v primeraných súvislostiach. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- písomné testy a krátke jazykové preverovania,
- pravopisné cvičenia a diktáty,
- práca s umeleckým a vecným textom,
- literárna analýza a interpretácia textu,
- praktické jazykové a štylistické cvičenia,
- slohové práce,

- ústne prezentácie, referáty a ďalšie primerané žiacke výstupy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Pri hodnotení písomného prejavu sa primerane posudzuje obsah, kompozícia, jazyková správnosť, stylistická primeranosť, pravopis a celková úroveň spracovania textu. Pri práci s literatúrou sa posudzuje porozumenie textu, používanie príslušných literárnovedných pojmov a schopnosť interpretáciu alebo hodnotenie podložiť konkrétnymi prvkami diela.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu jazykového a literárneho učiva, textov, ukážok, obrazových materiálov a výsledkov žiackej práce,
- **audio a video technika** – na prácu s umeleckým prednesom, hovoreným prejavom, dramatickými a filmovými ukážkami a ďalšími audiovizuálnymi materiálmi,
- **slovníky a jazykové príručky** – výkladové, pravopisné, synonymické, frazeologické a ďalšie primerané jazykové zdroje na rozvíjanie jazykovej kultúry a samostatnej práce,
- **umelecké a vecné texty** – literárne diela, ukážky, antológie, učebnicové a autentické texty využívané pri čítaní, analýze a interpretácii.

Prehľad tematických celkov

Ročník / odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník	Úvod; Svetová romantická literatúra; Slovenská romantická literatúra; Pravopisné cvičenia; Umelecký štýl; Opisný slohový postup I.; Morfológia; Svetová realistická literatúra; Publicistický štýl; Opisný slohový postup II.; Slovenská realistická literatúra; Záverečné opakovanie	SJL_2

Anglický jazyk

Názov predmetu	Anglický jazyk				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet anglický jazyk patrí do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** a v 2. ročníku nadväzuje na jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcom štúdiu. Systematicky ich rozvíja a prehĺbuje a vytvára predpoklady na postupné dosahovanie požadovanej komunikačnej úrovne podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Dôraz sa kladie na vyvážený rozvoj počúvania a čítania s porozumením, ústneho a písomného prejavu a jazykovej interakcie.

Obsah vyučovania je organizovaný do tematických celkov, prostredníctvom ktorých si žiaci rozširujú slovnú zásobu, upevňujú gramatické poznatky a osvojujú nové jazykové prostriedky. V 2. ročníku sa venujú témam cestovania a turizmu, peňazí a služieb, kriminality, vedy a techniky a medziľudských a generačných vzťahov.

Dôraz sa kladie na samostatnejšiu a obsahovo bohatšiu komunikáciu. Žiaci diskutujú o cestovaní, financiách, spoločenských problémoch, vede, technológiách a medziľudských vzťahoch, opisujú a porovnávajú fotografie, vyjadrujú a zdôvodňujú svoje názory, argumentujú a reagujú na postoje druhých. Pri práci s hovorenými a písanými textami rozvíjajú schopnosť identifikovať hlavné myšlienky, vyhľadávať podstatné informácie a primerane ich reprodukovať, parafrázovať a interpretovať.

Písomný prejav smeruje k tvorbe obsahovo a formálne náročnejších textov primeraných komunikačnému zámeru. Žiaci sa učia vytvárať najmä blog, názorový esej, e-mail, formálny list a kratšiu správu. Upevňujú zásady členenia textu, vhodného používania jazykových prostriedkov a rozlišovania medzi formálnym a neformálnym spôsobom komunikácie.

Predmet zároveň podporuje kritické myslenie, argumentáciu, spoluprácu, interkultúrne povedomie, digitálnu gramotnosť a samostatnosť pri učení sa cudzieho jazyka. Témy vedy, techniky, služieb a pracovného prostredia postupne vytvárajú predpoklady na využívanie anglického jazyka v ďalšom štúdiu a v profesionálnych situáciách.

Predmet anglický jazyk sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali schopnosť porozumieť primeraným hovoreným prejavom a identifikovať ich hlavné myšlienky a podstatné informácie,
- rozumeli rôznym druhom písaných textov a dokázali v nich vyhľadávať, spracúvať a interpretovať informácie,
- využívali vhodné stratégie pri globálnom, selektívnom a detailnom počúvaní a čítaní,
- dokázali samostatnejšie komunikovať v bežných životných a spoločenských situáciách,
- primerane reagovali na komunikačného partnera a prispôbovali svoj prejav situácii,
- vedeli opisovať a porovnávať osoby, miesta, predmety, fotografie a udalosti,
- dokázali hovoriť o vlastných skúsenostiach a zážitkoch,
- vyjadrovali a zdôvodňovali vlastné názory a stanoviská,
- dokázali diskutovať, argumentovať a reagovať na postoje druhých,
- rozširovali slovnú zásobu v oblastiach cestovania a turizmu, peňazí a služieb, kriminality, vedy a techniky a medziľudských a generačných vzťahov,
- upevňovali používanie predprítomného a minulého času a primerane medzi nimi rozlišovali,
- správne používali predminulý čas v rozsahu preberaného učiva,
- používali druhý typ podmienkových viet,
- dokázali používať slovesné väzby s neurčitkom a tvarom slovesa s príponou -ing,
- osvojili si tvorbu a používanie nepriamej reči,
- uplatňovali základné pravidlá súslednosti časov,
- dokázali vytvárať a používať trpný rod v základných časových formách,
- upevňovali používanie minulých časov a výrazov used to, be used to a get used to,
- rozvíjali slovnú zásobu prostredníctvom zložených slov, kolokácií, predpôn, prípon, frazálnych slovies a ustálených slovných spojení,
- dokázali vytvoriť súvislejší ústny prejav na známom tému,
- dokázali primerane reprodukovať obsah hovoreného alebo písaného textu,
- vytvorili primeraný písomný prejav, najmä blog, názorový esej, e-mail, formálny list a kratšiu správu,
- rozlišovali formálny a neformálny spôsob komunikácie,
- používali jazykové a štylistické prostriedky primerané adresátovi, účelu a komunikačnej situácii,
- využívali rôzne druhy slovníkov, internetové a ďalšie informačné a digitálne zdroje,
- rozvíjali stratégie samostatnej práce s neznámym textom a novou slovnou zásobou, dokázali z kontextu odhadovať význam neznámych výrazov,
- vyhľadávali, porovnávali a primerane posudzovali informácie z rôznych zdrojov,

- rozširovali poznatky o kultúre a reáliách anglicky hovoriacich krajín, primerane porovnávali odlišné kultúrne a spoločenské prostredia,
- vytvárali si jazykové predpoklady na ďalšie štúdium a budúce profesijné uplatnenie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet anglický jazyk sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže používať anglický jazyk v rôznych každodenných, spoločenských a študijných komunikačných situáciách. Vede rozhovor a diskusiu, formuluje a zdôvodňuje vlastné názory, reaguje na postoje druhých a primerane využíva jazykové prostriedky podľa účelu a charakteru komunikácie.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primeraných hovorených a písaných prejavoch. Pri počúvaní a čítaní využíva vhodné stratégie, identifikuje kľúčové informácie, pracuje s kontextom a dokáže získané informácie ďalej spracovať, reprodukovať alebo interpretovať.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvárať súvislejšie ústne a písomné prejavy. Opisuje a porovnáva osoby, miesta, fotografie a udalosti, rozpráva o skúsenostiach, vyjadruje vlastné stanovisko a vytvára texty primerané komunikačnému zámeru, adresátovi a požadovanému štýlu.

D. Jazykové kompetencie

Žiak rozvíja slovnú zásobu, gramatickú správnosť, výslovnosť, intonáciu, pravopisnú a interpunkčnú správnosť a schopnosť vhodne používať jazykové prostriedky. Upevňuje a rozširuje používanie slovesných časov, podmienkových viet, nepriamej reči, trpného rodu, slovesných väzieb a ďalších gramatických a lexikálnych javov potrebných na praktickú komunikáciu.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak dokáže spolupracovať vo dvojici a v skupine, zapájať sa do rozhovoru a diskusie, argumentovať, rešpektovať názory druhých a používať primerané komunikačné stratégie pri hľadaní spoločného riešenia alebo formulovaní vlastného stanoviska.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak používa slovníky, učebné materiály, internetové a ďalšie digitálne zdroje pri získavaní a spracúvaní informácií v anglickom jazyku. Postupne si osvojuje stratégie samostatnej práce s neznámym textom a novou slovnou zásobou a učí sa posudzovať vhodnosť použitých zdrojov.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak si rozvíja poznatky o každodennom živote, kultúre, tradíciách a spoločenských zvyklostiach anglicky hovoriacich krajín. Porovnáva ich s vlastným kultúrnym prostredím a učí sa primerane reagovať v primeraných interkultúrnych komunikačných situáciách.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho jazykových a komunikačných kompetencií. Posudzuje sa nielen úroveň osvojených jazykových prostriedkov, ale predovšetkým schopnosť ich využívať v konkrétnej komunikačnej situácii. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- hodnotenie písomného prejavu,
- dialógy a modelové komunikačné situácie,
- opis a porovnávanie fotografií,
- prezentácie, projektové a tvorivé úlohy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú praktické využívanie jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav, rozhovor, písomná práca, práca s textom alebo nahrávkou, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej komunikačnej situácie.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,

- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník	Turizmus; Peniaze; Zločin; Veda; Generácie	<u>ANJ_2</u>

Komunikácia v anglickom jazyku

Názov predmetu	Komunikácia v anglickom jazyku				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	0	1

Charakteristika predmetu

Predmet komunikácia v anglickom jazyku v 2. ročníku nadväzuje na komunikačné a jazykové zručnosti získané v predchádzajúcom ročníku a ďalej rozvíja schopnosť žiakov prakticky používať anglický jazyk v každodenných, spoločenských, školských a jednoduchých odborne orientovaných situáciách. Dôraz sa kladie najmä na aktívnu ústnu komunikáciu, počúvanie a čítanie s porozumením, rozširovanie slovnéj zásoby a schopnosť formulovať a zdôvodňovať vlastné názory.

Obsah predmetu prepája všeobecné komunikačné témy s praktickými a profesijne orientovanými situáciami blízkyimi študijnému zameraniu žiakov. V 2. ročníku sa žiaci venujú športu, obchodu a nakupovaniu, vzdelávaniu, práci a zamestnaniu, masmédiám, životu mladých ľudí, záujmom a voľnému času a vzorom a ideálom.

Významnou súčasťou vyučovania je rozvoj schopnosti diskutovať, porovnávať a argumentovať. Žiaci hovoria o výhodách a nevýhodách rôznych možností, vyjadrujú postoje k aktuálnym témam, opisujú osoby a situácie, pracujú s dialógmi, reprodukovujú získané informácie a pripravujú krátke prezentácie. Komunikačné situácie vychádzajú z osobného, školského, spoločenského a pracovného života žiakov.

Predmet zároveň rozvíja slovnú zásobu súvisiacu s modernými technológiami a ich využitím v každodennom a pracovnom živote. Žiaci pracujú s témami elektronického bankovníctva a online nakupovania, digitálnych technológií vo vzdelávaní, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, internetu a masmédií či zariadení používaných mladými ľuďmi.

Vyučovanie podporuje komunikačnú pohotovosť, sebadôveru, samostatnosť, spoluprácu a kritické uvažovanie pri práci s informáciami. Prepájaním všeobecného jazyka s odbornou a profesijnou slovnou zásobou vytvára predmet predpoklady na ďalšie využívanie angličtiny pri štúdiu, v odborných predmetoch a v budúcom pracovnom prostredí.

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa vyučuje v **2. ročníku študijných odborov IT, IST, UI a ELE** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali schopnosť aktívne používať anglický jazyk v každodenných, spoločenských a jednoduchých odborných komunikačných situáciách,
- dokázali porozumieť primeranému hovorenému a písanému prejavu a identifikovať jeho hlavné a podstatné informácie,
- využívali vhodné stratégie pri počúvaní a čítaní s porozumením,
- vedeli viesť rozhovor a primerane reagovať na komunikačného partnera,
- dokázali formulovať a zdôvodniť vlastný názor a reagovať na názory druhých,
- rozvíjali schopnosť diskutovať o spoločenských, školských, pracovných a technologických témach,
- dokázali porovnávať rôzne možnosti a vyjadrovať ich základné výhody a nevýhody,
- rozširovali slovnú zásobu z oblasti športu, obchodu, vzdelávania, zamestnania, médií, voľného času a medziľudských vzťahov,
- dokázali hovoriť o rôznych druhoch športu, športových aktivitách a význame pohybu pre zdravý životný štýl,
- osvojili si slovnú zásobu potrebnú pri nakupovaní, využívaní služieb a rôznych spôsoboch platenia,
- dokázali komunikovať o online nakupovaní, internetovom bankovníctve, reklame a moderných obchodných službách,
- poznali základnú slovnú zásobu súvisiacu so vzdelávaním,
- dokázali porovnávať vybrané aspekty vzdelávania na Slovensku a v zahraničí,
- rozvíjali slovnú zásobu z oblasti povolání, pracovného prostredia a pracovných činností,
- dokázali opísať základné požiadavky na vybrané povolania a vlastnosti potrebné pri výkone práce,
- osvojili si základné princípy tvorby životopisu,
- rozvíjali schopnosť primerane komunikovať pri modelovom pracovnom pohovore,
- poznali základné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- dokázali porozumieť jednoduchým pracovným pokynom, upozorneniam a varovaniam,
- osvojovali si základnú slovnú zásobu súvisiacu s ergonómiou a bezpečným pracovným prostredím,
- rozvíjali schopnosť kriticky diskutovať o masmédiách, televízii, internete a sociálnych médiách,
- uvažovali o výhodách a rizikách využívania digitálnych médií,
- dokázali rozlišovať podstatné informácie a názory v primeranom mediálnom obsahu,
- komunikovali o živote mladých ľudí, moderných technológiách, zdravom životnom štýle a móde,
- rozvíjali schopnosť hovoriť o vlastných záujmoch a spôsoboch trávenia voľného času,

- dokázali opísať osobu z hľadiska vzhľadu a charakterových vlastností,
- vedeli hovoriť o osobách, ktoré považujú za svoje vzory alebo ideály, a primerane zdôvodniť svoj výber,
- dokázali pracovať s primeraným textom, vyhľadávať v ňom informácie a stručne reprodukovať jeho obsah,
- primerane prepájali všeobecnú slovnú zásobu s praktickou a odbornou terminológiou,
- upevňovali samostatnosť, schopnosť spolupráce a sebadôveru pri komunikácii v anglickom jazyku.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže primerane používať anglický jazyk v bežných spoločenských, školských a jednoduchých pracovných situáciách. Vedie rozhovor, formuluje otázky a odpovede, vyjadruje a primerane zdôvodňuje svoje názory a reaguje na komunikačného partnera.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primeraných hovorených a písaných prejavoch. Pri práci s textom a počúvaní využíva vhodné stratégie, vyhľadáva požadované informácie a dokáže ich ďalej spracovať alebo stručne reprodukovať.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvárať primerané súvislé ústne prejavy, opisovať osoby, predmety, činnosti a situácie a hovoriť o skúsenostiach, záujmoch a názoroch. Dokáže pripraviť a prezentovať krátky prejav na zadanú tému a využívať primeranú všeobecnú i odborne orientovanú slovnú zásobu.

D. Praktické a odborné jazykové kompetencie

Žiak rozvíja slovnú zásobu súvisiacu s obchodom, modernými spôsobmi platenia, vzdelávaním, pracovným prostredím, povolaniami, bezpečnosťou pri práci, masmédiami a informačnými technológiami. Získané jazykové prostriedky využíva v jednoduchých praktických, školských a pracovných situáciách.

E. Argumentačné a sociálne kompetencie

Žiak dokáže formulovať vlastné stanovisko, primerane ho zdôvodniť, porovnávať možnosti a pomenovať ich výhody a nevýhody. Zapája sa do rozhovoru a diskusie, rešpektuje názory druhých a spolupracuje vo dvojici alebo v skupine.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho komunikačných, praktických a odborných jazykových kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť aktívne používať anglický jazyk, porozumieť primeranému hovorenému alebo písanému prejavu, pracovať so všeobecnou a odborne orientovanou slovnou zásobou a primerane reagovať v každodenných, školských a pracovných komunikačných situáciách. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- rozhovor a modelové komunikačné situácie,
- počúvanie s porozumením,
- práca s textom a odbornou slovnou zásobou,
- opis osoby, situácie, pracovnej činnosti alebo technického riešenia,
- tematické a lexikálne preverovania,
- modelový pracovný pohovor,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- prezentácie a praktické komunikačné úlohy,
- projektové a tvorivé aktivity,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje predovšetkým prostredníctvom úloh vyžadujúcich praktické využívanie anglického jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť rozhovor, diskusia, prezentácia, modelový pracovný pohovor, riešenie praktickej alebo pracovnej situácie, práca s textom alebo nahrávkou či iný komunikačne orientovaný výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu slovnej zásoby, zariadení, obrázkov, pracovných materiálov a autentických audiovizuálnych zdrojov,
- **audio a video technika** - na prácu s rozhovormi, inštruktážnymi videami, autentickými nahrávkami a ďalšími materiálmi podporujúcimi počúvanie s porozumením, výslovnosť a odbornú slovnú zásobu,

- **digitálne a multimediálne nástroje** - na tvorbu prezentácií, jednoduchých odborných výstupov, projektov a ďalších materiálov prepájajúcich anglický jazyk s technickým obsahom.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník (IT, UI, ELE)	Šport; Obchod a nakupovanie; Vzdelávanie; Práca a zamestnanie; Masmédiá; Mladí ľudia a ich svet; Zájmy a voľný čas; Vzory a ideály	ANK_2

Nemecký jazyk

Názov predmetu	Nemecký jazyk				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	0	0	0	3	0

Charakteristika predmetu

Predmet nemecký jazyk v 2. ročníku nadväzuje na jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcom ročníku a ďalej ich systematicky upevňuje a rozširuje. Cieľom je, aby žiak dokázal používať nemecký jazyk v širšom okruhu každodenných, školských a jednoduchých pracovných situácií. Dôraz sa kladie na praktickú komunikáciu, rozvoj slovnej zásoby, upevňovanie gramatických štruktúr a sústavné zdokonaľovanie počúvania, čítania, hovorenia a písania.

V úvodnej časti ročníka sa žiaci venujú praktickému používaniu jazyka a systematizujú poznatky získané v predchádzajúcom štúdiu. Precvičujú komunikáciu o sebe, rodine, nakupovaní, bývaní, čase, škole, voľnom čase a každodennom režime. Osvojené jazykové prostriedky využívajú pri tvorbe súvislejších ústnych prejavov, dialógov a jednoduchých prezentácií.

Tematický celok **Voľný čas** rozvíja schopnosť žiakov hovoriť o záujmoch, aktivitách, počasí, stravovaní, cestovaní a spôsoboch trávenia voľného času. Jazykové učivo sa rozširuje o ďalšie gramatické a lexikálne prostriedky potrebné na vyjadrovanie preferencií, plánov, názorov a jednoduchých argumentov.

V tematických celkoch **Učíme sa celý život** a **Práca a povolanie** sa jazykové vzdelávanie prepája so vzdelávaním, osobným rozvojom a budúcim pracovným uplatnením. Žiaci hovoria o schopnostiach, skúsenostiach, minulých udalostiach, ďalšom vzdelávaní, kurzoch, povolaniach a pracovnom prostredí. Pracujú s jednoduchými pracovnými inzerátmi, pripravujú základný profil alebo žiadosť o pracovné miesto a precvičujú telefonickú komunikáciu. Gramatické učivo zahŕňa najmä modálne slovesá, minulý čas Perfekt a vybrané tvary Präterita.

Vyučovanie využíva situačné a komunikačné úlohy, dialógy, prezentácie, prácu s textom, posluchové a audiovizuálne materiály, interaktívne cvičenia a samostatnú prácu žiakov. Dôraz sa kladie na praktické používanie jazyka, postupné zvyšovanie samostatnosti, komunikačnej istoty a schopnosti prenášať osvojené jazykové prostriedky do nových komunikačných situácií.

Predmet nemecký jazyk sa vyučuje v **2. ročníku študijnom odbore PDT** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- upevňovali a rozširovali získané jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti,
- dokázali primerane používať nemecký jazyk v bežných každodenných, školských a jednoduchých pracovných situáciách,
- komunikovali o sebe, rodine, škole, bývaní a každodennom živote,
- rozširovali slovnú zásobu súvisiacu s voľným časom, počasím, stravovaním, cestovaním, vzdelávaním a pracovným životom,
- rozumeli primerane náročným hovoreným prejavom na známe témy,
- rozumeli krátkym súvislým a prakticky orientovaným písaným textom,
- vedeli rozlíšiť hlavné a vedľajšie informácie v primerane náročnom prejave,
- dokázali opísať svoj denný režim, voľnočasové aktivity a osobné záujmy,
- vedeli hovoriť o počasí, cestovaní a možnostiach trávenia voľného času,
- dokázali hovoriť o svojich schopnostiach, možnostiach, potrebách a zámeroch,
- používali základné modálne slovesá v praktických komunikačných situáciách,
- správne používali osvojené pády a členy v rozsahu preberaného učiva,
- upevňovali používanie pravidelných a nepravidelných slovies,
- osvojili si tvorbu a používanie minulého času Perfekt,
- rozlišovali tvorbu Perfektu pri pravidelných, nepravidelných a ďalších skupinách slovies,
- dokázali hovoriť o minulých udalostiach a vlastných skúsenostiach,
- osvojili si používanie minulého času Präteritum pomocných slovies,
- dokázali vyjadriť svoje preferencie, súhlas a nesúhlas,
- vedeli jednoduchým spôsobom zdôvodniť vlastný názor,
- rozvíjali schopnosť viesť jednoduchý dialóg v každodennom a pracovnom prostredí,
- poznali základnú slovnú zásobu súvisiacu s povolaniami a zamestnaním,
- dokázali hovoriť o vybraných povolaniach a pracovných činnostiach,
- vedeli hovoriť o svojich pracovných predstavách a budúcom profesijnom smerovaní,
- dokázali porozumieť jednoduchému pracovnému inzerátu,
- vyhľadávali v pracovnom inzeráte podstatné informácie,
- dokázali zostaviť jednoduchý osobný alebo pracovný profil,
- dokázali vytvoriť jednoduchú žiadosť o pracovné miesto,
- vedeli viesť základný telefonický rozhovor v pracovnom alebo praktickom kontexte,
- dokázali pripraviť a prezentovať krátky súvislý ústny prejav na známu tému,
- využívali osvojenú slovnú zásobu a gramatické štruktúry pri modelových komunikačných situáciách,
- rozvíjali plynulosť a zrozumiteľnosť ústneho prejavu,
- využívali nemecký jazyk pri prezentovaní vlastných skúseností, záujmov a plánov,

- rozvíjali samostatnosť a schopnosť používať vhodné stratégie pri osvojovaní cudzieho jazyka.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet nemecký jazyk sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak využíva osvojenú slovnú zásobu a gramatické štruktúry v bežných každodenných, školských a jednoduchých pracovných situáciách. Postupne vytvára súvislejšie ústne prejavy, reaguje na otázky a podnety a dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť a zdôvodniť vlastný názor.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primerane náročných rozhovoroch, oznámeniach, nahrávkach a krátkych písaných textoch na známe témy. Dokáže vyhľadávať konkrétne údaje, rozlišovať podstatné informácie a využívať ich pri riešení následných úloh.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvárať jednoduché súvislé ústne a písomné prejavy. Hovorí o svojich záujmoch, každodennom živote, minulých skúsenostiach, vzdelávaní, pracovných predstavách a plánoch a primerane využíva osvojené jazykové prostriedky pri dialógoch, prezentáciách a modelových situáciách.

D. Jazykové kompetencie

Žiak si rozširuje a systematizuje lexikálne a gramatické prostriedky nemeckého jazyka. Dokáže používať modálne slovesá, minulý čas Perfekt a vybrané tvary Präterita, upevňuje si správny slovosled, používanie pádov a ďalšie jazykové javy v rozsahu preberaného učiva.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak dokáže spolupracovať vo dvojici a v skupine, zapájať sa do dialógu a modelových komunikačných situácií a primerane reagovať na komunikačného partnera. Pri komunikácii rešpektuje názory druhých a rozvíja schopnosť vyjadriť súhlas, nesúhlas.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak využíva textové, zvukové, audiovizuálne a digitálne materiály pri osvojovaní slovnej zásoby a gramatiky. Dokáže pracovať s elektronickým slovníkom a jednoduchými digitálnymi zdrojmi, vyhľadávať informácie a využívať ich pri príprave krátkych prejavov a praktických komunikačných úloh.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak získava základné poznatky o nemecky hovoriacom jazykovom a kultúrnom prostredí a rozvíja otvorenosť voči kultúrnej a jazykovej rozmanitosti. Zároveň si vytvára návyky pravidelnej práce s cudzím jazykom, využíva vhodné stratégie na osvojovanie slovnej zásoby a gramatiky a učí sa identifikovať a postupne odstraňovať vlastné chyby.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho jazykových a komunikačných kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť porozumieť primeranému hovorenému a písanému prejavu, aktívne používať osvojenú slovnú zásobu a gramatické štruktúry a primerane komunikovať v každodenných, školských a jednoduchých pracovných situáciách. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- hodnotenie písomného prejavu,
- dialógy a modelové komunikačné situácie,
- opis vlastných skúseností, záujmov, plánov a minulých udalostí,
- práca s pracovným inzerátom alebo jednoduchým praktickým textom,
- prezentácie, projektové a tvorivé úlohy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom praktického používania nemeckého jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť rozhovor, krátky súvislý ústny prejav, písomný text, reakcia na posluchový materiál, práca s praktickým textom, prezentácia alebo modelová komunikačná situácia.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,

- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník (PDT)	Praktické použitie jazyka; Voľný čas; Učíme sa celý život; Práca a povolanie	NEJ_2

2.2. Človek a hodnoty

Etická výchova

Názov predmetu	Etická výchova				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu

Etická výchova patrí do vzdelávacej oblasti **Človek a hodnoty** a je povinne voliteľným predmetom zameraným na rozvoj osobnosti žiaka, jeho hodnotovej orientácie, sociálnych zručností a zodpovedného správania v medziľudských vzťahoch. Vyučovanie vytvára priestor na sebaopoznanie, reflexiu vlastného konania, diskusiu, riešenie modelových situácií a praktické uplatňovanie získaných poznatkov, postojov a sociálnych zručností.

V 2. ročníku sa žiaci zaoberajú dôstojnosťou ľudskej osoby, jej jedinečnosťou, neopakovateľnosťou a nenahraditeľnosťou. Učia sa rozpoznávať svoje silné a slabé stránky, rozvíjať sebaúctu a sebaovládanie a rešpektovať dôstojnosť druhých. Sú vedení k prijímaniu odlišností v názoroch, zvykoch, kultúrach a ďalších oblastiach života človeka a k primeranému vnímaniu významu autority v medziľudských a spoločenských vzťahoch.

Významnú časť predmetu tvorí **etika práce**, ktorá prepája hodnotové vzdelávanie s budúcim profesijným životom žiakov. Žiaci sa oboznamujú so základnými princípmi profesijnej etiky, zodpovednosťou pracovníka, etickým správaním na pracovisku, diskrimináciou, pracovným pohovorom a vzťahmi medzi zamestnancom, spolupracovníkmi, zamestnávateľom a zákazníkom. Pozornosť sa venuje aj významu etického kódexu, lojality, vytrvalosti, šetrnosti, ochoty, úcty a spoločensky prospešného podnikania.

Predmet zároveň rozvíja prosociálne postoje a správanie. Žiaci sa učia rozlišovať dobro a zlo v konkrétnych životných situáciách, chápať význam pomoci, spolupráce, ohľaduplnosti a zodpovednosti a uplatňovať tieto hodnoty v školskom, rodinnom, pracovnom a spoločenskom prostredí. Prostredníctvom diskusie a modelových situácií si vytvárajú vlastný hodnotový rebríček a uvedomujú si dôsledky svojho konania pre seba aj druhých.

Predmet podporuje kritické a hodnotové myslenie, schopnosť riešiť etické dilemy, argumentovať, prijímať zodpovednosť za vlastné rozhodnutia a rešpektovať dôstojnosť každého človeka. Osobitný dôraz na profesijnú etiku zároveň vytvára predpoklady na zodpovedné správanie žiakov v budúcom pracovnom a profesijnom prostredí.

Predmet etická výchova sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov pre žiakov, ktorí si ho zvolili ako povinne voliteľný predmet.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- chápali dôstojnosť ľudskej osoby, jej jedinečnosť, neopakovateľnosť a nenahraditeľnosť,
- uvedomovali si vlastnú hodnotu a rešpektovali dôstojnosť druhých ľudí,
- dokázali rozpoznať svoje silné a slabé stránky,
- primerane reflektovali vlastné správanie a pracovali na svojom osobnostnom rozvoji,
- rozvíjali sebaúctu, sebaovládanie a zodpovednosť za vlastné konanie,
- akceptovali odlišnosti v názoroch, zvykoch, kultúrach a iných oblastiach života človeka,
- rozvíjali toleranciu a rešpekt voči ľuďom s odlišným životným alebo kultúrnym prostredím,
- chápali význam autority a dokázali k nej zaujať primeraný a kriticky uvážení postoj,
- poznali základné princípy profesijnej etiky,
- chápali význam profesijnej etiky pre jednotlivca, pracovný kolektív a spoločnosť,
- dokázali rozpoznať príklady priamej a nepriamej diskriminácie v pracovnom prostredí,
- uvedomovali si význam rovného a rešpektujúceho zaobchádzania na pracovisku,
- chápali význam zodpovednosti, ochoty, úcty, vytrvalosti a trpezlivosti pri práci,
- uvedomovali si význam lojality a etického správania zamestnanca,
- dokázali primerane posudzovať správanie pracovníka vo vzťahu k spolupracovníkom, zamestnávateľovi a zákazníkovi,
- poznali základné zásady etického vystupovania pri pracovnom pohovore,
- dokázali rozpoznať a riešiť jednoduchú etickú dilemu v pracovnom prostredí,
- poznali význam etického kódexu a vedeli uviesť príklady jeho zásad,
- chápali základné myšlienky a ciele spoločensky prospešného podnikania,
- rozumeli významu prosociálneho správania pre jednotlivca a spoločnosť,
- dokázali rozpoznať jednotlivé prejavy prosociálneho správania,
- uplatňovali pomoc, spoluprácu, ohľaduplnosť a zodpovednosť v každodennom živote,
- dokázali rozlišovať dobro a zlo na konkrétnych príkladoch zo života,
- dokázali pri rozhodovaní zvažovať dôsledky svojho konania pre seba a ostatných,
- rozvíjali schopnosť diskutovať o etických a hodnotových otázkach,
- formulovali a primerane zdôvodňovali vlastné stanoviská,
- rešpektovali odlišné postoje a názory druhých,
- rozvíjali schopnosť riešiť hodnotové a medziľudské problémy pokojnou a konštruktívnou cestou,
- uplatňovali získané etické princípy v školskom, rodinnom, pracovnom a spoločenskom prostredí.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet etická výchova sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Kompetencie sebapoznania a osobnostného rozvoja

Žiak dokáže identifikovať svoje silné a slabé stránky, primerane reflektovať vlastné správanie a rozvíjať sebaúctu a sebaovládanie. Uvedomuje si vlastnú hodnotu, dôstojnosť a zodpovednosť za svoje rozhodnutia a konanie.

B. Kompetencie rešpektu, tolerance a úcty k druhým

Žiak rešpektuje dôstojnosť každého človeka a dokáže prijímať odlišnosti v názoroch, zvykoch, kultúrnom a sociálnom prostredí. Vo vzťahoch s druhými uplatňuje úctu, toleranciu, ohľaduplnosť a rešpektovanie primeraných hraníc.

C. Kompetencie etického rozhodovania a riešenia problémov

Žiak dokáže rozpoznať etický problém alebo dilemu, pomenovať možné spôsoby konania a zvažovať ich dôsledky. Pri formulovaní riešenia vychádza zo zásad zodpovednosti, rešpektovania dôstojnosti človeka a prosociálneho správania.

D. Profesionálne a pracovné kompetencie

Žiak rozumie základným zásadám profesijnej etiky a významu zodpovednosti, lojality, úcty, vytrvalosti a trpezlivosti v pracovnom prostredí. Dokáže posudzovať správanie pracovníka vo vzťahu k spolupracovníkom, zamestnávateľovi a zákazníkovi a rozpoznávať neetické alebo diskriminačné konanie.

E. Prosociálne kompetencie

Žiak chápe význam prosociálneho správania a dokáže rozpoznávať jeho jednotlivé prejavy. Uplatňuje pomoc, spoluprácu, ohľaduplnosť, solidaritu a zodpovednosť v rodinnom, školskom, pracovnom a spoločenskom prostredí.

F. Hodnotové a občianske kompetencie

Žiak dokáže rozlišovať dobro a zlo v konkrétnych životných situáciách, vytvárať a zdôvodňovať vlastný hodnotový rebríček a uvedomovať si dôsledky svojho konania pre seba, druhých ľudí a spoločnosť. Rozvíja rešpekt k dôstojnosti človeka, spravodlivosti, rovnosti a osobnej zodpovednosti.

G. Komunikačné a argumentačné kompetencie

Žiak dokáže kultivovane vyjadrovať svoje názory a hodnotové stanoviská, vecne ich zdôvodňovať a zapájať sa do diskusie o etických otázkach. Aktívne počúva, rešpektuje názory druhých a dokáže reagovať bez znížovania dôstojnosti komunikačného partnera.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho sociálnych, komunikačných a hodnotových kompetencií a z aktívneho zapájania sa do výchovno-vzdelávacieho procesu. Pri hodnotení sa posudzuje najmä schopnosť pracovať s obsahom predmetu, analyzovať etické situácie, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská, zvažovať dôsledky rozhodnutí a aplikovať získané poznatky v modelových a praktických situáciách. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústny prejav a diskusia,
- riešenie modelových a problémových situácií,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- argumentácia a formulovanie vlastného stanoviska,
- reflexia a sebareflexia,
- prezentácie a tvorivé úlohy,
- projektové aktivity,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú získané sociálne a etické kompetencie. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav a diskusia, individuálna, párová a skupinová práca, prezentácie a tvorivé úlohy, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej situácie.

Pri hodnotení sa rešpektuje osobnostný a výchovný charakter predmetu. **Predmetom hodnotenia nie sú osobné názory, súkromné skúsenosti alebo hodnotová orientácia žiaka,** ale jeho schopnosť pracovať s obsahom predmetu, vecne argumentovať, rešpektovať pravidlá komunikácie a aplikovať získané poznatky a zručnosti

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu tém, modelových situácií, obrazových materiálov, prípadových štúdií a podnetov na diskusiu,
- **audio a video technika** – na prácu s filmovými ukážkami, rozhovormi, dokumentárnymi materiálmi a ďalšími audiovizuálnymi podnetmi vhodnými na analýzu osobných, spoločenských a pracovných situácií,

- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s informačnými a vzdelávacími zdrojmi, tvorbu prezentácií, projektov a ďalších výstupov podporujúcich diskusiu, reflexiu, spoluprácu a riešenie etických problémov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník	Dôstojnosť ľudskej osoby; Etika práce; Prosociálne správanie	ETV_2

Náboženská výchova

Názov predmetu	Náboženská výchova				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu

Náboženská výchova patrí do vzdelávacej oblasti **Človek a hodnoty** a je povinne voliteľným predmetom, ktorý v 2. ročníku nadväzuje na osobnostný, hodnotový a duchovný rozvoj žiaka z predchádzajúceho ročníka. Vychádza z kresťanského pohľadu na človeka a svet a vytvára priestor na premýšľanie o hodnotách, slobode, zodpovednosti a dôsledkoch ľudského rozhodovania. Žiaci si prostredníctvom jednotlivých tém formujú vlastnú hodnotovú orientáciu a učia sa porovnávať svoje postoje s kresťanskými morálnymi princípmi.

Významnú časť vzdelávania tvorí problematika hodnoty ľudského života. Žiaci sa zaoberajú vzťahom viery a poznávania sveta, biblickým pohľadom na stvorenie a zodpovednosťou človeka za svet, v ktorom žije. Učivo sa venuje aj človeku ako vzťahovej bytosti, rôznym podobám lásky, manželstvu, rodine, plodnosti a otázkam ochrany ľudského života.

Predmet približuje historické šírenie kresťanstva a jeho vplyv na formovanie európskej kultúry a hodnotového prostredia. Prostredníctvom tém autority, prvotnej Cirkvi, misijnej činnosti sv. Pavla, historických udalostí a kresťanskej tradície žiaci poznávajú význam kresťanstva pre život jednotlivca i spoločnosti a uvažujú o vzťahu medzi vierou a každodenným životom.

Súčasťou vzdelávania je aj spoločenský rozmer človeka. Žiaci premýšľajú o vzťahu jednotlivca a spoločnosti, pravde a verejnom rozhodovaní, vzťahu Cirkvi a štátu a o pôsobení médií a politiky. Sú vedení k zodpovednému občianskemu postoju, kritickému hodnoteniu informácií a rešpektovaniu ľudskej dôstojnosti, slobody a spoločného dobra.

Záverečná časť ročníka sa zameriava na vnútorný a duchovný život človeka, význam modlitby a osobného vzťahu k Bohu. Vyučovanie využíva dialóg, diskusiu, prácu s biblickými a ďalšími textami, interpretáciu príbehov, riešenie modelových situácií a reflexiu vlastných skúseností.

Predmet náboženská výchova sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov pre žiakov, ktorí si ho zvolili ako povinne voliteľný predmet.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali schopnosť identifikovať a pomenovať hodnoty, ktoré ovplyvňujú ich život,
- vytvárali a reflektovali vlastný rebríček hodnôt,
- uvedomovali si súvislosť medzi hodnotami, životným štýlom a osobnými rozhodnutiami,
- chápali slobodu v spojení so zodpovednosťou za dôsledky vlastného konania,
- dokázali porovnávať náboženský, filozofický a vedecký pohľad na človeka a svet,
- rozumeli biblickému pohľadu na stvorenie a zodpovednosť človeka za stvorený svet,
- uvedomovali si hodnotu ľudskej osoby a ľudského života,
- rozvíjali zodpovedný postoj k partnerským vzťahom, manželstvu, rodine a plodnosti,
- dokázali diskutovať o vybraných etických otázkach ochrany ľudského života v kontexte kresťanskej morálky,
- poznali základné etapy šírenia kresťanstva a jeho význam pre európsku kultúru,
- chápali význam autority, spoločenstva a služby v živote Cirkvi a spoločnosti,
- poznali význam vybraných osobností a udalostí z dejín kresťanstva,
- uvedomovali si potrebu prepájať vieru s každodenným životom a osobným rozhodovaním,
- dokázali uvažovať o vzťahu Cirkvi, štátu a občianskej spoločnosti,
- rozlišovali medzi osobným názorom, hodnotovým súdom a overiteľnou informáciou,
- kriticky pristupovali k informáciám sprostredkovaným médiami a verejnou komunikáciou,
- uvažovali o vplyve médií a politiky na postoje jednotlivca a spoločnosti,
- rozvíjali sebazpoznanie a schopnosť pravdivo reflektovať vlastný život,
- chápali modlitbu ako formu osobného vzťahu človeka k Bohu,
- dokázali prepájať obsah modlitby Otče náš s konkrétnymi životnými situáciami,
- formulovali a primerane zdôvodňovali vlastné postoje k etickým, náboženským a spoločenským otázkam,
- rešpektovali slobodu, dôstojnosť a presvedčenie druhých ľudí,
- vnímali význam slávenia, sviatkov a tradícií pre jednotlivca a spoločenstvo,
- rozvíjali schopnosť prepájať náboženské a etické poznatky s konkrétnymi životnými situáciami,
- dokázali posudzovať dôsledky svojich rozhodnutí pre seba, druhých ľudí a spoločnosť,
- rozvíjali postoje solidarity, spravodlivosti, služby a zodpovednosti za spoločné dobro,
- rozvíjali schopnosť viesť kultivovaný dialóg o rozdielnych hodnotových a náboženských postojoch,
- pracovali s biblickými a ďalšími textami a primerane interpretovali ich význam a posolstvo,
- vytvárali si vlastný odôvodnený hodnotový a náboženský postoj.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet náboženská výchova sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Hodnotové a sebareflexívne kompetencie

Žiak dokáže pomenovať hodnoty, ktoré ovplyvňujú jeho život, reflektovať ich význam a vytvárať si vlastnú hodnotovú orientáciu. Uvedomuje si súvislosť medzi hodnotami, slobodou, životným štýlom a osobnou zodpovednosťou za svoje rozhodnutia.

B. Etické a morálne kompetencie

Žiak rozlišuje morálny rozmer konkrétnych životných situácií a uvažuje o dôsledkoch svojich rozhodnutí. Pri posudzovaní otázok ľudskej dôstojnosti, vzťahov, manželstva, rodiny a ochrany života využíva osvojené kresťanské etické princípy.

C. Náboženské a duchovné kompetencie

Žiak rozvíja porozumenie základným obsahom kresťanskej viery a ich významu pre život človeka. Dokáže reflektovať vlastný duchovný život, význam modlitby a vzťahu človeka k Bohu a prepájať duchovné hodnoty s konkrétnymi životnými situáciami.

D. Historické a kultúrne kompetencie

Žiak poznáva významné udalosti a osobnosti súvisiace so šírením kresťanstva a dokáže ich vnímať v historických a kultúrnych súvislostiach. Uvedomuje si vplyv kresťanstva na formovanie európskej kultúry, hodnôt, umenia a spoločenského prostredia.

E. Sociálne a občianske kompetencie

Žiak chápe človeka ako člena spoločenstva a uvedomuje si svoju spoluzodpovednosť za jeho fungovanie. Rozvíja postoje solidarity, rešpektu, spravodlivosti, služby a zodpovednosti za spoločné dobro a uvažuje o vzťahu jednotlivca, Cirkvi, štátu a občianskej spoločnosti.

F. Komunikačné a argumentačné kompetencie

Žiak kultivovane vyjadruje vlastné názory na náboženské, etické a spoločenské otázky a dokáže ich primerane zdôvodniť. Vedie dialóg, aktívne počúva, reaguje na argumenty druhých a rešpektuje odlišné postoje a presvedčenie.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho vedomostí, schopnosti pracovať s obsahom predmetu a rozvoja hodnotových, etických, náboženských, sociálnych a kritických kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť porozumieť základným pojmom a súvislostiam, pracovať s biblickými, historickými a spoločenskými textami, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská a prepájať získané poznatky s konkrétnymi životnými situáciami. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústny prejav a diskusia,
- práca s biblickým textom, príbehom alebo symbolom,
- interpretácia textu a formulovanie jeho hlavného posolstva,
- riešenie modelových životných, etických a hodnotových situácií,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- argumentácia a formulovanie vlastného stanoviska,
- reflexia a sebareflexia,
- prezentácie a tvorivé úlohy, projektové aktivity,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú získané sociálne a etické kompetencie. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav a diskusia, individuálna, párová a skupinová práca, prezentácie a tvorivé úlohy, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej situácie.

Pri hodnotení sa rešpektuje osobnostný, hodnotový a náboženský charakter predmetu. **Predmetom hodnotenia nie je osobná viera, miera náboženského presvedčenia alebo osobná duchovná skúsenosť žiaka**, ale jeho schopnosť pracovať s obsahom predmetu, porozumieť základným pojmom a súvislostiam, vecne komunikovať, argumentovať a aplikovať získané poznatky.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, biblických a historických súvislostí, obrazových materiálov, umeleckých diel, symbolov, schém a podnetov na diskusiu,
- **audio a video technika** – na prácu s filmovými ukážkami, dokumentárnymi materiálmi, hudbou, rozhovormi a ďalšími audiovizuálnymi podnetmi súvisiacimi s náboženskými, etickými a spoločenskými témami,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s biblickými, informačnými a vzdelávacími zdrojmi, tvorbu prezentácií, projektov a ďalších žiackych výstupov podporujúcich diskusiu, interpretáciu a reflexiu.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník	Moje hodnoty; Hodnoty života; Šírenie kresťanských hodnôt v Európe; Kresťanské hodnoty v Európe; Pramene plnohodnotného života; Aktuálne a voľné témy	<u>NBV_2</u>

2.3. Človek a spoločnosť

Občianska náuka

Názov predmetu	Občianska náuka				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka v 2. ročníku nadväzuje na poznatky získané v predchádzajúcom ročníku a rozširuje ich o sociologické a spoločenské súvislosti. Vede žiakov k porozumeniu procesom, ktoré ovplyvňujú život jednotlivca v spoločnosti, k poznávaniu sociálnych vzťahov, skupín, inštitúcií a spoločenských zmien. Dôraz sa kladie na schopnosť vnímať vlastné postavenie v spoločnosti, rešpektovať odlišnosti a primerane reagovať na spoločenské problémy.

V tematickom celku **Človek a spoločnosť** sa žiaci oboznamujú s procesmi socializácie a individualizácie, sociálnymi skupinami, sociálnymi rolami a pozíciami a zásadami medzilidskej komunikácie. Pozornosť sa venuje rodine, škole, voľnému času a sociálnym javom ovplyvňujúcim život mladého človeka. Žiaci si uvedomujú význam sociálnych vzťahov, vlastnej kultúrnej a spoločenskej identity, rešpektovania odlišností a dôsledkov sociálno-patologického správania.

Ďalšia časť vzdelávania sa zameriava na **spoločenský pohyb v jednotlivých oblastiach spoločenského života**. Žiaci poznávajú príčiny a dôsledky spoločenských zmien, sociálneho vplyvu a migrácie. Učia sa sledovať spoločenské procesy v širších súvislostiach, pracovať s informáciami z médií a diskutovať o príčinách, prejavoch a dôsledkoch sociálnych javov.

Tematický celok **Globálne témy** rozvíja schopnosť orientovať sa v problémoch presahujúcich hranice jednotlivých štátov a spoločností. Žiaci sa venujú globalizácii, globálnym problémom, ekonomickým krízam, medzinárodnému obchodu, chudobe, detskej práci a vybraným zdravotným a sociálnym problémom. Dôraz sa kladie na vyhľadávanie a kritické posudzovanie informácií, rozlišovanie faktov a názorov a uvedomovanie si vzájomnej prepojenosti globálnych a lokálnych problémov.

Záverečná časť ročníka sa venuje **sociálnemu napätiu v spoločnosti**. Žiaci analyzujú spoločenské a politické napätie, spoločenské krízy, vojenské konflikty a terorizmus. Učia sa identifikovať príčiny a dôsledky krízových javov, posudzovať ich v historických a súčasných

súvislostiach a rozvíjať postoje založené na rešpekte k ľudskej dôstojnosti, tolerancii, mierovom riešení konfliktov a zodpovednosti jednotlivca za spoločenské prostredie.

Predmet občianska náuka sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozumeli základným procesom socializácie a individualizácie človeka,
- chápali význam sociálneho prostredia pri formovaní osobnosti jednotlivca,
- poznali základné znaky a druhy sociálnych skupín,
- rozlišovali formálne a neformálne sociálne skupiny,
- dokázali charakterizovať svoje sociálne postavenie, status a sociálne roly,
- uvedomovali si vzájomné pôsobenie jednotlivca a spoločnosti,
- rešpektovali sociálne, kultúrne, názorové a iné odlišnosti medzi ľuďmi,
- dokázali rozpoznávať stereotypy, predsudky a diskriminačné prejavy,
- poznali základné funkcie rodiny a jej význam pre jednotlivca a spoločnosť,
- chápali školu ako sociálne prostredie,
- rozvíjali zodpovedný prístup k využívaniu voľného času,
- dokázali identifikovať vybrané sociálne problémy,
- posudzovali dôsledky sociálnych problémov pre jednotlivca a spoločnosť,
- uvedomovali si význam vlastnej kultúrnej a spoločenskej identity,
- chápali príčiny a dôsledky spoločenských zmien,
- rozumeli pôsobeniu sociálneho vplyvu na jednotlivca a skupiny,
- vysvetľovali príčiny, prejavy a dôsledky migrácie,
- dokázali posudzovať migráciu z viacerých spoločenských hľadísk,
- kriticky posudzovali dôveryhodnosť získaných informácií,
- rozlišovali fakty, názory, mýty a neoverené tvrdenia,
- rozumeli pojmu globalizácia a jej základným prejavom,
- dokázali vysvetliť vplyv globalizácie na každodenný život jednotlivca,
- poznali vybrané globálne problémy a ich základné príčiny,
- vysvetľovali vzájomné súvislosti medzi globálnymi problémami,
- uvedomovali si spoločenské dôsledky chudoby a ekonomických nerovností,
- chápali problematiku detskej práce a jej spoločenské a etické súvislosti,
- rozvíjali základný prehľad v problematike medzinárodného obchodu a ekonomických kríz,
- dokázali identifikovať prejavy sociálneho a politického napätia,
- rozumeli základným príčinám a dôsledkom spoločenských kríz,

- chápali príčiny a spoločenské dôsledky vojenských konfliktov,
- poznali základnú podstatu terorizmu a jeho spoločenské dôsledky,
- dokázali reagovať na odlišné názory vecne a kultivovane,
- rozvíjali postoje tolerancie, solidarity a rešpektovania ľudskej dôstojnosti,
- uvedomovali si vlastnú zodpovednosť za kvalitu spoločenského prostredia,
- prepájali spoločenskovedné poznatky s aktuálnym dianím a vlastnými skúsenosťami.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet občianska náuka sa v 2. ročníku podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Sociálne kompetencie

Žiak rozumie základným procesom socializácie a fungovania sociálnych skupín. Dokáže reflektovať vlastné sociálne postavenie, status a sociálne roly a primerane sa orientovať v rôznych sociálnych situáciách. Uvedomuje si vzájomné pôsobenie jednotlivca a spoločenského prostredia.

B. Komunikačné a interpersonálne kompetencie

Žiak uplatňuje spoločensky primerané spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch. Dokáže aktívne počúvať, vyjadrovať vlastné názory, rešpektovať odlišné postoje a podieľať sa na vecnej diskusii.

C. Občianske a participatívne kompetencie

Žiak si uvedomuje svoje postavenie v škole, rodine a spoločnosti a pozná možnosti aktívnej účasti na živote svojho okolia. Rozvíja zodpovednosť za vlastné konanie, záujem o spoločenské dianie a pripravenosť podieľať sa na riešení problémov svojho prostredia.

D. Interkultúrne a hodnotové kompetencie

Žiak rešpektuje kultúrnu a sociálnu rozmanitosť a uvedomuje si význam vlastnej identity. Dokáže rozpoznávať predsudky, stereotypy a diskriminačné prejavy a chápe dôsledky nerešpektovania odlišností pre jednotlivca i spoločnosť.

E. Globálne kompetencie

Žiak chápe vzájomnú prepojenosť sociálnych, ekonomických a spoločenských problémov v globálnom prostredí. Uvedomuje si, že globalizácia, migrácia, chudoba, ekonomické krízy, konflikty a ďalšie javy ovplyvňujú aj život jednotlivca a miestneho spoločenstva.

F. Mediálne kompetencie

Žiak vyhľadáva informácie o spoločenských a globálnych problémoch v rôznych zdrojoch a kriticky posudzuje ich dôveryhodnosť. Rozlišuje fakty, názory, mýty a neoverené tvrdenia, porovnáva informácie z viacerých zdrojov a využíva ich pri vytváraní vlastného stanoviska.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho vedomostí, spoločenskovedného rozhl'adu a schopnosti využívať získané poznatky pri analýze sociálnych, globálnych a spoločenských problémov. Posudzuje sa najmä porozumenie základným pojmom a súvislostiam, schopnosť pracovať s informáciami, rozlišovať fakty a názory, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská a uplatňovať získané poznatky pri riešení modelových a aktuálnych spoločenských situácií. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- práca s témami verejného a spoločenského života,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- prezentácie, referáty a tvorivé úlohy,
- projektové aktivity,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú nielen reprodukciu poznatkov, ale aj ich porozumenie, aplikáciu, interpretáciu a argumentáciu. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny alebo písomný prejav, diskusia, prezentácia alebo projektový výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu spoločenskovedného učiva, schém fungovania štátu, dokumentov, máp, grafov, obrazových materiálov a podnetov na diskusiu,
- **audio a video technika** – na prácu s dokumentárnymi ukážkami, spravodajskými a publicistickými materiálmi, rozhovormi a ďalšími audiovizuálnymi zdrojmi súvisiacimi so sociálnymi, globálnymi a spoločenskými témami,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na vyhľadávanie a porovnávanie informácií, prácu s verejne dostupnými dokumentmi a zdrojmi, prípravu prezentácií, projektov a ďalších žiackych výstupov podporujúcich kritické myslenie, občiansku orientáciu a diskusiu.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník	Človek a spoločnosť; Spoločenský pohyb v jednotlivých oblastiach spoločenského života; Globálne témy; Sociálne napätie v spoločnosti	<u>OBN_2</u>

2.4. Človek a príroda

Fyzika

Názov predmetu	Fyzika				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	2	2	2	2

Charakteristika predmetu

Predmet fyzika v 2. ročníku nadväzuje na vedomosti, zručnosti a kompetencie získané v predchádzajúcom ročníku a ďalej rozvíja schopnosť žiakov opisovať, vysvetľovať a matematicky vyjadrovať fyzikálne javy. Dôraz sa kladie na pochopenie vzájomných súvislostí medzi fyzikálnymi veličinami a zákonmi, prácu s modelmi, riešenie výpočtových a problémových úloh a na prepájanie teoretických poznatkov s experimentom a praktickým využitím fyziky.

Obsah vzdelávania je v 2. ročníku **rozdelený podľa študijného odboru**. V študijnom odbore **IT** sa učivo začína molekulovou fyzikou a termodynamikou. Žiaci sa venujú kinetickej teórii látok, teplote a teplu, tepelnej výmene, skupenským premenám, ideálnemu plynu, vlastnostiam pevných látok, deformácii telies, teplotnej rozťažnosti a anomálii vody. Teoretické poznatky sa prepájajú s riešením úloh a laboratórnymi meraniami zameranými na skupenské premeny, deformáciu a teplotnú rozťažnosť látok.

V študijných odboroch **IST, UI, PDT a ELE** nadväzuje vyučovanie na predchádzajúce fyzikálne vzdelávanie rozšírenou časťou molekulovej fyziky a termodynamiky. Žiaci skúmajú vnútornú energiu sústavy, prenos energie, mernú tepelnú kapacitu, ideálny plyn a jeho stavové zmeny, vlastnosti pevných látok, kvapalín a pár, povrchové javy, skupenské premeny a princípy jednoduchých tepelných strojov a ich účinnosti. Súčasťou vyučovania sú laboratórne práce a praktické úlohy podporujúce experimentálne overovanie fyzikálnych zákonitostí. V odboroch **IST, UI, PDT a ELE** je obsah ďalej rozšírený o optické zobrazovanie pomocou šošoviek a zrkadiel a princíp činnosti vybraných optických prístrojov.

Spoločnú časť vzdelávania všetkých študijných odborov tvoria **periodické deje, mechanické vlnenie, akustika, elektromagnetické žiarenie a fyzika mikrosвета**. Žiaci poznávajú kmitavý pohyb, periodické veličiny, pružinový oscilátor a kyvadlo, nútené kmitanie a rezonanciu, mechanické vlnenie a vlastnosti zvuku. Nadväzujú poznatky o svetle a jeho základných vlastnostiach, elektromagnetickom spektre, stavbe atómu, vzniku iónov, rádioaktívnom žiarení a jadrových premenách.

Významnou súčasťou predmetu zostáva experimentálna a praktická činnosť. Žiaci realizujú fyzikálne merania, používajú vhodné meracie prístroje a pomôcky, zaznamenávajú a spracúvajú namerané údaje, vyhodnocujú výsledky a formulujú závery. Pri vyučovaní sa rozvíja systematickosť, schopnosť pracovať s fyzikálnymi modelmi, využívať matematické postupy, posudzovať primeranosť výsledkov a aplikovať fyzikálne poznatky v technických, prírodovedných a každodenných situáciách

Predmet fyzika sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov**, pričom jeho obsahové zameranie je rozdelené pre odbor **IT** a pre skupinu odborov **IST, UI, PDT a ELE**

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- používali správnu fyzikálnu terminológiu, symboliku a jednotky sústavy SI,
- vyjadrovali vzťahy medzi fyzikálnymi veličinami slovne, matematicky, graficky a pomocou schém,
- správne interpretovali grafy, tabuľky, diagramy a výsledky fyzikálnych meraní,
- používali matematické postupy pri riešení fyzikálnych úloh,
- upravovali a aplikovali fyzikálne vzťahy pri riešení primeraných problémov,
- kontrolovali jednotky a primeranosť získaného výsledku,
- prepájali fyzikálne poznatky s matematikou, technickými a odbornými predmetmi,
- aplikovali získané poznatky pri riešení nových a praktických úloh,
- samostatne merali vybrané fyzikálne veličiny,
- vhodne používali meracie prístroje a experimentálne pomôcky,
- zaznamenávali a spracúvali výsledky meraní,
- formulovali závery vyplývajúce z fyzikálneho experimentu,
- vypracovali primeraný záznam alebo protokol z laboratórnej práce,
- dodržiavali zásady bezpečnej práce pri experimentálnej činnosti,
- rozvíjali schopnosť pracovať samostatne aj v skupine,
- opísali jednoduchý kmitavý pohyb,
- vysvetlili vzťah medzi periódou a frekvenciou,
- interpretovali časový priebeh harmonického pohybu,
- charakterizovali pružinový oscilátor,
- vysvetlili základný princíp matematického kyvadla,
- charakterizovali premeny energie v mechanickom oscilátore,
- poznali princíp núteného kmitania a rezonancie,
- uvádzali príklady užitočných a nežiaducich účinkov rezonancie,
- opísali vznik a základné vlastnosti mechanického vlnenia,
- vysvetlili súvislosť medzi kmitaním a mechanickým vlnením,

- charakterizovali základné vlastnosti zvuku,
- vysvetlili vznik, šírenie a vnímanie zvuku,
- poznali základné vlastnosti svetla,
- používali pojmy frekvencia, vlnová dĺžka a rýchlosť svetla,
- vysvetlili odraz a lom svetla,
- charakterizovali význam indexu lomu,
- kvalitatívne opísali jednotlivé oblasti elektromagnetického spektra,
- uvádzali príklady praktického využitia elektromagnetického žiarenia,
- poznali účinky vybraných druhov elektromagnetického žiarenia na človeka,
- charakterizovali základnú stavbu atómu,
- vysvetlili vznik iónov z neutrálnych atómov,
- charakterizovali rádioaktívne žiarenie a jeho základné účinky.

Pre študijný odbor **IT** je cieľom ďalej, aby žiaci:

- vysvetlili základnú podstatu kinetickej teórie látok,
- porovnávali vlastnosti jednotlivých skupenstiev látok,
- charakterizovali teplotu ako fyzikálnu veličinu,
- rozlišovali teplotu a teplo,
- vysvetlili základné mechanizmy prenosu vnútornej energie,
- aplikovali poznatky o teple pri riešení jednoduchých kalorimetrických úloh,
- charakterizovali základné skupenské premeny,
- vysvetlili energetické súvislosti skupenských premien,
- charakterizovali základné vlastnosti ideálneho plynu,
- poznali základné vlastnosti kryštalických a amorfných látok,
- charakterizovali deformáciu tuhého telesa,
- rozlišovali vybrané druhy deformácie,
- vysvetlili teplotnú dĺžkovú a objemovú rozťažnosť látok,
- vysvetlili anomáliu vody a jej význam v prírode.

Pre študijné odbory **IST, UI, PDT a ELE** je cieľom ďalej, aby žiaci:

- vysvetlili pojem vnútorná energia termodynamické sústavy,
 - charakterizovali spôsoby zmeny a prenosu vnútornej energie,
 - vysvetlili pojem merná tepelná kapacita,
 - experimentálne určovali alebo overovali tepelné vlastnosti látok,
 - charakterizovali ideálny plyn ako fyzikálny model,
 - používali stavovú rovnicu ideálneho plynu pri riešení primeraných úloh,
 - rozlišovali základné jednoduché deje s ideálnym plynom,
 - porovnávali kryštalické a amorfné látky,
-

- charakterizovali deformáciu pevných telies,
- vysvetlili teplotnú rozťažnosť pevných látok a kvapalín,
- charakterizovali základné vlastnosti kvapalín a pár,
- vysvetlili povrchovú energiu a povrchové napätie,
- charakterizovali základné javy na rozhraní pevného telesa a kvapaliny,
- vysvetlili vyparovanie a ďalšie skupenské premeny,
- vysvetlili základný princíp tepelných strojov,
- charakterizovali účinnosť tepelného stroja a jej fyzikálny význam,
- experimentálne overovali vybrané javy molekulovej fyziky a termodynamiky,
- charakterizovať základné vlastnosti šošoviek a zrkadiel,
- graficky určovať obraz vytvorený šošovkou alebo zrkadlom,
- určovať základné vlastnosti vzniknutého obrazu,
- riešiť primerané úlohy na optické zobrazovanie,
- vysvetliť základný princíp činnosti oka ako optickej sústavy,
- vysvetliť princíp lupy, ďalekohľadu a fotoaparátu.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet fyzika sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Prírodovedné a fyzikálne kompetencie

Žiak rozumie základným fyzikálnym javom a zákonitostiam z oblasti molekulovej fyziky, termodynamiky, mechanického kmitania a vlnenia, optiky a elektromagnetického žiarenia. Dokáže využívať fyzikálne pojmy a modely pri vysvetľovaní fyzikálnych javov.

B. Matematické a analytické kompetencie

Žiak používa matematické postupy pri riešení fyzikálnych problémov, upravuje fyzikálne vzťahy, pracuje s jednotkami a interpretuje význam získaných výsledkov. Dokáže pracovať s grafmi periodických a termodynamických dejov a analyzovať vzájomné závislosti fyzikálnych veličín.

C. Experimentálne a meracie kompetencie

Žiak dokáže pripraviť a vykonať primerané fyzikálne meranie, správne používať meracie prístroje a pomôcky, zaznamenávať namerané údaje a spracovať ich do vhodnej podoby. Výsledky merania interpretuje, porovnáva s teoretickými predpokladmi a formuluje záver.

D. Technické a aplikačné kompetencie

Žiak rozpoznáva fyzikálne princípy fungovania technických zariadení a dokáže ich vysvetľovať pomocou osvojených fyzikálnych zákonitostí. Poznatky aplikuje pri práci s tepelnými

zariadeniami, mechanickými oscilátormi, akustickými a optickými systémami, elektromagnetickým žiarením a ďalšími technickými aplikáciami.

E. Problémové a kritické kompetencie

Žiak analyzuje zadanie fyzikálneho problému, identifikuje známe a neznáme veličiny, volí vhodný fyzikálny model a postup riešenia a interpretuje získaný výsledok. Dokáže porovnávať rôzne možnosti riešenia a argumentovať na základe fyzikálnych poznatkov.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak využíva digitálne technológie na vyhľadávanie, spracovanie a prezentovanie fyzikálnych informácií a pri dostupnosti vhodných prostriedkov aj na zber a vyhodnocovanie experimentálnych údajov pomocou senzorov, tabuliek a grafov. Dokáže primerane posudzovať relevantnosť získaných informácií.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho fyzikálnych vedomostí a schopnosti využívať ich pri riešení teoretických, výpočtových, grafických, experimentálnych a praktických úloh. Posudzuje sa nielen správnosť výsledku, ale aj porozumenie fyzikálnemu problému, voľba vhodného postupu, používanie fyzikálnej terminológie a jednotiek, schopnosť vysvetliť získaný výsledok a primerane ho interpretovať. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý odborný prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- riešenie výpočtových fyzikálnych úloh,
- riešenie problémových a aplikačných úloh,
- laboratórne práce a praktické merania,
- správne používanie fyzikálnych meracích prístrojov,
- spracovanie a interpretácia nameraných údajov,
- vypracovanie záznamu alebo protokolu z laboratórnej práce,
- prezentácie, referáty a ďalšie primerané žiacke výstupy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Pri laboratórnych a praktických úlohách sa posudzuje aj schopnosť žiaka pripraviť meranie, pracovať bezpečne a systematicky, správne zaznamenávať namerané hodnoty, spracovať výsledky a formulovať záver zodpovedajúci získaným údajom. Experimentálna zložka je významnou súčasťou oboch variantov tematického plánu.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **tabuľa** – na výpočet príkladov, zobrazenie náčrtov experimentu, a pod.
- **dataprojektor** – na prezentáciu experimentov, obrazových materiálov, schém technických zariadení a výsledkov meraní,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s interaktívnymi fyzikálnymi modelmi, schémami a vzdelávacími materiálmi a na vyhľadávanie a spracovanie fyzikálnych informácií,
- **meracie prístroje a senzory** – podľa charakteru experimentu najmä teplomery, stopky, silomery, meradlá dĺžky a ďalšie vhodné prístroje na získavanie experimentálnych údajov,
- **výučbové pomôcky** – podľa tematického zamerania, napr. kalorimetrické pomôcky, nádoby, tepelné zdroje, teplomery, pomôcky na demonštráciu skupenských premien, deformácie a teplotnej rozťažnosti, pružiny, závažia, kyvadlá, vlnové pomôcky a zariadenia na skúmanie mechanického kmitania, rezonancie a zvuku, zdroje svetla, optické hranoly a rozhrania, šošovky a zrkadlá.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník (IT)	Molekulová fyzika a termodynamika; Periodické deje; Elektromagnetické žiarenia a fyzika mikrosвета	FYZ_2_IT
2. ročník (IST, UI, PDT, ELE)	Molekulová fyzika a termodynamika – 2. časť; Periodické deje; Elektromagnetické žiarenia a fyzika mikrosвета; Optika	FYZ_2

Biológia

Názov predmetu	Biológia				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	0	0	1	0	0

Charakteristika predmetu

Predmet biológia v 2. ročníku nadväzuje na biologické poznatky a prírodovedné spôsobilosti získané v predchádzajúcom ročníku a zameriava sa na **biológiu človeka**. Žiaci si vytvárajú ucelenú predstavu o stavbe a fungovaní ľudského organizmu, vzájomnej spolupráci jednotlivých orgánových sústav a mechanizmoch zabezpečujúcich jeho riadenie, pohyb, výmenu látok, transport, vylučovanie a rozmnožovanie.

V úvodnej časti sa žiaci venujú opornej a pohybovej sústave. Poznávajú základnú stavbu a funkcie kostry a svalstva a ich vzájomnú spoluprácu pri pohybe. Učivo vytvára predpoklady na pochopenie významu pohybovej aktivity, správnych pohybových návykov a starostlivosti o pohybový aparát.

Druhú časť predmetu tvorí **nervová a hormonálna sústava**. Žiaci poznávajú stavbu neurónu, princíp prenosu nervového signálu, reflexy, základnú organizáciu nervovej sústavy a hormonálnu reguláciu organizmu. V nadväznosti na zameranie študijného odboru UI sa venujú aj porovnaniu biologickej a umelej neurónovej sústavy, čím prepájajú biologické poznatky s princípmi využívanými v oblasti umelej inteligencie. Súčasťou tematického celku sú aj jednoduché pozorovania a pokusy zamerané na činnosť nervovej sústavy.

Ďalšie tematické celky približujú srdcovo-cievnu, dýchaciu, tráviacu, vylučovaciu a rozmnožovaciu sústavu a problematiku telových tekutín. Žiaci sa učia prepájať stavbu jednotlivých orgánov s ich funkciou, vysvetľovať transport látok, dýchanie, príjem a spracovanie živín, energetickú bilanciu, vylučovanie a základné princípy rozmnožovania človeka. Súčasťou učiva sú aj krvné skupiny, vybrané ochorenia dýchacej sústavy a význam prevencie a zdravého životného štýlu.

V závere ročníka sa poznatky systematizujú prostredníctvom témy **Človek a jeho sústavy**. Žiaci vnímajú ľudský organizmus ako komplexný biologický systém, v ktorom jednotlivé orgánové sústavy navzájom spolupracujú a podieľajú sa na udržiavaní jeho funkčnej rovnováhy. Dôraz sa kladie na porozumenie vzájomným súvislostiam, používanie biologickej terminológie a aplikáciu poznatkov pri riešení biologických a praktických problémov.

Predmet biológia sa vyučuje v **2. ročníku študijného odboru UI** v rámci týchto učebných osnov

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- chápali ľudský organizmus ako komplexný a vzájomne prepojený biologický systém,
- používali primeranú biologickú a anatomickú terminológiu,
- poznali základné úrovne organizácie ľudského tela,
- identifikovali základné orgánové sústavy človeka,
- vysvetľovali vzťah medzi stavbou orgánov a ich funkciou,
- poznali základnú stavbu a funkcie opornej sústavy,
- charakterizovali základné časti ľudskej kostry,
- vysvetlili význam svalovej sústavy pri zabezpečovaní pohybu,
- chápali spoluprácu kostí, kĺbov a svalov,
- poznali základnú stavbu neurónu,
- vysvetlili funkciu dendritov, tela neurónu a axónu,
- chápali základný princíp vzniku a prenosu nervového signálu,
- vysvetlili význam synapsie pri komunikácii nervových buniek,
- charakterizovali reflex a jeho význam,
- rozlišovali centrálnu a periférnu nervovú sústavu,
- poznali základné časti mozgu a miechy a ich význam,
- porovnávali biologický neurón so zjednodušeným modelom umelého neurónu,
- identifikovali základné podobnosti a rozdiely medzi biologickými a umelými neurónovými sieťami,
- vysvetlili základný princíp hormonálnej regulácie organizmu,
- charakterizovali význam hormónov a žliaz s vnútorným vylučovaním,
- chápali vzájomné pôsobenie nervovej a hormonálnej regulácie,
- poznali základnú stavbu a funkciu srdca,
- vysvetlili základný princíp krvného obehu,
- rozlišovali základné typy krvných ciev,
- vysvetlili význam srdcovo-cievnej sústavy pri transporte látok,
- poznali základnú stavbu a funkciu dýchacej sústavy,
- vysvetlili princíp výmeny dýchacích plynov,
- chápali spoluprácu dýchacej a srdcovo-cievnej sústavy,
- poznali vybrané ochorenia dýchacej sústavy a možnosti ich prevencie,
- poznali základnú stavbu a funkciu tráviacej sústavy,
- vysvetlili význam trávenia a vstrebávania živín,

- poznali význam základných zložiek potravy,
- chápali vzťah medzi kalorickým príjmom a energetickým výdajom,
- dokázali posudzovať význam vyváženej energetickej bilancie,
- poznali základné zložky a funkcie krvi,
- rozlišovali základné typy krvných buniek,
- chápali význam krvných skupín,
- poznali význam telových tekutín pri transporte látok a udržiavaní vnútorného prostredia,
- poznali základnú stavbu a funkciu vylučovacej sústavy,
- vysvetlili význam obličiek pri udržiavaní vnútorného prostredia organizmu,
- poznali základnú stavbu a funkciu rozmnožovacej sústavy,
- chápali biologický význam rozmnožovania človeka,
- prepájali poznatky o jednotlivých orgánových sústavách,
- interpretovali biologické schémy, modely a obrazové materiály,
- uplatňovali poznatky o ľudskom tele pri podpore zdravia a zdravého životného štýlu.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet biológia sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Prírodovedné a biologické kompetencie

Žiak rozumie základným biologickým procesom prebiehajúcim v ľudskom organizme a používa primeranú odbornú terminológiu. Dokáže vysvetliť vzťah medzi stavbou orgánu alebo orgánovej sústavy a jej funkciou a prepájať poznatky z jednotlivých oblastí biológie človeka.

B. Anatomické a fyziologické kompetencie

Žiak pozná základnú stavbu a funkciu opornej, pohybovej, nervovej, hormonálnej, srdcovo-cievnej, dýchacej, tráviacej, vylučovacej a rozmnožovacej sústavy a rozumie významu telových tekutín. Dokáže vysvetľovať spoluprácu jednotlivých orgánových sústav pri zabezpečovaní životných funkcií.

C. Neurobiologické kompetencie

Žiak rozumie základnej stavbe a funkcii biologického neurónu a princípu prenosu nervovej informácie. Dokáže porovnať biologický neurón so zjednodušeným umelým neurónom, identifikovať základné spoločné princípy a rozdiely a chápať biologické neurónové siete ako jednu z inšpirácií pre modely využívané v umelej inteligencii.

D. Analytické a problémové kompetencie

Žiak dokáže analyzovať biologický jav, porovnávať jednotlivé orgánové sústavy a procesy a vysvetľovať príčinné vzťahy medzi nimi. Získané poznatky využíva pri riešení primeraných problémových a praktických úloh.

E. Kompetencie ochrany zdravia a zodpovedného správania

Žiak chápe význam fungovania jednotlivých orgánových sústav pre zdravie človeka a dokáže prepájať biologické poznatky so zásadami zdravého životného štýlu. Uvedomuje si význam primeraného pohybu, výživy, energetickej rovnováhy a prevencie vybraných ochorení.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak vyhľadáva, spracúva a primerane hodnotí biologické informácie z rôznych zdrojov. Digitálne technológie využíva na prácu so schémami, anatomickými a fyziologickými modelmi, animáciami biologických procesov a pri zobrazovaní princípov fungovania biologických a umelých neurónových sietí.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho biologických vedomostí, schopnosti porozumieť stavbe a fungovaniu ľudského organizmu a prepájať poznatky o jednotlivých orgánových sústavách. Posudzuje sa správnosť používania biologickej terminológie, schopnosť vysvetľovať príčinné súvislosti, pracovať so schémami a modelmi. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý odborný prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- práca so schémami a modelmi,
- problémové a aplikačné úlohy,
- prezentácie, referáty alebo ďalšie primerané žiacke výstupy,
- samostatná práca,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh vyžadujúcich nielen reprodukciu anatomických poznatkov, ale najmä porozumenie funkcií jednotlivých sústav, ich vzájomnej spolupráci a aplikáciu poznatkov v praktických situáciách.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa** – na zobrazovanie anatomických schém, modelov orgánových sústav, fyziologických procesov, neurónov a nervových dráh,

- **dataprotektor** – na prezentáciu animácií a názorných ukážok činnosti srdca, svalov, dýchania, trávenia, nervového prenosu a ďalších dynamických procesov v ľudskom organizme,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s interaktívnymi anatomickými modelmi a biologickými simuláciami a na porovnanie princípov biologických a umelých neurónových sietí,

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník (UI)	Úvod; Oporná a pohybová sústava; Nervová a hormonálna sústava; Srdcovo-cievna sústava; Dýchacia sústava; Tráviaca sústava; Telové tekutiny; Vylučovacia sústava; Rozmnožovacia sústava; Záver	BIO_2

2.5. Matematika a práca s informáciami

Matematika

Názov predmetu	Matematika				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	4	4	4	4	4

Charakteristika predmetu

Predmet matematika v 2. ročníku nadväzuje na vedomosti a zručnosti získané v predchádzajúcom ročníku a ďalej rozvíja schopnosť žiakov používať matematické poznatky pri riešení teoretických, praktických a odborne orientovaných problémov. Dôraz sa kladie na logické a analytické myslenie, správne používanie matematickej terminológie a symboliky, voľbu vhodných postupov a schopnosť interpretovať a zdôvodňovať získané výsledky.

V úvodnej časti ročníka si žiaci upevňujú a rozširujú poznatky z geometrie a merania. Pri riešení geometrických a praktických úloh využívajú vlastnosti rovinných útvarov, Pytagorovu vetu a goniometrické vzťahy, pričom rozvíjajú schopnosť vytvoriť vhodný náčrt, pracovať s jednotkami a voliť efektívny postup výpočtu.

Významnú časť učiva tvorí práca s funkciami a ich rôznymi reprezentáciami. Žiaci sa venujú lineárnym, kvadratickým, mocninovým, lineárnym lomeným, exponenciálnym, logaritmickým a goniometrickým funkciám, nepriamoj úmernosti a inverznej funkcii. Sledujú ich vlastnosti a zmeny grafov, prepájajú algebraické, tabuľkové a grafické vyjadrenie a využívajú vhodné metódy pri riešení rovníc a nerovníc.

Súčasťou vzdelávania je aj rozvoj matematického dôvodu a argumentácie. Žiaci posudzujú správnosť tvrdení a argumentov, hľadajú chyby v usudzovaní, formulujú kontrapríklady a oboznamujú sa so základnými princípmi priameho dôkazu a dôkazu sporom. Pri práci s približnými hodnotami rozvíjajú schopnosť odhadovať, zaokrúhľovať a posudzovať presnosť výsledku.

Vyučovanie využíva problémové a aplikačné úlohy, matematické modelovanie, grafické a algebraické metódy, prácu s tabuľkami, grafmi a vhodnými digitálnymi nástrojmi. Predmet rozvíja presnosť, systematickosť, samostatnosť, kritické posudzovanie výsledkov a schopnosť využívať matematické poznatky v odborných predmetoch a reálnych situáciách.

Predmet matematika sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- správne používali matematickú terminológiu, symboliku a rôzne spôsoby matematického zápisu,
- dokázali analyzovať zadanie úlohy a identifikovať podstatné údaje a vzťahy,
- zvolili vhodný postup riešenia a dokázali ho primerane zdôvodniť,
- overovali správnosť a primeranosť získaného výsledku,
- využívali vlastnosti rovinných útvarov pri riešení geometrických a praktických úloh,
- aplikovali Pytagorovu vetu pri riešení geometrických úloh,
- využívali goniometrické vzťahy pri výpočte dĺžok, uhlov a obsahov,
- vytvárali vhodné geometrické náčrty a využívali ich pri riešení úloh,
- rozumeli pojmu funkcia a rôznym spôsobom jej vyjadrenia,
- pracovali s algebraickým, tabuľkovým a grafickým vyjadrením funkcie,
- určovali a interpretovali základné vlastnosti funkcií na základe ich predpisu a grafu,
- poznali vlastnosti lineárnej funkcie a využívali ich pri riešení úloh,
- poznali vlastnosti kvadratickej funkcie a jej grafu,
- pracovali s mocninovými funkciami,
- rozumeli nepriamoj úmernosti a jej grafickému znázorneniu,
- pracovali s lineárnou lomenou a inverznou funkciou,
- rozvíjali poznatky o exponenciálnej funkcii,
- rozvíjali poznatky o logaritmickej funkcii,
- využívali vhodné metódy pri riešení exponenciálnych a logaritmických rovníc a nerovníc,
- poznali goniometrické funkcie všeobecného uhla a ich základné vlastnosti,
- riešili primerané goniometrické rovnice a nerovnice,
- premieňali stupňovú a oblúkovú mieru uhla,
- získavali a interpretovali informácie z grafov a tabuliek,
- využívali funkčné závislosti pri riešení praktických a odborných problémov,
- rozvíjali schopnosť posudzovať správnosť matematických tvrdení,
- identifikovali chyby v argumentácii a matematickom usudzovaní,
- formulovali vhodné kontrapríklady,
- primerane zdôvodňovali svoje matematické tvrdenia a postupy,
- poznali základný princíp priameho dôkazu,
- poznali základný princíp dôkazu sporom a využívali ho v jednoduchých prípadoch,
- pracovali s presnými a približnými hodnotami,
- správne zaokrúhľovali a odhadovali výsledky,
- efektívne využívali kalkulačku a vhodné matematické nástroje,

- rozvíjali presnosť, systematickosť, vytrvalosť a samostatnosť pri riešení matematických problémov.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet matematika sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Matematické a numerické kompetencie

Žiak správne používa matematickú terminológiu, symboliku a výpočtové postupy. Dokáže pracovať s presnými aj približnými hodnotami, odhadovať výsledky, správne zaokrúhľovať a posudzovať primeranosť a presnosť získaného riešenia.

B. Algebraické kompetencie

Žiak používa rovnice, nerovnice, funkčné predpisy a ďalšie algebraické nástroje pri matematickom vyjadrovaní vzťahov medzi veličinami. Dokáže vhodne upravovať matematické vzťahy a využívať algebraické postupy pri riešení úloh.

C. Funkčné kompetencie

Žiak rozumie rôznym druhom funkčných závislostí a dokáže pracovať s ich algebraickým, tabuľkovým a grafickým vyjadrením. Získava a interpretuje informácie a určuje základné vlastnosti funkcie a, ktoré využíva pri riešení matematických a praktických problémov.

D. Geometrické kompetencie

Žiak využíva vlastnosti rovinných geometrických útvarov, Pytagorovu vetu, goniometrické vzťahy a ďalšie osvojené geometrické poznatky pri riešení úloh. Dokáže vytvárať vhodné náčrty, správne používať geometrickú terminológiu, matematický zápis, jednotky merania a geometrické pomôcky.

E. Logické a argumentačné kompetencie

Žiak dokáže posudzovať správnosť tvrdení a postupov, identifikovať chyby v argumentácii, formulovať kontrapríklady a svoje riešenia primerane zdôvodňovať. Rozumie základným princípom priameho dôkazu a dôkazu sporom a využíva logické uvažovanie pri riešení problémov.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak pracuje s číselnými informáciami, tabuľkami, grafmi a diagramami a dokáže interpretovať údaje z rôznych zdrojov. Pri riešení a kontrole úloh primerane využíva kalkulačku, digitálne zobrazovacie nástroje a ďalšie vhodné technické prostriedky.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho matematických vedomostí, zručností a schopností využívať ich pri riešení teoretických, praktických a odborne orientovaných úloh. Posudzuje sa nielen správnosť výsledku, ale aj porozumenie problému, vhodnosť zvoleného postupu, matematický zápis, schopnosť zdôvodniť riešenie, pracovať s grafickou reprezentáciou a primerane interpretovať výsledok. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- písomné testy a kontrolné práce,
- krátke písomné preverovania,
- samostatné riešenie matematických úloh,
- riešenie geometrických a výpočtových úloh,
- práca s funkciami a ich grafmi,
- grafické a algebraické riešenie úloh,
- matematické dôvodenie a zdôvodňovanie tvrdení,
- práca s približnými hodnotami a odhadom,
- riešenie úloh pri tabuli a prezentovanie postupu riešenia,
- samostatná, párová a skupinová práca,
- domáce a projektové úlohy,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh rôznej náročnosti, ktoré vyžadujú nielen reprodukciu poznatkov, ale aj ich pochopenie, aplikáciu, analýzu a prepájanie. Pri riešení sa prihliada na správnosť matematického postupu, presnosť výpočtu, vhodnosť použitej symboliky a reprezentácie, kvalitu argumentácie a schopnosť kontroly výsledku.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa** – na prezentáciu učiva, interaktívny matematický zápis, zobrazovanie grafov, geometrických útvarov, funkcií, tabuliek a diagramov,
- **dataprojektor** – na zobrazovanie zadaní, grafov, schém, matematických modelov, pracovných materiálov a digitálnych učebných zdrojov,
- **viaceré tabuľové plochy** – na súbežný hlavný výklad a pomocné výpočty, náčrty, odvodenia a poznámky. Umožňujú ponechať predchádzajúci výpočet alebo postup viditeľný počas ďalšieho riešenia, porovnávať viacero spôsobov riešenia tej istej úlohy a zapojiť viacerých žiakov do paralelnej práce pri tabuli,

- **geometrické pomôcky** - pravítka, trojuholníky, uhlomery, kružidlá a ďalšie rysovacie pomôcky na tvorbu presných geometrických náčrtov a konštrukcií; podľa charakteru učiva aj modely geometrických útvarov a ďalšie názorné pomôcky podporujúce priestorovú a geometrickú predstavivosť.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník	Geometria a meranie; Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy; Dôvodenie a dôkazy; Čísla, premenné a početné výkony s číslami; Opakovanie a systematizácia učiva	MAT 2

2.6. Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova

Názov predmetu	Telesná a športová výchova				
Ročník	2. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	2	2	2	2

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova v 2. ročníku nadväzuje na pohybové vedomosti, zručnosti a návyky získané v predchádzajúcom ročníku a ďalej rozvíja telesnú zdatnosť, pohybové schopnosti a športové zručnosti žiakov. Vedie ich k pravidelnej pohybovej aktivite, zodpovednému prístupu k vlastnému zdraviu, bezpečnému vykonávaniu pohybových činností a k vytváraniu pozitívneho vzťahu k pohybu ako prirodzenej súčasti zdravého životného štýlu.

Súčasťou vzdelávania sú **teoretické vedomosti** zamerané na bezpečnosť a hygienu pri telesnej a športovej výchove, rozvoj svalovej sily a základné zásady prvej pomoci pri športových úrazoch. Žiaci si rozširujú vedomosti o bezpečnom vykonávaní pohybových aktivít a učia sa primerane reagovať pri vzniku jednoduchých športových poranení.

Prostredníctvom **diagnostiky všeobecnej pohybovej výkonnosti** sa sleduje aktuálna úroveň telesnej zdatnosti žiakov a ich pohybový rozvoj. Výstupné testovanie poskytuje spätnú väzbu o dosiahnutej úrovni pohybových schopností a vytvára priestor na primerané sebahodnotenie vlastného výkonu.

Praktická časť predmetu zahŕňa **atletiku, basketbal, gymnastiku a kondičnú prípravu**. V atletike žiaci zdokonaľujú techniku štartov, šliapavého a švihového behu, vytrvalostného a štafetového behu, skoku do diaľky a vrhu guľou. Súčasne si upevňujú základnú atletickú terminológiu, pravidlá jednotlivých disciplín, zásady bezpečnosti a fair play.

V basketbale sa učivo rozširuje o náročnejšie herné činnosti jednotlivca, herné kombinácie a jednoduché herné systémy. Žiaci zdokonaľujú dribling v pohybe so súperom, strelbu z miesta a vo výskoku, dvojtakt a obranné činnosti. Učia sa využívať útočné kombinácie s clonou, obranný trojuholník, preberanie hráčov, jednoduchý útočný systém a zónovú obranu. Získané zručnosti uplatňujú v hre podľa pravidiel a rozvíjajú schopnosť spolupracovať a hodnotiť vlastný aj tímový výkon.

Gymnastická zložka rozvíja koordináciu, silu, pohyblivosť, rovnováhu a priestorovú orientáciu prostredníctvom **akrobacie, preskokov a cvičení na hrazde**. Kondičná príprava je zameraná na základné posilňovanie a primeraný rozvoj svalovej sily a celkovej telesnej zdatnosti.

Predmet telesná a športová výchova sa vyučuje v **2. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- chápali význam pravidelnej pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie,
- dodržiavali zásady bezpečnosti a hygieny pri telesnej a športovej výchove,
- dodržiavali pravidlá bezpečného správania v telocvični, na športovisku a pri používaní športového náradia,
- dokázali primerane dávkovať silové zaťaženie podľa svojich individuálnych možností,
- poznali základné zásady prvej pomoci pri športových úrazoch,
- chápali význam rozcvičenia, primeraného zaťaženia a regenerácie organizmu,
- rozvíjali pozitívny vzťah k pravidelnej pohybovej aktivite,
- poznávali vlastné pohybové možnosti a úroveň telesnej zdatnosti,
- rozvíjali rýchlostné, silové, vytrvalostné, koordinačné a pohyblivostné schopnosti,
- zvyšovali úroveň všeobecnej telesnej zdatnosti,
- dokázali vykonávať pohybové činnosti technicky správnym a bezpečným spôsobom,
- rozvíjali schopnosť pracovať samostatne, vo dvojici aj v skupine,
- rešpektovali pravidlá športových činností a rozhodnutia rozhodcu,
- dodržiavali zásady fair play,
- dokázali spolupracovať pri kolektívnych športových činnostiach,
- rozvíjali sebadisciplínu, vytrvalosť a zodpovednosť za vlastné konanie,
- zdokonaľovali techniku atletických štartov,
- zdokonaľovali techniku šliapavého a švihového behu,
- rozvíjali vytrvalostné schopnosti prostredníctvom behu,
- osvojili si základné princípy štafetového behu a odovzdávania štafetového kolíka,
- zdokonaľovali techniku skoku do diaľky a vrhu guľou,
- poznali základné pravidlá vybraných atletických disciplín,
- dokázali viesť alebo sa aktívne podieľať na rozcvičení,
- zdokonaľovali techniku driblingu v pohybe so súperom,
- zdokonaľovali techniku streľby z miesta,
- osvojili si techniku streľby vo výskoku,
- zdokonaľovali techniku dvojtaktu,
- dokázali brániť hráča s loptou,

- osvojili si základné princípy obranného doskakovania,
- dokázali primerane riešiť jednoduchú situáciu bránenia viacerých útočníkov,
- osvojili si základné útočné herné kombinácie s prednou a bočnou clonou,
- osvojili si základné princípy obranného trojuholníka,
- osvojili si princíp preberania hráčov v obrane,
- poznali základný princíp útočného herného systému 3 – 2,
- poznali základný princíp zónovej obrany,
- dokázali uplatňovať osvojené herné činnosti a kombinácie v hre podľa pravidiel,
- poznali funkcie hráčov v obrane a útoku,
- dokázali primerane hodnotiť vlastný herný výkon a výkon družstva,
- poznali a dodržiavali základné pravidlá basketbalu,
- dokázali primerane plniť jednoduché organizačné úlohy pri športovej hre,
- zdokonaľovali akrobatické pohybové zručnosti,
- zvládali vybrané gymnastické preskoky,
- osvojovali si základné pohybové činnosti na hrazde,
- osvojili si zásady správneho kondičného posilňovania,
- vykonávali základné posilňovacie cvičenia technicky správne,
- primerane rozvíjali silu jednotlivých svalových skupín,
- dokázali prispôsobiť intenzitu kondičnej činnosti svojim individuálnym možnostiam,
- uplatňovali získané vedomosti a pohybové zručnosti pri samostatnej pohybovej aktivite.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet telesná a športová výchova sa v **2. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Pohybové kompetencie

Žiak dokáže vykonávať a postupne zdokonaľovať pohybové činnosti z atletiky, športových hier, gymnastiky a kondičnej prípravy. Osvojené pohybové zručnosti využíva v rôznych športových situáciách a dokáže ich prispôsobiť svojim individuálnym možnostiam.

B. Kondičné kompetencie

Žiak systematicky rozvíja rýchlosť, silu, vytrvalosť, koordináciu a pohyblivosť. Chápe základné zásady rozvoja svalovej sily, dokáže primerane posúdiť svoju telesnú zdatnosť a uvedomuje si význam vhodne dávkovaného pohybového zaťaženia a regenerácie.

C. Zdravotné a bezpečnostné kompetencie

Žiak pozná a dodržiava zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri telesných a športových činnostiach. Pozná základné postupy prvej pomoci pri jednoduchých športových

úrazoch, rešpektuje svoje individuálne možnosti a pri pohybových aktivitách predchádza rizikovým situáciám.

D. Herné a športové kompetencie

Žiak ovláda vybrané herné činnosti jednotlivca, herné kombinácie a základné herné systémy basketbalu. Dokáže ich primerane uplatniť v hre, orientovať sa v základných pravidlách a funkciách hráčov, spolupracovať s družstvom a rešpektovať zásady fair play. Zároveň sa dokáže primerane zapojiť do jednoduchých organizačných a rozhodcovských činností.

E. Kompetencie k sebarozvoju

Žiak dokáže sledovať a primerane hodnotiť vlastnú pohybovú výkonnosť, porovnávať svoje výsledky a využívať spätnú väzbu pri ďalšom zlepšovaní. Rozvíja sebadisciplínu, vytrvalosť, samostatnosť, zodpovednosť a pozitívny vzťah k pohybovej aktivite ako prirodzenej súčasti životného štýlu.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho pohybových vedomostí, zručností, telesnej zdatnosti, aktivity a prístupu k vyučovaniu. Pri hodnotení sa prihliada na individuálne pohybové predpoklady žiaka, úroveň zvládnutia techniky jednotlivých pohybových činností, dodržiavanie pravidiel a bezpečnostných zásad a na jeho individuálny rozvoj a napredovanie. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- praktické preverovanie pohybových zručností,
- testovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti,
- hodnotenie techniky atletických disciplín,
- uplatňovanie pravidiel a zásad atletických činností,
- hodnotenie herných činností jednotlivca v basketbale,
- uplatňovanie herných kombinácií a jednoduchých herných systémov,
- uplatnenie basketbalových zručností v hre podľa pravidiel,
- hodnotenie gymnastických a akrobatických zručností,
- vykonávanie kondičných a posilňovacích cvičení,
- poznanie základných zásad prvej pomoci pri športových úrazoch,
- poznanie základných pravidiel jednotlivých športových činností,
- dodržiavanie pravidiel a zásad fair play,
- schopnosť spolupracovať a primerane plniť organizačné úlohy,
- individuálny pokrok žiaka.

Pri hodnotení pohybovej výkonnosti sa prihliada na individuálne schopnosti a predpoklady žiaka. Výsledok diagnostických testov neslúži iba na porovnávanie výkonov žiakov, ale aj na sledovanie vývoja ich vlastnej telesnej zdatnosti a pohybového napredovania.

Pri praktických činnostiach sa posudzuje najmä správnosť a bezpečnosť vykonania pohybu, zvládnutie základnej techniky, schopnosť uplatniť získané zručnosti v konkrétnej pohybovej alebo hernej situácii a aktívny prístup žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika a učebné pomôcky

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **telocvičňa a vonkajšie športoviská** – na realizáciu športových hier, atletických, gymnastických, úpolových a kondičných činností,
- **atletické pomôcky** – štartovacie pomôcky, meracie pásma, stopky, méty, kužele, vrhačské náčinie a ďalšie pomôcky podľa realizovanej disciplíny,
- **basketbalové vybavenie** – basketbalové lopty, koše, kužele a ďalšie pomôcky na nácvik herných činností jednotlivca a športovej hry,
- **gymnastické náradie a náčinie** – žinenky, lavičky a ďalšie dostupné gymnastické vybavenie,
- **pomôcky na úpolové činnosti** – najmä vhodné žinenky a ochranné cvičebné plochy umožňujúce bezpečné vykonávanie pádov a základných úpolových cvičení,
- **kondičné pomôcky** – podložky, lavičky, medicinbaly, ľahké závažia, odporové a ďalšie primerané cvičebné pomôcky,
- **vizuálne prostriedky** – podľa potreby na názorné ukážky správnej techniky pohybu, analýzu športového výkonu.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
2. ročník	Teoretické vedomosti; Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti; Atletika; Basketbal; Gymnastika; Kondičná príprava	TSV_2

2.7. Účelové cvičenie

Hasiči – návšteva hasičskej základne

Aktivita je zameraná na problematiku **riešenia mimoriadnych situácií a civilnej ochrany**.

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- požiar a jeho nebezpečenstvá,
- zásady správania sa pri požiari,
- evakuáciu osôb z ohrozeného priestoru,
- privolanie záchranných zložiek,
- poznanie čísel tiesňového volania,
- činnosť hasičského a záchranného zboru,
- používanie ochranných prostriedkov,
- praktickú ukážku hasičskej techniky a vybavenia,
- zásady bezpečnosti pri mimoriadnych udalostiach,
- spoluprácu so záchrannými zložkami.

Cieľ aktivity:

Žiak pozná základné zásady správania sa pri požiari a iných mimoriadnych udalostiach, vie privolať príslušné záchranné zložky, orientuje sa v základných princípoch evakuácie a civilnej ochrany a dokáže primerane reagovať v situáciách ohrozujúcich zdravie, život alebo majetok.

Železná studnička – Kačín/Kamzík

Aktivita je zameraná na pobyt a pohyb v prírode, rozvoj telesnej zdatnosti a zvládanie situácií spojených s pohybom v prírodnom prostredí.

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- pobyt a pohyb v prírode,
- turistiku,
- orientáciu v teréne,
- bezpečný pohyb v prírodnom prostredí,
- rozvoj telesnej zdatnosti,
- rozvoj vytrvalosti,
- zásady prvej pomoci pri úrazoch v prírode,
- zásady správania pri zablúdení alebo odlúčení od skupiny,
- spoluprácu a vzájomnú pomoc,
- ochranu prírody a životného prostredia.

Cieľ aktivity:

Žiak sa bezpečne pohybuje v prírodnom prostredí, zvláda primeranú fyzickú záťaž, pozná riziká spojené s pobytom v prírode a dokáže primerane reagovať pri ohrození zdravia alebo života, zablúdení alebo odlúčení od skupiny.

3. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY

Táto časť obsahuje učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov vyučovaných v 3. ročníku podľa učebných plánov jednotlivých študijných odborov.

3.1. Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra v 3. ročníku nadväzuje na jazykové, komunikačné, slohové, čitateľské a literárne vedomosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a ďalej ich rozvíja a prehľbuje. Prepája jazykovú, slohovú a literárnu zložku a vedie žiakov ku kultivovanému ústnemu a písomnému vyjadrovaniu, práci s textom, kritickému spracúvaniu informácií a schopnosti formulovať a obhajovať vlastné názory.

V jazykovej zložke sa žiaci venujú najmä **syntaxi** a upevňovaniu a prehľbovaniu poznatkov z fonetiky a fonológie. Rozvíjajú schopnosť analyzovať vetnú stavbu, určovať vetné členy, rozlišovať jednotlivé druhy viet a prirad'ovacie a podrad'ovacie súvetia a využívať syntaktické poznatky vo vlastnom ústnom a písomnom prejave. V oblasti zvukovej roviny jazyka si upevňujú poznatky o prozodických javoch, správnej výslovnosti a pravopisných princípoch.

V slohovej zložke sa žiaci oboznamujú s **náučným štýlom a výkladovým slohovým postupom**. Učia sa pracovať s odborným a náučným textom, vyhľadávať a logicky usporadúvať informácie, vysvetľovať odbornú problematiku a vytvárať primeraný výklad a úvahu. Osobitná pozornosť sa venuje diskusnému príspevku, prostredníctvom ktorého žiaci rozvíjajú schopnosť formulovať vlastné stanovisko, používať relevantné argumenty, reagovať na protiargumenty a rešpektovať pravidlá kultivovanej diskusie.

Literárna zložka je zameraná predovšetkým na **svetovú a slovenskú literatúru prvej polovice 20. storočia**. Žiaci poznávajú moderné a avantgardné básnické smery, svetovú a slovenskú medzivojnovú poéziu a prózu a vybrané dramatické diela. Literárne texty interpretujú v historických, spoločenských a kultúrnych súvislostiach, analyzujú ich kompozíciu, rozprávača, literárne postavy a jazykové prostriedky a prehľbujú schopnosť pracovať s osobitosťami lyrického, epického a dramatického textu.

Vyučovanie využíva prácu s umeleckým, náučným a odborným textom, diskusiu, interpretáciu, praktické jazykové a slohové cvičenia a tvorbu vlastných ústnych a písomných prejavov. Dôraz sa kladie na čítanie s porozumením, kritické myslenie, argumentáciu, samostatnosť pri práci s informáciami a cvičenie využívania jazykových vedomostí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa vyučuje v **3. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali kultivovaný, jazykovo správny a primeraný ústny a písomný prejav,
- vedome prispôbovali prejav jeho cieľu, adresátovi a komunikačnej situácii,
- rozvíjali schopnosť formulovať vlastné myšlienky presne, zrozumiteľne a logicky,
- poznali základné znaky náučného štýlu,
- rozlišovali náučný štýl od ostatných jazykových štýlov,
- dokázali pracovať s náučným a odborným textom,
- vyhľadávali v odbornom texte podstatné informácie,
- rozlišovali hlavné a vedľajšie informácie,
- dokázali informácie z odborného textu usporiadať do logických súvislostí,
- používali primeranú odbornú terminológiu,
- poznali princípy výkladového slohového postupu,
- dokázali vysvetliť odbornú alebo spoločenskú problematiku zrozumiteľným spôsobom,
- vytvorili obsahovo, kompozične a jazykovo primeraný výklad,
- poznali základné znaky úvahy a dokázali vytvoriť primeranú úvahu,
- vo vlastnej úvahe formulovali názor, stanovisko a primerané argumenty,
- poznali základnú kompozíciu diskusného príspevku,
- dokázali formulovať tézu alebo vlastné stanovisko,
- osvojili si základné poznatky zo syntaxe,
- rozlišovali základné a rozvíjacie vetné členy,
- určovali vetné členy vo vetách,
- rozlišovali jednoduchú vetu a súvetie,
- rozlišovali jednotlivé druhy viet podľa obsahu a členitosti,
- rozlišovali priraďovacie a podradňovacie súvetia,
- poznali základné vzťahy medzi vetami v súvetí,
- analyzovali vetnú stavbu primerane náročného textu,
- uplatňovali syntaktické poznatky pri tvorbe vlastných textov,
- využívali syntax na dosiahnutie logickosti a zrozumiteľnosti prejavu,
- upevňovali poznatky z fonetiky a fonológie,

- uplatňovali správnu výslovnosť v ústnom prejave,
- upevňovali pravopisné návyky súvisiace so zvukovou a syntaktickou rovinou jazyka,
- rozvíjali schopnosť kontrolovať a jazykovo korigovať vlastný prejav,
- poznali základné tendencie svetovej literatúry prvej polovice 20. storočia,
- chápali spoločenské a historické súvislosti literatúry medzivojnového obdobia,
- rozlišovali vybrané moderné a avantgardné literárne smery,
- poznali ich základné znaky a významných predstaviteľov,
- orientovali sa vo svetovej medzivojnovnej poézii a próze,
- poznali vybrané prúdy slovenskej medzivojnovnej poézie a prózy,
- poznali vybrané dramatické diela prvej polovice 20. storočia,
- interpretovali lyrický, epický a dramatický text,
- rozlišovali špecifiká lyrického, epického a dramatického textu,
- charakterizovali literárne postavy a vzťahy medzi nimi,
- identifikovali rozprávača a jeho funkciu v epickom texte,
- analyzovali základnú kompozíciu literárneho diela,
- identifikovali a interpretovali vybrané jazykové a umelecké prostriedky,
- prepájali literárne dielo s historickým, spoločenským a kultúrnym kontextom,
- porovnávali literárne diela, smery, postavy a autorské prístupy,
- formulovali a primerane zdôvodňovali vlastný názor na literárne dielo,
- samostatne pracovali s umeleckým, náučným a odborným textom.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa v **3. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže formulovať svoje myšlienky, názory a postoje v ústnej a písomnej podobe a prispôbiť prejav konkrétnej komunikačnej situácii. Rozvíja schopnosť diskutovať, aktívne počúvať, argumentovať, reagovať na názory komunikačného partnera a kultivovane obhajovať vlastné stanovisko.

B. Jazykové kompetencie

Žiak využíva poznatky zo syntaxe, fonetiky, fonológie a pravopisu pri práci s jazykom a pri tvorbe vlastných prejavov. Dokáže analyzovať vetnú stavbu, rozlišovať jednotlivé druhy viet a súvetí a uplatňovať jazykové pravidlá tak, aby bol jeho prejav gramaticky správny, logický a zrozumiteľný.

C. Slohové a textotvorné kompetencie

Žiak pozná princípy náučného štýlu a výkladového slohového postupu a dokáže vytvárať primerané náučné, výkladové a úvahové texty. Pri tvorbe diskusného príspevku uplatňuje logickú kompozíciu, vecnú argumentáciu a vhodné jazykové prostriedky.

D. Čitateľské a interpretačné kompetencie

Žiak číta umelecké, náučné a odborné texty s porozumením, vyhľadáva v nich podstatné informácie a interpretuje ich obsah. Pri literárnom texte analyzuje kompozíciu, literárne postavy, rozprávača, tému, motívy a jazykové prostriedky a dokáže svoje interpretačné závery podložiť konkrétnymi prvkami textu.

E. Literárne a kultúrne kompetencie

Žiak sa orientuje vo vybraných smeroch a tendenciách svetovej a slovenskej literatúry prvej polovice 20. storočia. Literárne diela vníma v súvislosti s historickým, spoločenským a kultúrnym vývojom obdobia a chápe vzťah medzi umeleckým dielom, autorom a dobovým kontextom.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak dokáže samostatne pracovať s náučným a odborným textom, vyhľadávať, triediť a spracúvať informácie a využívať primeranú odbornú terminológiu. Prepája nové informácie s predchádzajúcimi vedomosťami a využíva ich pri tvorbe výkladu, úvahy, diskusného príspevku a ďalších vlastných výstupov.

G. Kompetencie k učeniu a samostatnej práci

Žiak poznáva a využíva stratégie učenia, dokáže samostatne pracovať s textom, robiť si poznámky, vytvárať osnovu alebo konspekt a používať slovníky, jazykové príručky a informačné zdroje. Postupne preberá zodpovednosť za kvalitu vlastného prejavu, dokáže identifikovať chyby a využívať spätnú väzbu pri jeho zlepšovaní.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho jazykových, komunikačných, slohových, čitateľských a literárnych kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť používať slovenský jazyk správne a funkčne, pracovať so syntaxou a zvukovou rovinou jazyka, čítať a spracúvať umelecké, náučné a odborné texty, vytvárať logicky usporiadané vlastné prejavy a argumentačne zdôvodňovať svoje názory. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- písomné testy a krátke jazykové preverovania,
- pravopisné cvičenia a diktáty,
- práca s umeleckým a vecným textom,
- literárna analýza a interpretácia textu,

- praktické jazykové a štylistické cvičenia,
- slohové práce,
- ústne prezentácie, referáty a ďalšie primerané žiacke výstupy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Pri hodnotení písomného prejavu sa primerane posudzuje obsah, logická výstavba, kompozícia, jazyková správnosť, štylistická primeranosť, pravopis a schopnosť účelne používať odbornú terminológiu. Pri diskusnom a úvahovom prejave sa prihliada aj na zrozumiteľnosť stanoviska, relevantnosť argumentov a schopnosť reagovať na odlišný názor.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu jazykového a literárneho učiva, textov, ukážok, obrazových materiálov a výsledkov žiackej práce,
- **audio a video technika** – na prácu s umeleckým prednesom, hovoreným prejavom, dramatickými a filmovými ukážkami a ďalšími audiovizuálnymi materiálmi,
- **slovníky a jazykové príručky** – výkladové, pravopisné, synonymické, frazeologické a ďalšie primerané jazykové zdroje na rozvíjanie jazykovej kultúry a samostatnej práce,
- **umelecké a vecné texty** – literárne diela, ukážky, antológie, učebnicové a autentické texty využívané pri čítaní, analýze a interpretácii.

Prehľad tematických celkov

Ročník / odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník	Úvod; Náučný štýl; Výkladový slohový postup; Svetová medzivojnová poézia; Svetová medzivojnová próza; Syntax; Slovenská medzivojnová poézia; Diskusný príspevok; Slovenská medzivojnová próza; Dráma v 1. pol. 20. Stor.; Fonetika a fonológia; Záverečné opakovanie	SJL_3

Anglický jazyk

Názov predmetu	Anglický jazyk				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet anglický jazyk patrí do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** a v 3. ročníku nadväzuje na jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch. Systematicky ich rozvíja a prehĺbuje a vytvára predpoklady na postupné dosahovanie požadovanej komunikačnej úrovne podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Dôraz sa kladie na praktické používanie anglického jazyka v každodenných, spoločenských, študijných a pracovných situáciách a na vyvážený rozvoj receptívnych, produktívnych a interakčných jazykových zručností.

Obsah vyučovania rozvíja komunikáciu v témach vzhľadom a módy, medziľudských vzťahov, minulých udalostí a skúseností, prírody, sveta práce, vedy a techniky, zdravia, ľudského tela, budúcnosti a plánovania. Žiaci pracujú s rôznymi druhmi hovorených, písaných a audiovizuálnych materiálov, opisujú osoby, situácie a udalosti, rozprávajú príbehy a učia sa presnejšie vyjadrovať svoje skúsenosti, názory a postoje.

Významná časť vyučovania je orientovaná na **študijnú a profesijnú komunikáciu**. Žiaci si rozširujú slovnú zásobu zo sveta práce, vzdelávania a povolání, pripravujú sa na modelový pracovný pohovor a vytvárajú jednoduchú žiadosť o zamestnanie. Rozvíjajú tak jazykové kompetencie využiteľné pri ďalšom štúdiu, v pracovnom prostredí a pri budúcom profesijnom uplatnení.

Jazykové učivo upevňuje a rozširuje používanie minulých, predprítomných a budúcich časov, slovesných väzieb, vzťahových, účelových a podmienkových viet, súslednosti časov a nepriamych otázok. Písomný prejav sa rozvíja prostredníctvom neformálneho listu a e-mailu, rozprávania, žiadosti o zamestnanie, oznamu, projektu a jednoduchého formálneho listu.

Predmet zároveň podporuje kritické myslenie, samostatnosť, spoluprácu, interkultúrne povedomie a schopnosť získavať a spracúvať informácie z rôznych zdrojov. Žiaci sú vedení k čoraz samostatnejšiemu používaniu anglického jazyka, formulovaniu a zdôvodňovaniu vlastných názorov a využívaniu spätnej väzby pri ďalšom rozvoji svojich jazykových zručností.

Predmet anglický jazyk sa vyučuje v **3. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozumeli hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primerane náročných hovorených a písaných prejavoch,
- rozširovali aktívnu slovnú zásobu z každodenného, spoločenského, študijného a pracovného prostredia,
- dokázali samostatnejšie komunikovať v každodenných, spoločenských a pracovných situáciách,
- primerane reagovali na komunikačného partnera a rozvíjali schopnosť viesť rozhovor a diskusiu,
- dokázali opísať osoby, ich vzhľad, oblečenie, vlastnosti a pocity,
- komunikovali o medziľudských vzťahoch, zdraví, prírode, vede, technike, vzdelávaní a práci,
- dokázali hovoriť a písať o minulých udalostiach a skúsenostiach,
- rozprávali príbeh so zachovaním logickej a časovej následnosti,
- správne používali vybrané minulé časy a väzbu *used to*,
- rozlišovali dynamické a statické slovesá,
- správne používali slovesné väzby s infinitívom a tvarom *-ing*,
- používali určujúce a neurčujúce vzťažné vety,
- rozvíjali slovnú zásobu súvisiacu so svetom práce, vzdelávaním a povolaniami,
- dokázali primerane komunikovať pri modelovom pracovnom pohovore,
- vedeli vytvoriť jednoduchú žiadosť o zamestnanie,
- rozlišovali a správne používali minulé a predprítomné časy,
- dokázali komunikovať o zdraví, ľudskom tele a zdravom životnom štýle,
- používali účelové vety v ústnom a písomnom prejave,
- vyjadrovali predpoklady, plány a predpovede týkajúce sa budúcnosti,
- správne používali prvú podmienkovú vetu a vybrané spôsoby vyjadrovania budúcnosti,
- dokázali vytvoriť jednoduchý projekt a primerane prezentovať jeho výsledky,
- rozvíjali schopnosť písať neformálny e-mail a formálny list,
- osvojili si základné pravidlá súslednosti časov a nepriamej otázky,
- dokázali rýchlo vyhľadávať konkrétne informácie v texte,
- reprodukovali a primerane parafrázovali obsah prečítaného alebo vypočutého textu,
- vyhľadávali, porovnávali a spracúvali informácie z rôznych informačných a digitálnych zdrojov,
- rozvíjali schopnosť formulovať a zdôvodňovať vlastné názory a postoje,
- rozširovali poznatky o kultúre a reáliách anglicky hovoriacich krajín,
- upevňovali samostatnosť, schopnosť spolupráce a zodpovednosť za vlastné učenie,

- samostatne využívali osvojenú slovnú zásobu a gramatické prostriedky v nových komunikačných situáciách,
- rozvíjali jazykové kompetencie potrebné pri ďalšom štúdiu a budúcom profesijnom uplatnení.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet anglický jazyk sa v **3. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže využívať osvojenú slovnú zásobu a gramatické štruktúry v každodenných, spoločenských, študijných a pracovných situáciách. Vede primeraný rozhovor a diskusiu, vyjadruje a zdôvodňuje svoje názory, skúsenosti, pocity a plány a reaguje na prejavy komunikačného partnera.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primerane náročných hovorených a písaných prejavoch. Pri počúvaní a čítaní využíva vhodné stratégie, identifikuje konkrétne informácie, pracuje s kontextom a dokáže získané informácie ďalej spracovať, reprodukovať a primerane interpretovať.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak vytvára súvislejšie ústne a písomné prejavy primerané komunikačnému zámeru a adresátovi. Opisuje osoby, situácie a udalosti, rozpráva o skúsenostiach, zdraví, práci a budúcnosti, prezentuje vlastné stanovisko a vytvára rôzne prakticky orientované texty.

D. Jazykové kompetencie

Žiak systematizuje a rozširuje slovnú zásobu, gramatické poznatky, výslovnosť, intonáciu, pravopisnú a interpunkčnú správnosť. Primerane používa vybrané minulé, predprítomné a budúce časy, vzťažné a podmienkové vety, slovesné väzby, súslednosť časov a ďalšie jazykové prostriedky potrebné na praktickú komunikáciu.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak dokáže spolupracovať vo dvojici a v skupine, zapájať sa do dialógu a diskusie, rešpektovať názory druhých a primerane vyjadrovať súhlas alebo nesúhlas. Rozvíja schopnosť používať primerané zdvorilostné a komunikačné stratégie v rôznych sociálnych situáciách.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak používa slovníky, učebné materiály, internetové a ďalšie digitálne zdroje pri získavaní a spracúvaní informácií v anglickom jazyku. Postupne si osvojuje stratégie samostatnej práce s neznámym textom a novou slovnou zásobou a učí sa posudzovať vhodnosť použitých zdrojov.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak si rozvíja poznatky o každodennom živote, kultúre, tradíciách a spoločenských zvyklostiach anglicky hovoriacich krajín. Porovnáva ich s vlastným kultúrnym prostredím a učí sa primerane reagovať v základných interkultúrnych komunikačných situáciách.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho jazykových a komunikačných kompetencií. Posudzuje sa nielen úroveň osvojených jazykových prostriedkov, ale predovšetkým schopnosť ich využívať v konkrétnej komunikačnej situácii. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- hodnotenie písomného prejavu,
- dialógy a modelové komunikačné situácie,
- opis a porovnávanie fotografií,
- prezentácie, projektové a tvorivé úlohy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú praktické využívanie jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav, rozhovor, písomná práca, práca s textom alebo nahrávkou, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej komunikačnej situácie.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,

- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník	Zachytení na kamere; Pozerajúc sa späť; Dobrá práca; Telo a myseľ; Svet zajtrajška; Záhada	ANJ_3

Komunikácia v anglickom jazyku

Názov predmetu	Komunikácia v anglickom jazyku				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	0	1	0	1

Charakteristika predmetu

Predmet komunikácia v anglickom jazyku v 3. ročníku nadväzuje na komunikačné a jazykové zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a ďalej rozvíja schopnosť žiakov používať anglický jazyk v každodenných, spoločenských a jednoduchých odborne orientovaných situáciách. Dôraz sa kladie na aktívnu ústnu komunikáciu, počúvanie a čítanie s porozumením, rozširovanie všeobecnej a odbornej slovnéj zásoby a schopnosť formulovať a zdôvodňovať vlastné názory.

Obsah predmetu prepája všeobecné komunikačné témy s technickými, environmentálnymi a spoločenskými otázkami. V 3. ročníku sa žiaci venujú zdraviu a zdravotnej starostlivosti, medziludským vzťahom, životnému prostrediu, vede a technike, moderným formám komunikácie, literatúre a čítaniu, móde a životu v mestách.

Významná pozornosť sa venuje schopnosti diskutovať, argumentovať a kriticky posudzovať rôzne stanoviská. Žiaci vyjadrujú postoje k zdravému životnému štýlu, závislostiam, medziludským vzťahom, ochrane životného prostredia, rozvoju vedy a techniky, moderným spôsobom komunikácie či vplyvu sociálnych sietí. Porovnávajú rôzne možnosti, formulujú ich výhody a nevýhody a primerane reagujú na názory ostatných.

Predmet zároveň rozvíja odbornú slovnú zásobu súvisiacu s modernými technológiami a ich využívaním v zdravotníctve, energetike, komunikácii a každodennom živote. Žiaci pracujú s témami alternatívnych zdrojov energie, informačných a komunikačných technológií, internetu, elektronických kníh, sociálnych sietí a moderných technológií využívaných v mestách.

Vyučovanie podporuje komunikačnú pohotovosť, samostatnosť, kritické myslenie, spoluprácu a sebadôveru pri používaní anglického jazyka. Prepájanie všeobecnej komunikácie s technickými a spoločenskými témami vytvára predpoklady na samostatnejšie využívanie angličtiny pri ďalšom štúdiu, práci s odbornými informáciami a v budúcom profesijnom prostredí.

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa vyučuje v **3. ročníku študijných odborov IT, IST, UI a ELE** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali schopnosť aktívne používať anglický jazyk v každodenných, spoločenských a jednoduchých odborných komunikačných situáciách,
- dokázali porozumieť primeranému hovorenému a písanému prejavu a identifikovať v ňom hlavné a podstatné informácie,
- využívali vhodné stratégie pri počúvaní a čítaní s porozumením,
- vedeli viesť rozhovor, formulovať otázky a odpovede a primerane reagovať na komunikačného partnera,
- dokázali formulovať a zdôvodňovať vlastné názory a reagovať na názory druhých,
- rozvíjali schopnosť diskutovať o spoločenských, environmentálnych, zdravotných a technických témach,
- dokázali porovnávať rôzne možnosti a formulovať ich výhody a nevýhody,
- rozširovali slovnú zásobu z oblasti zdravia, medziľudských vzťahov, prírody, vedy a techniky, komunikácie, literatúry, módy a života v meste,
- dokázali pomenovať vybrané ochorenia a hovoriť o zdravotnej starostlivosti a zdravom životnom štýle,
- vedeli diskutovať o závislostiach, epidémiách a možnostiach využitia techniky v zdravotníctve,
- dokázali opisovať medziľudské vzťahy a charakterové vlastnosti,
- vyjadrovali svoj postoj k pomoci ľuďom v núdzi, solidarite a charitatívnej činnosti,
- poznali slovnú zásobu súvisiacu so životným prostredím a jeho ochranou,
- dokázali hovoriť o znečisťovaní životného prostredia a jeho dôsledkoch,
- vedeli komunikovať o prírodných katastrofách, počasí a jeho vplyve na život človeka,
- rozvíjali slovnú zásobu súvisiacu s alternatívnymi a obnoviteľnými zdrojmi energie,
- dokázali komunikovať o rozvoji vedy a techniky a ich vplyve na spoločnosť,
- dokázali hovoriť o využívaní počítačov, internetu, elektronickej pošty a mobilných zariadení,
- diskutovali o výhodách a rizikách moderných komunikačných technológií,
- uvedomovali si riziká nadmerného používania digitálnych technológií a vzniku závislostí,
- rozvíjali schopnosť kriticky posudzovať vplyv sociálnych sietí na jednotlivca a spoločnosť,
- rozširovali slovnú zásobu z oblasti literatúry, kníh a čítania,
- dokázali hovoriť o knihách, knižniciach, elektronických knihách a čitateľských návykoch,
- rozvíjali slovnú zásobu z oblasti módy, oblečenia, materiálov, vzorov a farieb,
- dokázali diskutovať o vplyve médií a sociálnych sietí na módu a správanie mladých ľudí,
- osvojili si slovnú zásobu potrebnú pri opise miest, budov a verejných priestorov,
- dokázali porovnať život v meste a na vidieku a formulovať argumenty v ich prospech a neprospech,

- vedeli hovoriť o moderných technológiách využívaných v mestách,
- dokázali primerane predstaviť vybranú známu svetovú destináciu,
- pracovali s primeraným textom, vyhľadávali v ňom informácie a stručne reprodukovali jeho obsah,
- využívali internet a ďalšie digitálne zdroje pri získavaní, spracúvaní a prezentovaní informácií,
- rozvíjali zrozumiteľnú výslovnosť, primeranú intonáciu a vhodné používanie jazykových prostriedkov,
- prepájali všeobecnú slovnú zásobu s technickou a odborne orientovanou terminológiou,
- upevňovali samostatnosť, schopnosť spolupráce a sebadôveru pri komunikácii v anglickom jazyku.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa v **3. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže používať anglický jazyk v rôznych každodenných, spoločenských a jednoduchých odborných situáciách. Vedie rozhovor a diskusiu, formuluje otázky a odpovede, vyjadruje a zdôvodňuje svoje názory a primerane reaguje na komunikačného partnera.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primeraných hovorených a písaných prejavoch. Pri počúvaní a čítaní využíva vhodné stratégie, pracuje s kontextom, vyhľadáva konkrétne informácie a dokáže ich ďalej spracovať, interpretovať alebo stručne reprodukovať.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak vytvára primerané súvislé ústne prejavy, opisuje osoby, situácie, udalosti, prírodné a technické javy a vyjadruje svoje postoje k diskutovaným témam. Dokáže primerane prezentovať získané informácie a používať všeobecnú i odborne orientovanú slovnú zásobu.

D. Praktické a odborné jazykové kompetencie

Žiak rozvíja slovnú zásobu súvisiacu so zdravotníctvom, životným prostredím, energetikou, vedou a technikou, informačno-komunikačnými technológiami a modernými mestami. Získané jazykové prostriedky využíva pri jednoduchom opise technických a prírodných javov, zariadení, procesov a ich praktického využitia.

E. Argumentačné a sociálne kompetencie

Žiak dokáže formulovať a zdôvodňovať vlastné stanovisko, porovnávať rôzne možnosti a pomenovať ich výhody a nevýhody. Zapája sa do diskusie, primerane reaguje na argumenty

druhých, rešpektuje ich názory a spolupracuje pri riešení komunikačných úloh vo dvojici alebo v skupine.

F. Environmentálne a technologické kompetencie

Žiak rozumie základnej anglickej terminológii súvisiacej s ochranou životného prostredia, energetikou, obnoviteľnými zdrojmi energie a modernými technológiami. Dokáže o týchto témach primerane komunikovať, pomenovať vybrané problémy, vysvetliť ich základné príčiny a dôsledky a diskutovať o možných riešeniach.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho komunikačných, praktických a odborných jazykových kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť aktívne používať anglický jazyk, porozumieť primeranému hovorenému alebo písanému prejavu, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská a využívať všeobecnú a odborne orientovanú slovnú zásobu v konkrétnych komunikačných situáciách. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- rozhovor a diskusia,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- práca s textom a odbornou slovnou zásobou,
- opis osoby, javu, zariadenia, procesu alebo situácie,
- tematické a lexikálne preverovania,
- argumentácia a porovnávanie rôznych možností,
- prezentácie a krátke pripravené prejavy,
- práca s digitálnymi a informačnými zdrojmi,
- praktické komunikačné úlohy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- projektové a tvorivé aktivity,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje predovšetkým prostredníctvom úloh vyžadujúcich praktické využívanie anglického jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť rozhovor, diskusia, prezentácia, opis technického alebo prírodného javu, práca s textom alebo nahrávkou, argumentácia k spoločenskej alebo technologickej téme či iný prakticky orientovaný výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu slovnej zásoby, zariadení, obrázkov, pracovných materiálov a autentických audiovizuálnych zdrojov,
- **audio a video technika** - na prácu s rozhovormi, inštruktážnymi videami, autentickými nahrávkami a ďalšími materiálmi podporujúcimi počúvanie s porozumením, výslovnosť a odbornú slovnú zásobu,
- **digitálne a multimediálne nástroje** - na tvorbu prezentácií, jednoduchých odborných výstupov, projektov a ďalších materiálov prepájajúcich anglický jazyk s technickým obsahom.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník (IT, UI, ELE)	Starostlivosť o zdravie; Medziľudské vzťahy; Človek a príroda; Veda a technika; Komunikácia a jej formy; Kniha – priateľ človeka; Móda; Mestá a miesta	ANK_3

Nemecký jazyk

Názov predmetu	Nemecký jazyk				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	0	0	0	2	0

Charakteristika predmetu

Predmet nemecký jazyk v 3. ročníku nadväzuje na jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a ďalej rozvíja schopnosť žiakov používať nemecký jazyk v praktických životných, školských a profesijne orientovaných situáciách. Dôraz sa kladie na rozširovanie aktívnej slovnej zásoby, upevňovanie gramatických javov a rozvoj počúvania a čítania s porozumením, ústneho prejavu a písomnej komunikácie.

V tematickom celku **Praktické použitie jazyka** si žiaci upevňujú a rozširujú slovnú zásobu z oblastí učenia a štúdia, počasie, voľného času, povolania, hľadania zamestnania, dopravy a cestovania. Pozornosť sa venuje prakticky orientovaným komunikačným výstupom, napríklad zostaveniu jednoduchého životopisu, komunikácii súvisiacej s pracovným prostredím, dopravou alebo získaním vodičského oprávnenia.

Tematický celok **Zdravie a choroby** rozvíja slovnú zásobu súvisiacu s ľudským telom, zdravotným stavom, návštevou lekára, stresom a základnou starostlivosťou o zdravie. Žiaci sa učia pomenovať časti tela, opísať zdravotné ťažkosti, formulovať jednoduché rady a odporúčania a reagovať v situáciách spojených so zdravím. Súčasťou témy je aj ústna a písomná komunikácia pri dohadovaní, zmene alebo rušení termínu.

V tematickom celku **V meste** sa žiaci učia orientovať v mestskom prostredí, opisovať cestu, pracovať s plánom mesta a komunikovať v situáciách spojených s cestovaním a verejnou dopravou. Rozširujú si slovnú zásobu o dopravné prostriedky, cestovné lístky, stanicu a orientáciu v priestore. Jazykové učivo sa zameriava aj na radové číslovky, miestne a ďalšie predložky, ich väzby s datívom a akuzatívom a používanie prísloviak miesta.

Vyučovanie využíva situačné a komunikačné úlohy, dialógy, prezentácie, prácu s textom, posluchové a audiovizuálne materiály, interaktívne cvičenia a samostatnú prácu žiakov. Dôraz sa kladie na praktické používanie jazyka, zvyšovanie komunikačnej samostatnosti a schopnosť prenášať osvojené jazykové prostriedky do nových životných a profesijných situácií.

Predmet nemecký jazyk sa vyučuje v **3. ročníku študijných odborov PDT** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- upevňovali a ďalej rozvíjali komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch,
- používali nemecký jazyk v každodenných, školských a jednoduchých profesijných situáciách,
- rozširovali slovnú zásobu v oblastiach školy, voľného času, zdravia, mesta, dopravy, cestovania a pracovného života,
- rozumeli primerane náročným hovoreným prejavom na známe témy,
- rozumeli krátkym súvislým a prakticky orientovaným písaným textom,
- samostatnejšie komunikovali o svojich záujmoch, skúsenostiach, vzdelávaní a profesijných plánoch,
- dokázali opísať počasie a hovoriť o aktivitách spojených s voľným časom,
- rozširovali slovnú zásobu súvisiacu s povolaniami a hľadaním zamestnania,
- dokázali pracovať s jednoduchými informáciami z pracovného prostredia,
- zostavili jednoduchý životopis,
- pomenovali základné časti ľudského tela,
- dokázali opísať zdravotné ťažkosti a základné príznaky,
- komunikovali v jednoduchých situáciách spojených s návštevou lekára,
- vedeli formulovať jednoduchú radu alebo odporúčanie,
- osvojili si a prakticky používali modálne sloveso sollen,
- správne používali privlastňovacie zámená v rozsahu preberaného učiva,
- dokázali dohodnúť termín ústnou alebo jednoduchou písomnou formou,
- vedeli zmeniť alebo zrušiť termín,
- používali základné zdvorilostné a formálne jazykové prostriedky,
- dokázali orientovať sa podľa jednoduchého plánu mesta,
- vedeli sa opýtať na cestu a primerane reagovať na pokyny,
- dokázali jednoduchým spôsobom opísať cestu,
- používali radové číslovky v praktických komunikačných situáciách,
- správne používali vybrané predložky s datívom a akuzatívom,
- využívali miestne predložky a príslovky pri opise polohy a smeru,
- rozširovali slovnú zásobu spojenú s dopravnými prostriedkami a cestovaním,
- dokázali komunikovať v jednoduchých situáciách na stanici,
- komunikovali pri používaní verejnej dopravy,
- rozumeli jednoduchým cestovným informáciám a oznamom,
- vedeli hovoriť o cestovaní, prázdninách a dovolenkových plánoch,

- vytvárali krátke súvislé ústne prejavy na známe témy,
- dokázali pripraviť a primerane prezentovať krátky prejav alebo prezentáciu,
- vytvárali krátke praktické písomné texty, napr. správu, e-mail alebo jednoduchý opis,
- využívali slovníky a primerané digitálne zdroje pri získavaní informácií,
- rozvíjali jazykovú samostatnosť a schopnosť používať nemčinu v reálnych životných a profesijných situáciách.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet nemecký jazyk sa v **3. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak používa osvojené jazykové prostriedky v širšom rozsahu každodenných, školských a jednoduchých profesijných situácií. Dokáže viesť rozhovor, reagovať na komunikačného partnera, formulovať otázky a odpovede a vytvoriť primerane súvislý prejav na známu tému.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a vybraným konkrétnym informáciám v primerane náročných hovorených a písaných prejavoch. Dokáže pracovať s rozhovormi, oznámeniami, cestovnými informáciami, praktickými textami a audiovizuálnymi materiálmi a využívať získané údaje pri riešení úloh.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvárať súvislejšie ústne a krátke praktické písomné prejavy. Opisuje svoje skúsenosti, zdravotný stav, cestu, miesto, voľnočasové aktivity a jednoduché profesijné situácie a dokáže sprostredkovať základné informácie primeraným spôsobom.

D. Jazykové kompetencie

Žiak systematizuje a rozširuje svoje lexikálne a gramatické vedomosti. Primerane používa modálne slovesá, zámená, predložkové väzby s datívom a akuzatívom, miestne výrazy, radové číslovky a ďalšie jazykové prostriedky potrebné na praktickú komunikáciu.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak dokáže komunikovať vo dvojici a v skupine, zapájať sa do dialógu, modelových situácií a jednoduchých diskusií. Pri komunikácii rešpektuje komunikačného partnera, používa primerané zdvorilostné prostriedky a prispôsobuje svoj prejav základným formálnym a neformálnym situáciám.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak využíva textové, zvukové, audiovizuálne a digitálne materiály pri osvojovaní slovnej zásoby a gramatiky. Dokáže pracovať s elektronickým slovníkom a jednoduchými digitálnymi

zdrojmi, vyhľadávať informácie a využívať ich pri príprave krátkych prejavov a praktických komunikačných úloh.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak získava základné poznatky o nemecky hovoriacom jazykovom a kultúrnom prostredí a rozvíja otvorenosť voči kultúrnej a jazykovej rozmanitosti. Zároveň si vytvára návyky pravidelnej práce s cudzím jazykom, využíva vhodné stratégie na osvojovanie slovnej zásoby a gramatiky a učí sa identifikovať a postupne odstraňovať vlastné chyby.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho jazykových a komunikačných kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť porozumieť primeranému hovorenému a písanému prejavu, aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu a gramatické prostriedky a primerane komunikovať v každodenných, zdravotných, cestovných a jednoduchých profesijných situáciách. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- hodnotenie písomného prejavu,
- dialógy a modelové komunikačné situácie,
- práca s praktickými textami, mapou alebo cestovnými informáciami,
- opis zdravotného stavu alebo modelová komunikácia u lekára,
- orientácia podľa plánu mesta a opis cesty,
- modelové situácie spojené s dopravou a cestovaním,
- krátke prakticky orientované písomné texty,
- životopis, e-mail alebo jednoduchá správa,
- prezentácie, projektové a tvorivé úlohy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje predovšetkým prostredníctvom praktického používania nemeckého jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť rozhovor, súvislejší ústny prejav, praktický písomný text, reakcia na posluchový materiál, práca s plánom alebo cestovnými informáciami, prezentácia či modelová životná alebo pracovná situácia.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník (PDT)	Praktické použitie jazyka; Zdravie a choroby; V meste	NEJ_3

3.2. Človek a spoločnosť

Občianska náuka

Názov predmetu	Občianska náuka				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	1	1

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka v 3. ročníku nadväzuje na spoločenskovedné a občianske kompetencie získané v predchádzajúcich ročníkoch. Rozvíja schopnosť žiakov orientovať sa v otázkach ľudských práv, psychológie človeka a filozofického myslenia. Vede ich k rešpektovaniu ľudskej dôstojnosti, k sebapoznaniu, kritickému mysleniu a k schopnosti vytvárať a zdôvodňovať vlastné postoje.

Významnú časť vzdelávania tvorí problematika **ľudských práv a slobôd**. Žiaci rozlišujú prirodzené, ľudské a občianske práva, oboznamujú sa s ich historickým vývojom, jednotlivými generáciami ľudských práv a základnými dokumentmi, ktoré ich zakotvujú. Poznávajú vnútroštátne a medzinárodné mechanizmy ich ochrany, a venujú sa právam dieťaťa a učia sa nielen uplatňovať vlastné práva, ale aj rešpektovať práva a slobody ostatných.

Tematický celok **Človek ako jedinec** približuje základné psychologické procesy a osobnostné charakteristiky človeka. Žiaci skúmajú vnímanie, myslenie, pamäť a emócie, faktory ovplyvňujúce sebapoznanie a poznávanie druhých ľudí, osobnosť a identitu človeka, schopnosti a učenie. Pozornosť sa venuje aj stresu, jeho príčinám a dôsledkom, zásadám duševnej hygieny a spôsobom zvládania náročných životných situácií.

Vo filozofickej časti predmetu sa žiaci oboznamujú s podstatou filozofického myslenia, jeho otázkami, zdrojmi a základnými disciplínami. Učia sa rozlišovať filozofické a mytologické uvažovanie a porovnávať filozofiu s vedou, náboženstvom, umením a ideológiou. Prostredníctvom práce s filozofickými problémami a textami si rozvíjajú schopnosť formulovať otázky, analyzovať problém, argumentovať a vytvárať vlastné stanoviská.

Dejinnó-filozofický exkurz približuje základné etapy vývoja západného filozofického myslenia od antiky cez stredovek, renesanciu a novovek až po filozofiu 19. a 20. storočia. Dôraz sa kladie na pochopenie zmien hlavných filozofických otázok a problémov a na vnímanie dejín filozofie ako postupného vývoja spôsobov, ktorými človek premýšľa o svete, sebe samom, spoločnosti a možnostiach svojho poznania.

Predmet občianska náuka sa vyučuje v **3. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- poznali základné ľudské a občianske práva a slobody,
- rozlišovali prirodzené, ľudské a občianske práva,
- chápali historický vývoj ľudských práv,
- poznali základné dokumenty upravujúce ochranu ľudských práv,
- orientovali sa v základných vnútroštátnych a medzinárodných mechanizmoch ochrany ľudských práv,
- poznali základné princípy Dohovoru o právach dieťaťa,
- rešpektovali práva a slobody druhých ľudí,
- uvedomovali si súvislosť medzi právami a zodpovednosťou,
- rozvíjali citlivosť voči prejavom diskriminácie a porušovania ľudskej dôstojnosti,
- dokázali identifikovať vybrané situácie, v ktorých môže dochádzať k porušovaniu ľudských práv,
- rozumeli základným psychickým procesom človeka,
- dokázali vysvetliť vzťahy medzi vnímaním, myslením, pamäťou a emóciami,
- rozvíjali schopnosť sebapoznania,
- dokázali lepšie porozumieť správaniu a prežívaniu druhých ľudí,
- chápali význam osobnosti a identity človeka,
- uvedomovali si individuálne rozdiely medzi ľuďmi,
- poznali základné faktory ovplyvňujúce formovanie osobnosti,
- rozumeli významu schopností a motivácie pri učení,
- poznali zásady efektívneho učenia a dokázali ich primerane využívať,
- identifikovali základné príčiny stresu,
- rozumeli možným dôsledkom dlhodobého stresu,
- poznali zásady duševnej hygieny,
- dokázali primerane reagovať na náročné životné situácie,
- rozlišovali filozofické a mytologické uvažovanie,
- rozumeli charakteru filozofických otázok a poznali základné filozofické disciplíny,
- dokázali formulovať základnú filozofickú otázku alebo problém,
- identifikovali hlavný problém a základnú myšlienku filozofického textu,
- formulovali vlastné stanovisko k filozofickému problému,
- primerane argumentovali v prospech svojho stanoviska,
- rešpektovali odlišné filozofické a hodnotové postoje,

- poznali základné etapy vývoja západnej filozofie,
- poznali charakteristické problémy filozofie jednotlivých historických období,
- chápali zmeny hlavných tém filozofického myslenia v historickom vývoji,
- rozvíjali kritické, analytické a argumentačné myslenie,
- kultivovane formulovali a primerane zdôvodňovali vlastné názory a postoje,
- dokázali svoje stanovisko prehodnotiť na základe relevantných argumentov,
- prepájali spoločenskovedné poznatky s vlastnými skúsenosťami a aktuálnym spoločenským dianím.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet občianska náuka sa v 3. ročníku podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Občianske a ľudskoprávne kompetencie

Žiak pozná základné ľudské práva a slobody a rozumie princípom a mechanizmom ich ochrany. Dokáže primerane uplatňovať vlastné práva, rešpektovať práva druhých a uvedomuje si význam osobnej zodpovednosti a občianskej angažovanosti pri ochrane ľudskej dôstojnosti.

B. Osobnostné a sebareflexívne kompetencie

Žiak rozvíja schopnosť porozumieť vlastnému prežívaniu, správaniu, emóciám a osobnostným charakteristikám. Získané poznatky využíva pri sebapoznávaní, poznávaní druhých ľudí a pri zodpovednom rozhodovaní o vlastnom smerovaní.

C. Psychologické a sociálne kompetencie

Žiak rozumie základným psychickým procesom a individuálnym rozdielom medzi ľuďmi. Dokáže primerane posudzovať faktory ovplyvňujúce ľudské správanie, učenie, emócie a stres a pozná základné spôsoby zvládania náročných životných situácií.

D. Filozofické kompetencie

Žiak rozpoznáva špecifický charakter filozofických otázok a dokáže identifikovať základný problém jednoduchého filozofického textu. Rozlišuje filozofiu od iných spôsobov interpretácie sveta a využíva filozofické otázky na hlbšiu reflexiu človeka, poznania, hodnôt a spoločnosti.

E. Historicko-kultúrne kompetencie

Žiak pozná základné obdobia vývoja západného filozofického myslenia a chápe ich v historickom a kultúrnom kontexte. Dokáže identifikovať zmeny dominantných filozofických problémov a vnímať ich súvislosť s vývojom spoločnosti, kultúry a ľudského poznania.

F. Kompetencie k učeniu a osobnému rozvoju

Žiak prepája poznatky s vlastnými skúsenosťami a aktuálnym dňom. Rozvíja samostatnosť, schopnosť sebareflexie, efektívne stratégie učenia, otvorenosť voči novým informáciám a zodpovednosť za vlastný osobnostný a občiansky rozvoj.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho vedomostí, spoločenskovedného rozhl'adu a schopnosti využívať získané poznatky pri riešení ľudskoprávnych, psychologických a filozofických otázok. Posudzuje sa najmä porozumenie základným pojmom a súvislostiam, schopnosť pracovať s textom a informáciami, analyzovať problém, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská a prepájať získané poznatky s konkrétnymi životnými a spoločenskými situáciami. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- práca s témami verejného a spoločenského života,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- prezentácie, referáty a tvorivé úlohy,
- projektové aktivity,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú nielen reprodukciu poznatkov, ale aj ich porozumenie, aplikáciu, interpretáciu a argumentáciu. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny alebo písomný prejav, diskusia, prezentácia alebo projektový výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu ľudskoprávnych dokumentov, psychologických schém, filozofických textov, historických súvislostí, obrazových materiálov a podnetov na diskusiu,
- **audio a video technika** – na prácu s dokumentárnymi a vzdelávacími materiálmi, rozhovormi, prednáškami, prípadovými situáciami a ďalšími audiovizuálnymi zdrojmi súvisiacimi s ľudskoprávnymi, psychologickými a filozofickými témami,

- **digitálne a multimediálne nástroje** – na vyhľadávanie a porovnávanie informácií, prácu s verejne dostupnými dokumentmi a zdrojmi, prípravu prezentácií, projektov a ďalších žiackych výstupov podporujúcich kritické myslenie, občiansku orientáciu a diskusiu.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník	Ľudské práva a slobody; Človek ako jedinec; Filozofia a jej atribúty; Dejinno-filozofický exkurz	OBN_3

3.3. Človek a príroda

Fyzika

Názov predmetu	Fyzika				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	0	0	0	0

Charakteristika predmetu

Predmet fyzika v 3. ročníku nadväzuje na vedomosti, zručnosti a kompetencie získané v predchádzajúcich ročníkoch a ďalej rozvíja schopnosť žiakov opisovať, vysvetľovať a matematicky vyjadrovať fyzikálne javy. Dôraz sa kladie na pochopenie fyzikálnych zákonitostí, prácu s modelmi, riešenie výpočtových a problémových úloh a na prepájanie teoretických poznatkov s experimentom a praktickým využitím fyziky.

V oblasti **optiky** sa žiaci venujú vlastnostiam šošoviek a zrkadiel, optickému zobrazovaniu a grafickému aj výpočtovému určovaniu vlastností obrazu. Poznatky aplikujú pri vysvetľovaní princípu činnosti oka, lupy, ďalekohľadu a fotoaparátu a pri posudzovaní možností využitia optických sústav v technickej praxi. Súčasťou tematického celku je aj laboratórna práca zameraná na optické zobrazovanie.

V tematickom celku **elektrina** žiaci skúmajú elektrický náboj, silové pôsobenie elektrických nábojov, elektrické pole, elektrický potenciál a napätie, kapacitu vodiča a elektrický prúd. Osvojujú si princípy merania elektrického napätia a prúdu, analyzujú jednoduché elektrické obvody, skúmajú elektrický odpor a aplikujú Ohmov zákon. Pozornosť sa venuje aj spájaniu rezistorov, práci a výkonu elektrického poľa, vedeniu elektrického prúdu v polovodičoch, kvapalinách a plynch a chemickým zdrojom napätia. Teoretické poznatky sa prepájajú s praktickými meraniami a laboratórnym overovaním Ohmovho zákona.

Tematický celok **magnetizmus** rozvíja poznatky o magnetickom poli permanentných magnetov, vodičov s prúdom a cievok. Žiaci poznávajú magnetické vlastnosti látok, pracujú s grafickým znázornením magnetického poľa a venujú sa meraniu jeho vlastností. Osobitná pozornosť sa venuje elektromagnetickej indukcii, vzniku striedavého napätia a prúdu a základnému princípu výroby elektrickej energie pomocou generátora. Získané poznatky žiaci využívajú pri vysvetľovaní fyzikálnych princípov technických zariadení a pri riešení aplikačných úloh.

Významnou súčasťou predmetu je experimentálna a praktická činnosť. Žiaci používajú vhodné meracie prístroje a pomôcky, zostavujú jednoduché experimentálne a elektrické zapojenia,

zaznamenávajú a spracúvajú namerané údaje, vyhodnocujú výsledky a formulujú závery. Pri vyučovaní sa rozvíja systematickosť, presnosť, schopnosť pracovať s fyzikálnymi modelmi, využívať matematické postupy a aplikovať fyzikálne poznatky v technických situáciách.

Predmet fyzika sa vyučuje v **3. ročníku študijného odboru IT** v rámci týchto učebných osnov

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- používali správnu fyzikálnu terminológiu, symboliku a jednotky sústavy SI,
- vyjadrovali vzťahy medzi fyzikálnymi veličinami slovne, matematicky, graficky a pomocou schém,
- správne interpretovali grafy, tabuľky, schémy a výsledky fyzikálnych meraní,
- používali matematické postupy pri riešení fyzikálnych úloh,
- upravovali a aplikovali fyzikálne vzťahy pri riešení primeraných problémov,
- kontrolovali jednotky a primeranosť získaného výsledku,
- prepájali fyzikálne poznatky s matematikou a odbornými predmetmi,
- vhodne používali meracie prístroje a experimentálne pomôcky,
- zaznamenávali a spracúvali výsledky fyzikálnych meraní,
- formulovali závery vyplývajúce z fyzikálneho experimentu,
- vypracovali primeraný záznam alebo protokol z laboratórnej práce,
- dodržiavali zásady bezpečnej práce pri experimentálnej činnosti,
- charakterizovali základné vlastnosti šošoviek a zrkadiel,
- poznali základné body šošoviek a zrkadiel,
- zobrazovali predmet pomocou šošoviek a zrkadiel,
- graficky určovali polohu a vlastnosti obrazu,
- riešili primerané výpočtové úlohy z optického zobrazovania,
- vysvetlili základný princíp činnosti oka ako optickej sústavy,
- vysvetlili princíp lupy, ďalekohľadu a fotoaparátu,
- aplikovali poznatky z optiky pri riešení praktických úloh,
- opísali vznik elektrického náboja a jeho základné vlastnosti,
- vysvetlili silové pôsobenie elektrických nábojov,
- používali Coulombov zákon pri riešení primeraných úloh,
- charakterizovali elektrické pole,
- rozlišovali radiálne a homogénne elektrické pole,
- vysvetlili pojem intenzita elektrického poľa, elektrický potenciál, elektrické napätie, kapacita vodiča,
- charakterizovali elektrický prúd v kovoch,
- vysvetlili podmienky vzniku elektrického prúdu,

- vysvetlili pojem elektrický odpor a závislosť odporu vodiča od jeho vlastností,
- poznali súvislosť medzi elektrickým napätím, prúdom a odporom,
- reprodukovali a aplikovali Ohmov zákon,
- určovali výsledný odpor pri základnom spájaní rezistorov,
- vysvetlili význam práce a výkonu elektrického prúdu,
- riešili primerané úlohy na prácu a výkon elektrického prúdu,
- charakterizovali vedenie elektrického prúdu v polovodičoch,
- poznali princíp vybraných chemických zdrojov napätia,
- merali napätie chemického zdroja,
- posúdili podmienky vedenia elektrického prúdu v plynch,
- porovnávali nosiče elektrického náboja v kovoch, polovodičoch, kvapalinách a plynch,
- opísali magnetické pole permanentného magnetu a vodiča s elektrickým prúdom,
- graficky znázorňovali magnetické indukčné čiary,
- charakterizovali magnetické pole cievky s prúdom,
- experimentálne skúmali alebo merali vlastnosti magnetického poľa,
- rozlišovali základné magnetické vlastnosti látok,
- vysvetlili jav elektromagnetickej indukcie,
- uvádzali príklady praktického využitia elektromagnetickej indukcie,
- vysvetlili základný princíp vzniku striedavého napätia a prúdu,
- vysvetlili princíp výroby elektrického prúdu pomocou generátora,
- posudzovali základné súvislosti výroby elektrickej energie a jej vplyvu na životné prostredie,
- aplikovali získané poznatky z elektriny a magnetizmu pri riešení praktických a problémových úloh.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet fyzika sa v **3. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Prírodovedné a fyzikálne kompetencie

Žiak rozumie základným fyzikálnym javom a zákonitostiam z oblasti optiky, elektriny a magnetizmu. Dokáže používať fyzikálne pojmy a modely pri vysvetľovaní javov, analyzovať ich vzájomné súvislosti a aplikovať získané poznatky v technických a praktických situáciách.

B. Matematické a analytické kompetencie

Žiak používa matematické postupy pri riešení fyzikálnych problémov, upravuje fyzikálne vzťahy, pracuje s jednotkami a interpretuje význam získaných výsledkov. Dokáže analyzovať

elektrické a optické schémy, identifikovať známe a neznáme veličiny a zvoliť vhodný postup riešenia.

C. Experimentálne a meracie kompetencie

Žiak dokáže pripraviť a vykonať primerané fyzikálne meranie, správne používať meracie prístroje a pomôcky a zostaviť jednoduché experimentálne zapojenie. Zaznamenáva namerané údaje, spracúva ich do vhodnej podoby, interpretuje výsledky a formuluje závery experimentu.

D. Technické a aplikačné kompetencie

Žiak rozpoznáva fyzikálne princípy fungovania optických, elektrických a elektromagnetických zariadení a dokáže ich vysvetliť pomocou osvojených fyzikálnych zákonitostí. Získané poznatky využíva pri práci s optickými sústavami, elektrickými obvodmi, meracími prístrojmi, zdrojmi napätia, elektromagnetmi a zariadeniami využívajúcimi elektromagnetickú indukciu.

E. Problémové a kritické kompetencie

Žiak analyzuje zadanie fyzikálneho problému, identifikuje známe a neznáme veličiny, volí vhodný fyzikálny model a postup riešenia a interpretuje získaný výsledok. Dokáže porovnávať rôzne možnosti riešenia a argumentovať na základe fyzikálnych poznatkov.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak využíva digitálne technológie na vyhľadávanie, spracovanie a prezentovanie fyzikálnych informácií a pri dostupnosti vhodných prostriedkov aj na zber a vyhodnocovanie experimentálnych údajov pomocou senzorov, tabuliek a grafov. Dokáže primerane posudzovať relevantnosť získaných informácií.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho fyzikálnych vedomostí a schopnosti využívať ich pri riešení teoretických, výpočtových, grafických, experimentálnych a praktických úloh. Posudzuje sa nielen správnosť výsledku, ale aj porozumenie fyzikálnemu problému, voľba vhodného postupu, používanie fyzikálnej terminológie a jednotiek, schopnosť vysvetliť získaný výsledok a primerane ho interpretovať. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý odborný prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- riešenie výpočtových fyzikálnych úloh,
- riešenie problémových a aplikačných úloh,
- laboratórne práce a praktické merania,
- správne používanie fyzikálnych meracích prístrojov,
- spracovanie a interpretácia nameraných údajov,
- vypracovanie záznamu alebo protokolu z laboratórnej práce,
- prezentácie, referáty a ďalšie primerané žiacke výstupy,

- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Pri laboratórnych a praktických úlohách sa posudzuje aj schopnosť žiaka pripraviť meranie, pracovať bezpečne a systematicky, správne zaznamenávať namerané hodnoty, spracovať výsledky a formulovať záver zodpovedajúci získaným údajom. Experimentálna zložka je významnou súčasťou oboch variantov tematického plánu.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **tabuľa** – na výpočet príkladov, zobrazenie náčrtov experimentu, a pod.
- **dataprojektor** – na prezentáciu experimentov, obrazových materiálov, schém technických zariadení a výsledkov meraní,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na prácu s interaktívnymi fyzikálnymi modelmi, schémami a vzdelávacími materiálmi a na vyhľadávanie a spracovanie fyzikálnych informácií,
- **meracie prístroje a senzory** – najmä voltmetre, ampérmetre, multimetre a ďalšie vhodné prístroje na meranie elektrických a magnetických veličín,
- **výučbové pomôcky** – podľa tematického zamerania, napr. šošovky, zrkadlá, zdroje svetla, optické lavice a ďalšie pomôcky na skúmanie optického zobrazovania, zdroje elektrického napätia, vodiče, rezistory, spínače a ďalšie prvky potrebné na zostavovanie jednoduchých elektrických obvodov, permanentné magnety, cievky, vodiče, kompasy a ďalšie prostriedky na demonštráciu magnetického poľa a elektromagnetickej indukcie.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník	Optika; Elektrina; Magnetizmus	FYZ_3

3.4. Matematika a práca s informáciami

Matematika

Názov predmetu	Matematika				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet matematika v 3. ročníku nadväzuje na vedomosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a ďalej rozvíja schopnosť žiakov využívať matematické poznatky pri riešení geometrických, algebraických, praktických a odborne orientovaných problémov. Dôraz sa kladie na logické a analytické myslenie, presnosť matematického vyjadrovania, samostatnosť pri riešení úloh, voľbu vhodného postupu a schopnosť interpretovať a overovať získané výsledky.

Významnú časť učiva tvorí geometria. Žiaci pracujú so súradnicami bodov a vektormi v rovine, vykonávajú základné operácie s vektormi a využívajú analytické metódy pri opise priamok a určovaní ich vzájomnej polohy. Rozvíjajú schopnosť prepájať algebraické vyjadrenie geometrického objektu s jeho grafickým znázornením a riešiť úlohy zamerané na vzdialenosti, odchýlky a ďalšie geometrické vzťahy.

Geometrické vzdelávanie ďalej zahŕňa množiny bodov danej vlastnosti, zhodné a podobné zobrazenia a priestorovú geometriu. Žiaci rozvíjajú priestorovú predstavivosť prostredníctvom rovnobežného premietania, určovania vzájomnej polohy bodov, priamok a rovín, znázorňovania rezov telies a výpočtu povrchov a objemov.

Druhá významná oblasť predmetu je zameraná na postupnosti a finančnú matematiku. Žiaci pracujú s rôznymi spôsobmi zadania postupnosti, aritmetickou a geometrickou postupnosťou a nekonečným geometrickým radom. Získané poznatky využívajú pri riešení praktických finančných situácií súvisiacich s jednoduchým a zloženým úročením, sporením, investovaním, splácaním pôžičiek a porovnávaním finančných možností.

Pri vyučovaní sa využívajú algebraické a geometrické metódy, grafické znázorňovanie, matematické modelovanie, riešenie problémových a praktických úloh a vhodné digitálne nástroje. Predmet rozvíja presnosť, systematickosť, priestorovú predstavivosť, finančnú gramotnosť a schopnosť aplikovať matematické poznatky v odbornom vzdelávaní, každodennom živote a ďalšom štúdiu.

Predmet matematika sa vyučuje v **3. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- správne používali matematickú terminológiu, symboliku a matematický zápis,
- dokázali analyzovať zadanie úlohy a identifikovať podstatné údaje a vzťahy,
- zvolili vhodný postup riešenia a primerane ho zdôvodnili,
- overovali správnosť a primeranosť získaného výsledku,
- orientovali sa v pravouhlom súradnicovom systéme,
- pracovali so súradnicami bodov v rovine,
- určovali súradnice stredu úsečky,
- vypočítavali vzdialenosť dvoch bodov,
- rozumeli pojmu vektor a jeho geometrickej interpretácii,
- vykonávali základné operácie s vektormi,
- využívali skalárny súčin pri riešení primeraných geometrických úloh,
- určovali kolmosť a uhol vektorov,
- poznali základné analytické vyjadrenia priamky,
- určovali vzájomnú polohu priamok,
- prepájali analytické vyjadrenie geometrického objektu s jeho grafickým znázornením,
- využívali množiny bodov danej vlastnosti pri riešení jednoduchých geometrických úloh,
- poznali a aplikovali základné vlastnosti zhodných a podobných zobrazení,
- rozvíjali priestorovú predstavivosť,
- dokázali znázorňovať jednoduché priestorové objekty v rovine,
- využívali rovnobežné premietanie pri zobrazovaní priestorových útvarov,
- určovali vzájomnú polohu bodov, priamok a rovín v priestore,
- dokázali v jednoduchých prípadoch znázorniť rez telesa rovinou,
- vypočítavali povrchy a objemy základných telies,
- aplikovali poznatky o telesách pri riešení praktických a technických úloh,
- rozumeli pojmu postupnosť a jej základným vlastnostiam,
- poznali analytický a rekurentný spôsob zadania postupnosti,
- pracovali s aritmetickou postupnosťou,
- určovali členy a súčet prvých členov aritmetickej postupnosti,
- pracovali s geometricou postupnosťou,
- určovali členy a súčet prvých členov geometrickej postupnosti,
- pracovali s nekonečným geometrickým radom v primeraných úlohách,

- aplikovali postupnosti pri riešení praktických a finančných problémov,
- využívali jednoduché a zložené úročenie,
- dokázali matematicky porovnávať vybrané možnosti úverovania,
- chápali základný matematický princíp investovania a zhodnocovania finančných prostriedkov,
- efektívne používali kalkulačku a vhodné digitálne matematické nástroje,
- využívali grafické a geometrické aplikácie pri vizualizácii a kontrole riešení,
- rozvíjali presnosť, systematickosť, priestorovú predstavivosť a samostatnosť pri riešení matematických problémov.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet matematika sa v **3. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Matematické a numerické kompetencie

Žiak správne používa matematickú terminológiu, symboliku a výpočtové postupy. Dokáže matematicky formulovať problém, vykonať potrebné výpočty, kontrolovať ich správnosť a posúdiť primeranosť získaného výsledku.

B. Vektorové a analytické kompetencie

Žiak využíva pravouhlý súradnicový systém, vektory a analytické vyjadrenie geometrických objektov pri riešení úloh. Dokáže prepájať geometrické znázornenie s algebraickým zápisom, pracovať s rôznymi vyjadreniami priamky a interpretovať výsledky geometricky.

C. Geometrické a priestorové kompetencie

Žiak sa orientuje v rovine a priestore, využíva geometrické vzťahy a rozvíja priestorovú predstavivosť. Dokáže pracovať s geometrickými objektmi, ich vzájomnou polohou, zobrazeniami, rezmi telies, povrchmi a objemami a využívať získané poznatky pri riešení praktických úloh.

D. Kompetencie v oblasti postupností

Žiak rozumie postupnosti ako matematickému modelu a dokáže ju vyjadriť rôznymi spôsobmi. Pracuje s aritmetickou a geometrickou postupnosťou, určuje ich členy a súčty a využíva ich pri riešení praktických a finančných problémov.

E. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak pracuje s číselnými informáciami, tabuľkami, grafmi, geometrickými reprezentáciami a diagramami. Pri riešení, vizualizácii a kontrole úloh primerane využíva kalkulačku, grafické a geometrické aplikácie a ďalšie vhodné digitálne nástroje.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho matematických vedomostí, zručností a schopností využívať ich pri riešení geometrických, algebraických, praktických a finančných úloh. Posudzuje sa nielen správnosť výsledku, ale aj porozumenie problému, vhodnosť zvoleného postupu, presnosť matematického zápisu, schopnosť vytvoriť vhodný náčrt alebo model, zdôvodniť riešenie a primerane interpretovať výsledok. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- písomné testy a kontrolné práce,
- krátke písomné preverovania,
- samostatné riešenie matematických úloh,
- riešenie úloh z analytickej geometrie,
- práca s vektormi a súradnicovým systémom,
- riešenie geometrických a priestorových úloh,
- tvorba náčrtov a znázorňovanie priestorových objektov,
- riešenie úloh na rezy, povrchy a objemy telies,
- riešenie úloh s aritmetickou a geometrickou postupnosťou,
- riešenie finančných úloh,
- riešenie úloh pri tabuli a prezentovanie postupu riešenia,
- samostatná, párová a skupinová práca,
- domáce a projektové úlohy,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh rôznej náročnosti, ktoré vyžadujú nielen reprodukciu poznatkov, ale aj ich pochopenie, aplikáciu, analýzu a prepájanie. Pri riešení sa prihliada na správnosť matematického postupu, presnosť výpočtu, vhodnosť použitej symboliky a geometrického znázornenia, kvalitu zdôvodnenia a schopnosť kontroly a interpretácie výsledku.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa** – na prezentáciu učiva, matematický zápis, zobrazovanie súradnicových systémov, vektorov, priamok, priestorových objektov, rezov telies, postupností, tabuliek a ďalších matematických reprezentácií,

- **dataprojektor** – na zobrazovanie zadaní, grafov, schém, matematických modelov, pracovných materiálov a digitálnych učebných zdrojov,
- **viaceré tabuľové plochy** – na súbežný hlavný výklad a pomocné výpočty, náčrty, odvodenia a poznámky. Umožňujú ponechať predchádzajúci výpočet alebo postup viditeľný počas ďalšieho riešenia, porovnávať viacero spôsobov riešenia tej istej úlohy a zapojiť viacerých žiakov do paralelnej práce pri tabuli,
- **geometrické pomôcky** - pravítka, trojuholníky, uhlomery, kružidlá a ďalšie rysovacie pomôcky na tvorbu presných geometrických náčrtov a konštrukcií; podľa charakteru učiva aj modely geometrických útvarov a ďalšie názorné pomôcky podporujúce priestorovú a geometrickú predstavivosť.

Prehľad tematických celkov

Ročník / odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník	Geometria; Postupnosti a finančná matematika	MAT_3

3.5. Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova

Názov predmetu	Telesná a športová výchova				
Ročník	3. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	2	2	2	2

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova v 3. ročníku nadväzuje na pohybové vedomosti, zručnosti a návyky získané v predchádzajúcich ročníkoch a ďalej rozvíja telesnú zdatnosť, pohybové schopnosti a športové kompetencie žiakov. Vedie ich k pravidelnej pohybovej aktivite, zodpovednému prístupu k vlastnému zdraviu, bezpečnému vykonávaniu pohybových činností a k samostatnejšiemu využívaniu získaných vedomostí a zručností.

Súčasťou vzdelávania sú **teoretické vedomosti** zamerané na bezpečnosť a hygienu v telesnej a športovej výchove, význam a organizáciu športových súťaží, výchovu osobnosti prostredníctvom pohybových a športových činností a na základné princípy rozvoja pohybových schopností. Žiaci si upevňujú zásady bezpečného športovania, uvedomujú si význam pravidiel, spolupráce, fair play a zodpovednosti a postupne získavajú schopnosť aktívnejšie sa zapájať do organizácie športových činností.

Prostredníctvom **diagnostiky všeobecnej pohybovej výkonnosti** sa sleduje úroveň telesnej zdatnosti a pohybových schopností žiakov. Výsledky diagnostiky umožňujú žiakom posudzovať vlastnú pohybovú výkonnosť, porovnávať ju s predchádzajúcimi výsledkami a uvedomovať si význam pravidelnej pohybovej aktivity pre udržanie a rozvoj telesnej kondície.

Praktická časť predmetu zahŕňa **atletiku, volejbal, gymnastiku a kondičnú prípravu**. V atletike žiaci zdokonaľujú techniku štartov, šliapavého a švihového behu, vytrvalostného a štafetového behu, hodu granátom a vrhu guľou. Prostredníctvom atletických disciplín rozvíjajú rýchlosť, vytrvalosť, silu, koordináciu a schopnosť regulovať vlastný pohybový výkon.

Významnú časť vzdelávania tvorí **volejbal**. Žiaci si osvojujú a zdokonaľujú základné herné činnosti jednotlivca – postavenie a pohyb hráča, prihrávky, podanie, nahrávku, útočný úder a blok. Následne ich prepájajú do herných kombinácií so stabilným nahrávačom, útočných a obranných kombinácií a jednoduchých herných systémov. Získané pohybové a herné zručnosti využívajú v hre podľa pravidiel a rozvíjajú schopnosť spolupracovať, komunikovať a prijímať zodpovednosť za vlastný aj tímový výkon.

Gymnastická zložka je zameraná na **akrobáciu, cvičenia na hrazde a preskoky**. Rozvíja najmä koordináciu, silu, pohyblivosť, rovnováhu, priestorovú orientáciu a schopnosť kontrolovať vlastný pohyb. Kondičná príprava prostredníctvom základného posilňovania podporuje primeraný rozvoj svalovej sily a celkovej telesnej zdatnosti.

Predmet telesná a športová výchova sa vyučuje v **3. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- chápali význam pravidelnej pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie,
- dodržiavali zásady bezpečnosti a hygieny pri telesnej a športovej výchove,
- dokázali bezpečne používať športové náradie a náčinie,
- chápali význam rozcvičenia, primeraného pohybového zaťaženia a regenerácie,
- dokázali primerane rozvíjať rýchlosť, silu, vytrvalosť, koordináciu a pohyblivosť,
- chápali význam športových súťaží a poznali základné princípy ich organizácie,
- poznali základné úlohy športovca, rozhodcu a organizátora športovej činnosti,
- rozvíjali zodpovednosť, sebadisciplínu, vytrvalosť a schopnosť spolupracovať,
- rešpektovali pravidlá športových činností a rozhodnutia rozhodcu,
- dodržiavali zásady fair play,
- dokázali primerane hodnotiť vlastný pohybový výkon,
- využívali spätnú väzbu pri ďalšom rozvoji vlastnej telesnej zdatnosti,
- absolvovali testy všeobecnej pohybovej výkonnosti,
- dokázali pohybové činnosti vykonávať technicky správne a bezpečne,
- pracovali samostatne, vo dvojici aj v skupine,
- zdokonaľovali techniku atletických štartov, šliapavého, švihového behu a techniku štafetového behu,
- rozvíjali vytrvalostné schopnosti prostredníctvom behu,
- správne spolupracovali pri odovzdávaní štafetového kolíka,
- osvojili si a zdokonaľovali techniku hodu granátom a vrhu guľou,
- poznali základné pravidlá vybraných atletických disciplín,
- využívali atletické činnosti na všestranný rozvoj pohybových schopností,
- osvojili si správne základné postavenie a pohyb hráča vo volejbale,
- osvojili si a zdokonaľovali základné volejbalové prihrávky,
- zvládli základnú techniku podania a nahrávky,
- osvojili si techniku útočného úderu,
- osvojili si základnú techniku bloku,
- dokázali vhodne zvoliť hernú činnosť podľa konkrétnej situácie,

- dokázali využívať nahrávača v rôznych zónach ihriska,
- osvojili si základné útočné herné kombinácie,
- uplatňovali základný smeč v útočnej kombinácii,
- poznali základné postavenie družstva pri podaní súpera,
- dokázali spolupracovať pri príjme podania,
- osvojili si základné princípy krytia bloku,
- poznali základný princíp obranného herného systému,
- poznali základný princíp útočného systému s využitím stredného hráča ako nahrávača,
- dokázali uplatniť získané volejbalové zručnosti v hre podľa pravidiel,
- poznali a dodržiavali základné pravidlá volejbalu,
- dokázali spolupracovať s ostatnými členmi družstva,
- komunikovali primerane počas športovej hry,
- zdokonaľovali základné akrobatické zručnosti,
- osvojovali si a zdokonaľovali vybrané cvičenia,
- zdokonaľovali základné gymnastické preskoky,
- rozvíjali prostredníctvom gymnastiky koordináciu, rovnováhu, silu a priestorovú orientáciu,
- osvojili si zásady správneho kondičného posilňovania,
- vykonávali posilňovacie cvičenia technicky správne,
- primerane rozvíjali silu jednotlivých svalových skupín,
- dokázali regulovať intenzitu cvičenia podľa svojich individuálnych možností,
- využívali získané vedomosti a pohybové zručnosti pri samostatnej pohybovej aktivite.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet telesná a športová výchova sa v **3. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Pohybové kompetencie

Žiak dokáže vykonávať a zdokonaľovať pohybové činnosti z atletiky, športových hier, gymnastiky a kondičnej prípravy. Osvojené pohybové zručnosti dokáže prepájať, využívať v rôznych športových situáciách a prispôbovať ich svojim individuálnym možnostiam.

B. Kondičné kompetencie

Žiak systematicky rozvíja silu, rýchlosť, vytrvalosť, koordináciu a pohyblivosť. Pozná základné princípy rozvoja pohybových schopností, primerane hodnotí svoju telesnú zdatnosť a dokáže regulovať pohybové zaťaženie vzhľadom na svoje možnosti a aktuálnu kondíciu.

C. Zdravotné a bezpečnostné kompetencie

Žiak pozná a dodržiava zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany zdravia pri telesných a športových činnostiach. Dokáže primerane pripraviť organizmus na pohybové zaťaženie, predchádzať rizikovým situáciám a rešpektovať svoje individuálne pohybové možnosti.

D. Herné a športové kompetencie

Žiak ovláda základné herné činnosti jednotlivca, herné kombinácie a jednoduché herné systémy vo volejbale. Dokáže ich uplatňovať v hre podľa pravidiel, spolupracovať s družstvom, rešpektovať taktické pokyny, pravidlá hry a zásady fair play.

E. Kompetencie k sebarozvoju

Žiak dokáže sledovať a primerane hodnotiť vlastnú pohybovú výkonnosť, porovnávať svoje výsledky a využívať spätnú väzbu pri ďalšom zlepšovaní. Rozvíja sebadisciplínu, vytrvalosť, samostatnosť, zodpovednosť a pozitívny vzťah k pohybovej aktivite ako prirodzenej súčasti životného štýlu.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho pohybových vedomostí, zručností, telesnej zdatnosti, aktivity a prístupu k vyučovaniu. Pri hodnotení sa prihliada na individuálne pohybové predpoklady žiaka, úroveň zvládnutia techniky jednotlivých pohybových činností, dodržiavanie pravidiel a bezpečnostných zásad a na jeho individuálny rozvoj a napredovanie. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- praktické preverovanie pohybových zručností,
- testovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti,
- hodnotenie techniky atletických disciplín,
- hodnotenie štafetového behu, techniky hodu granátom a vrhu guľou,
- hodnotenie herných činností jednotlivca vo volejbale,
- hodnotenie podania, prihrávky, nahrávky, útočného úderu a bloku,
- uplatňovanie herných kombinácií a jednoduchých herných systémov,
- uplatnenie volejbalových zručností v hre podľa pravidiel,
- hodnotenie gymnastických a akrobatických zručností,
- zvládnutie gymnastických preskokov,
- vykonávanie kondičných a posilňovacích cvičení,
- poznanie pravidiel a základov organizácie športových činností,
- dodržiavanie pravidiel a zásad fair play,
- spolupráca a komunikácia pri kolektívnych športových činnostiach,
- individuálny pokrok žiaka.

Pri hodnotení pohybovej výkonnosti sa prihliada na individuálne schopnosti a predpoklady žiaka. Výsledok diagnostických testov neslúži iba na porovnávanie výkonov žiakov, ale aj na sledovanie vývoja ich vlastnej telesnej zdatnosti a pohybového napredovania.

Pri praktických činnostiach sa posudzuje najmä správnosť a bezpečnosť vykonania pohybu, zvládnutie základnej techniky, schopnosť uplatniť získané zručnosti v konkrétnej pohybovej alebo hernej situácii a aktívny prístup žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika a učebné pomôcky

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **telocvičňa a vonkajšie športoviská** – na realizáciu športových hier, atletických, gymnastických, úpolových a kondičných činností,
- **atletické pomôcky** – štartovacie pomôcky, meracie pásma, stopky, méty, kužele, vrhačské náčinie a ďalšie pomôcky podľa realizovanej disciplíny,
- **volejbalové vybavenie** – volejbalové lopty, sieť, stojany, vyznačené ihrisko a ďalšie pomôcky na nácvik herných činností a herných kombinácií,
- **gymnastické náradie a náčinie** – žinenky, lavičky a ďalšie dostupné gymnastické vybavenie,
- **pomôcky na úpolové činnosti** – najmä vhodné žinenky a ochranné cvičebné plochy umožňujúce bezpečné vykonávanie pádov a základných úpolových cvičení,
- **kondičné pomôcky** – podložky, lavičky, medicínabaly, ľahké závažia, odporové a ďalšie primerané cvičebné pomôcky,
- **vizuálne prostriedky** – podľa potreby na názorné ukážky správnej techniky pohybu, analýzu športového výkonu.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
3. ročník	Teoretické vedomosti; Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti; Atletika; Volejbal; Gymnastika; Kondičná príprava	TSV_3

3.6. Kurz ochrany života a zdravia

Devínska Kobyla – pobyt a pohyb v prírode

Tematický celok je zameraný na pobyt a pohyb v prírodnom prostredí a zvládanie situácií súvisiacich s pobytom mimo zastavaného územia.

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- turistiku,
- orientáciu v teréne,
- bezpečný pohyb v prírode,
- zvládanie primeranej fyzickej záťaže,
- zásady správania pri mimoriadnej situácii v prírode,
- zásady prvej pomoci pri úrazoch,
- spoluprácu a vzájomnú pomoc v skupine,
- ochranu prírody a životného prostredia.

Cieľ aktivity:

Žiak sa bezpečne pohybuje v prírodnom prostredí, orientuje sa v teréne, zvláda primeranú fyzickú záťaž a dokáže primerane reagovať pri úraze alebo mimoriadnej situácii v prírode.

Vojaci – praktické stanovištia

Aktivita je zameraná na praktickú prípravu, sebaochranu a spoluprácu s Ozbrojenými silami SR v rámci kurzu ochrany života a zdravia.

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- základné princípy sebaochrany,
- ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách,
- zásady bezpečného správania,
- ochranné prostriedky a ich použitie,
- základnú orientáciu v problematike ozbrojených síl a ich úloh,
- praktické ukážky a stanovištia,
- disciplínu a dodržiavanie bezpečnostných pravidiel,
- spoluprácu a komunikáciu,
- rozvoj fyzickej a psychickej odolnosti.

Cieľ aktivity:

Žiak pozná základné princípy sebaochrany a ochrany života a zdravia, rešpektuje zásady bezpečného správania, primerane používa ochranné prostriedky, spolupracuje v skupine a zvláda praktické úlohy vyžadujúce disciplínu, sústredenie a odolnosť.

Sad Janka Kráľa – zdravotná príprava

Tematický celok je zameraný na zdravotnú prípravu a praktické zvládanie situácií vyžadujúcich poskytnutie prvej pomoci.

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- zásady poskytovania prvej pomoci,
- posúdenie zdravotného stavu,
- privolanie odbornej pomoci,
- riešenie modelových situácií,
- ošetrovanie jednoduchých poranení,
- reakciu na úraz,
- praktické overenie vedomostí formou testu,
- zvládanie stresovej situácie,
- spoluprácu pri poskytovaní pomoci.

Cieľ aktivity:

Žiak dokáže posúdiť základný zdravotný stav postihnutej osoby, privolať odbornú pomoc, poskytnúť primeranú prvú pomoc pri jednoduchých poraneniach a spolupracovať pri riešení modelových zdravotných situácií.

Hody granátom na presnosť a diaľku

Praktická pohybová činnosť je zameraná na hody na cieľ a do diaľky pri dodržiavaní stanovených bezpečnostných pravidiel.

Obsah aktivity je zameraný najmä na:

- rozvoj sily horných končatín,
- koordináciu pohybov,
- priestorovú orientáciu,
- presnosť hodu,
- odhad vzdialenosti,
- osvojenie techniky hodu,
- dodržiavanie bezpečnostných pravidiel pri praktickej činnosti.

4. ROČNÍK - UČEBNÉ OSNOVY

Táto časť obsahuje učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov vyučovaných v 4. ročníku podľa učebných plánov jednotlivých študijných odborov.

4.1. Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra				
Ročník	4. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra v 4. ročníku nadväzuje na jazykové, komunikačné, slohové, čitateľské a literárne vedomosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a smeruje k ich upevňovaniu, prepájaniu a praktickému využívaniu. Vedie žiakov ku kultivovanému používaniu slovenského jazyka, práci s umeleckým a vecným textom, argumentácii a schopnosti vytvárať obsahovo, kompozične a jazykovo primerané ústne a písomné prejavy.

V jazykovej a slohovej zložke sa žiaci venujú najmä **rečníckemu štýlu**, jeho charakteristickým znakom, výrazovým prostriedkom, základným útvarom a zásadám tvorby prejavu. Rozvíjajú schopnosť pripraviť, štruktúrovať a prezentovať vlastný verejný prejav, vhodne pracovať s verbálnymi zvukovými a neverbálnymi prostriedkami komunikácie. Súčasťou vzdelávania je aj upevňovanie pravopisných návykov a jazyková korektúra vlastných textov.

Jazykové vzdelávanie ďalej rozvíja poznatky o **vzniku a vývine jazyka**, jazykových rodinách, slovanských jazykoch a historickom vývine slovenčiny. Žiaci si upevňujú poznatky o postavení slovenského jazyka medzi slovanskými jazykmi, o základných formách národného jazyka a o význame spisovnej slovenčiny. Zároveň systematizujú a prepájajú poznatky z lexikológie, morfológie, syntaxe, pravopisu a štylistiky a využívajú ich pri komplexnej práci s jazykom a textom.

Literárna zložka je zameraná na **svetovú a slovenskú literatúru po roku 1945**. Žiaci poznávajú vybrané literárne smery a prúdy druhej polovice 20. storočia a súčasnej literatúry, najmä existencializmus, absurdnú drámu a postmodernú literatúru, a oboznamujú sa s významnými predstaviteľmi a dielami svetovej a slovenskej prózy, poézie a drámy. Pri práci s literárnym

textom analyzujú jeho tému, kompozíciu, postavy a jazykové a výrazové prostriedky a vnímajú literatúru v historických, spoločenských a kultúrnych súvislostiach.

V záverečnom ročníku sa kladie dôraz na systematizáciu poznatkov získaných počas štúdia, samostatnosť pri práci s textom a schopnosť prepájať jednotlivé jazykové a literárne poznatky. Vyučovanie využíva interpretáciu umeleckých a vecných textov, diskusiu, rečnicke a prezentačné aktivity, praktické jazykové a slohové cvičenia a samostatnú prácu. Systematizácia a precvičovanie učiva zároveň prispievajú k príprave žiakov na **maturitnú skúšku zo slovenského jazyka a literatúry**, pri ktorej uplatňujú jazykové, slohové, čitateľské, interpretačné a komunikačné kompetencie rozvíjané počas celého štúdia.

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa vyučuje v **4. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- rozvíjali kultivovaný, jazykovo správny a primeraný ústny a písomný prejav,
- vedome prispôbovali svoj prejav komunikačnému zámeru, adresátovi a prostrediu,
- poznali charakteristické znaky a základné útvary rečníckeho štýlu,
- rozlišovali informačnú, presvedčovaciu a slávnostnú funkciu verejného prejavu,
- dokázali pripraviť obsahovo a kompozične primeraný rečnícky prejav,
- logicky štruktúrovali úvod, jadro a záver verejného prejavu,
- dokázali primerane predniesť pripravený rečnícky prejav,
- využívali vhodné verbálne a neverbálne komunikačné prostriedky,
- primerane pracovali s hlasom, tempom, dôrazom, pauzou a intonáciou,
- využívali očný kontakt, gestikuláciu a ďalšie mimojazykové prostriedky primerane komunikačnej situácii,
- upevňovali pravopisné vedomosti a návyky,
- dokázali vykonávať základnú jazykovú a pravopisnú korektúru vlastného textu,
- poznali základné okolnosti vzniku a vývinu ľudského jazyka,
- orientovali sa v základnom členení jazykov,
- poznali pojem jazyková rodina,
- poznali základné členenie slovanských jazykov,
- vysvetlili postavenie slovenského jazyka medzi slovanskými jazykmi,
- poznali základné etapy historického vývinu slovenčiny,
- chápali význam kodifikácie spisovného jazyka,
- rozlišovali základné formy národného jazyka,
- chápali význam spisovnej slovenčiny v spoločenskej a verejnej komunikácii,
- systematizovali poznatky z lexikológie, morfológie, syntaxe a štylistiky,

- prepájali poznatky z jednotlivých jazykových rovín pri analýze textu,
- uplatňovali jazykové poznatky pri tvorbe vlastných ústnych a písomných prejavov,
- poznali základné tendencie svetovej literatúry po roku 1945,
- chápali spoločenské a historické súvislosti literatúry druhej polovice 20. storočia,
- orientovali sa v základných znakoch existencializmu,
- poznali základné princípy absurdnej drámy,
- poznali základné znaky postmodernej literatúry,
- poznali vybraných predstaviteľov a diela svetovej literatúry druhej polovice 20. storočia,
- poznali základné tendencie slovenskej literatúry po roku 1945,
- orientovali sa vo vybraných dielach slovenskej prózy, poézie a drámy,
- interpretovali primerane náročný literárny text,
- identifikovali tému a základné motívy literárneho diela,
- analyzovali kompozíciu literárneho textu,
- charakterizovali literárne postavy a vzťahy medzi nimi,
- identifikovali a interpretovali jazykové a umelecké prostriedky,
- porovnávali literárne diela, autorov a literárne smery,
- vnímali literárne diela v historickom, spoločenskom a kultúrnom kontexte,
- formulovali vlastný názor na literárne dielo a primerane ho zdôvodňovali,
- pracovali samostatne s umeleckým a vecným textom,
- prepájali poznatky získané počas predchádzajúceho štúdia,
- využívali odbornú jazykovú a literárnovednú terminológiu,
- dokázali komplexnejšie pracovať s jazykom, textom a informáciami,
- rozvíjali samostatnosť, zodpovednosť za vlastný prejav a schopnosť sebareflexie,
- upevňovali komunikačné, jazykové, slohové a interpretačné kompetencie potrebné na úspešné zvládnutie maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry,
- dokázali samostatne formulovať, štruktúrovať a prezentovať odpoveď na komplexnejšie jazykové a literárne zadanie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet slovenský jazyk a literatúra sa v **4. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak dokáže formulovať svoje myšlienky, názory a postoje v kultivovanom ústnom a písomnom prejave. Dokáže pripraviť, štruktúrovať a prezentovať rečnícky prejav, prispôsobiť ho komunikačnej situácii a primerane využívať jazykové, zvukové a mimojazykové prostriedky komunikácie.

B. Jazykové kompetencie

Žiak využíva a prepája poznatky z lexikológie, morfológie, syntaxe, pravopisu a štylistiky pri práci s textom a pri tvorbe vlastných prejavov. Orientuje sa vo vývine slovenského jazyka, pozná jeho postavenie medzi slovanskými jazykmi a rozlišuje základné formy národného jazyka.

C. Slohové a textotvorné kompetencie

Žiak rozlišuje jazykové štýly a slohové postupy a dokáže ich primerane využívať podľa komunikačného zámeru. Pri tvorbe vlastného prejavu uplatňuje vhodnú kompozíciu, slovnú zásobu, štylistické prostriedky a zásady jazykovej správnosti a dokáže svoj text samostatne upravovať a korigovať.

D. Čitateľské a interpretačné kompetencie

Žiak číta umelecké a vecné texty s porozumením, identifikuje ich podstatné informácie a analyzuje ich obsah, kompozíciu a výrazové prostriedky. Dokáže vytvoriť vlastnú interpretáciu textu, verbalizovať čitateľský zážitok a svoje interpretačné závery primerane podložiť konkrétnymi prvkami diela.

E. Literárne a kultúrne kompetencie

Žiak sa orientuje vo vybraných tendenciách, smeroch, autoroch a dielach svetovej a slovenskej literatúry po roku 1945. Literárne dielo vníma ako súčasť historického, spoločenského a kultúrneho vývoja a dokáže porovnávať jeho tematické, kompozičné a výrazové osobitosti s inými textami a literárnymi obdobiami.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak dokáže samostatne získavať, triediť a spracúvať informácie potrebné na tvorbu vlastného ústneho alebo písomného prejavu. Informácie vhodne usporadúva, využíva pri argumentácii a dokáže ich prezentovať zrozumiteľným, obsahovo primeraným a kultivovaným spôsobom.

G. Kompetencie k učeniu a samostatnej práci

Žiak poznáva a využíva stratégie učenia, dokáže samostatne pracovať s textom, robiť si poznámky, vytvárať osnovu alebo konspekt a používať slovníky, jazykové príručky a informačné zdroje. Postupne preberá zodpovednosť za kvalitu vlastného prejavu, dokáže identifikovať chyby a využívať spätnú väzbu pri jeho zlepšovaní.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho jazykových, komunikačných, slohových, čitateľských, interpretačných a literárnych kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť kultivovane a jazykovo správne komunikovať, komplexne využívať poznatky z jednotlivých jazykových rovín, pracovať s umeleckým a vecným textom, vytvárať vlastné

prejavy a primerane formulovať a argumentačne obhajovať vlastné stanoviská. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- písomné testy a krátke jazykové preverovania,
- pravopisné cvičenia a diktáty,
- práca s umeleckým a vecným textom,
- literárna analýza a interpretácia textu,
- praktické jazykové a štylistické cvičenia,
- slohové práce,
- komplexné úlohy a zadania prepájajúce jazykovú, slohovú a literárnu zložku v rozsahu primeranom príprave na maturitnú skúšku,
- ústne prezentácie, referáty a ďalšie primerané žiacke výstupy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Pri hodnotení rečníckeho prejavu sa primerane posudzuje jeho obsahová úroveň, logická a kompozičná výstavba, jazyková správnosť, primeranosť výrazových prostriedkov, zrozumiteľnosť, práca s hlasom a využívanie neverbálnej komunikácie. Pri písomnom prejave sa prihliada na obsah, kompozíciu, štylistickú primeranosť, jazykovú a pravopisnú správnosť a celkovú úroveň spracovania.

Pri literárnej interpretácii sa hodnotí porozumenie textu, používanie primeranej literárnovednej terminológie, schopnosť analyzovať konkrétne prvky diela, vnímať jeho historické a kultúrne súvislosti a formulovať vlastný interpretačný záver podložený textom.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu jazykového a literárneho učiva, textov, ukážok, obrazových materiálov a výsledkov žiackej práce,
- **audio a video technika** – na prácu s umeleckým prednesom, hovoreným prejavom, dramatickými a filmovými ukážkami a ďalšími audiovizuálnymi materiálmi,
- **slovníky a jazykové príručky** – výkladové, pravopisné, synonymické, frazeologické a ďalšie primerané jazykové zdroje na rozvíjanie jazykovej kultúry a samostatnej práce,
- **umelecké a vecné texty** – literárne diela, ukážky, antológie, učebnicové a autentické texty využívané pri čítaní, analýze a interpretácii.

Prehľad tematických celkov

Ročník / odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
4. ročník	Úvod; Rečnícky štýl; Svetová literatúra po roku 1945; Vznik a vývin jazyka; Slovenská literatúra po roku 1945; Jazyk a štýl; Záverečné opakovanie	SJL_4

Anglický jazyk

Názov predmetu	Anglický jazyk				
Ročník	4. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet anglický jazyk patrí do vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** a v 4. ročníku nadväzuje na jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcom štúdiu. Smeruje k ich upevňovaniu, systematizácii a čoraz samostatnejšiemu využívaniu v každodenných, spoločenských, študijných a pracovných situáciách. Súčasťou vyučovania je priebežná príprava na maturitnú skúšku a upevňovanie komunikačných kompetencií potrebných pri ďalšom štúdiu a profesijnom uplatnení.

Obsah vyučovania rozvíja komunikáciu v témach medziľudských a spoločenských vzťahov, cestovania, financií, reklamy, spotrebiteľského správania, kultúry, umenia a tvorivosti. Žiaci diskutujú o spoločenských a multikultúrnych témach, prezentujú a zdôvodňujú vlastné názory, porovnávajú postoje a reagujú na rôzne komunikačné situácie.

Jazykové učivo je zamerané na systematizáciu a rozširovanie gramatických a lexikálnych poznatkov. Žiaci upevňujú stupňovanie prídavných mien a prísloviak, podmienkové vety, väzby *I wish* a *if only*, trpný rod, neurčité zámená, väzbu *have something done*, prídavné konštrukcie a ďalšie jazykové prostriedky, ktoré využívajú v ústnom aj písomnom prejave.

Písomný prejav sa rozvíja prostredníctvom obsahovo a štylisticky náročnejších textov, najmä eseje za a proti, sťažnosti, opisu miesta, názorovej eseje a recenzie knihy. Žiaci pracujú s autentickými textami, časopiseckými, audiovizuálnymi a digitálnymi materiálmi a maturitnými úlohami. Súčasťou vyučovania je aj rozširovanie poznatkov o Slovensku a anglicky hovoriacich krajinách, ich kultúre, tradíciách a spoločenskom prostredí.

Predmet podporuje samostatnosť, kritické myslenie, argumentáciu, interkultúrne povedomie a schopnosť pracovať s rôznymi informačnými zdrojmi. Systematizácia učiva, práca s maturitnými témami a modelovými komunikačnými situáciami pripravujú žiakov na samostatné využívanie anglického jazyka pri maturitnej skúške, v ďalšom štúdiu a profesijnom živote.

Predmet anglický jazyk sa vyučuje v **4. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- upevňovali a systematizovali jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch,
- samostatne používali anglický jazyk v každodenných, spoločenských, študijných a pracovných situáciách,
- rozumeli hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primerane náročných hovorených a písaných prejavoch,
- využívali vhodné stratégie globálneho, selektívneho a detailného počúvania a čítania,
- samostatne pracovali s autentickými a neznámymi textami,
- rozširovali aktívnu slovnú zásobu z oblasti medziľudských vzťahov, spoločnosti, cestovania, financií, kultúry a umenia,
- dokázali súvislo hovoriť o známych spoločenských a každodenných témach,
- vyjadrovali a primerane zdôvodňovali vlastné názory, postoje a skúsenosti,
- dokázali viesť dialóg a diskusiu a pohotovo reagovať na otázky komunikačného partnera,
- komunikovali o spoločenských a multikultúrnych témach,
- správne používali komparatív a superlatív prídavných mien a prísloviek,
- upevňovali používanie druhej a tretej podmienkovej vety,
- používali väzby I wish a if only pri vyjadrovaní želania, ľúlosti a hypotetických situácií,
- dokázali vyjadriť kontrast pomocou vhodných jazykových prostriedkov,
- správne používali trpný rod v rozsahu preberaného učiva,
- používali neurčité zámená a ďalšie prostriedky potrebné na presnejšie vyjadrovanie,
- správne používali väzbu have something done,
- používali prídavné konštrukcie a ďalšie rozširujúce gramatické štruktúry,
- správne používali výrazy all, each, every, so a such,
- komunikovali o cestovaní, cestovateľských skúsenostiach a problémoch pri cestovaní,
- komunikovali o peniazoch, platbách, reklame a spotrebiteľskom správaní,
- dokázali hovoriť o kultúre, umení, hudbe a tvorivosti,
- opísali fotografiu, obrázok alebo situáciu a dokázali ich primerane interpretovať,
- vytvorili argumentačne vyváženú esej za a proti,
- dokázali napísať formálnu sťažnosť,
- vytvorili obsahovo a kompozične primeraný opis miesta,
- napísali názorovú esej s primeranou argumentáciou,
- dokázali vytvoriť recenziu knihy,
- pripravovali a prezentovali tematické projekty,
- rozlišovali formálny a neformálny spôsob komunikácie a používali primerané jazykové a štylistické prostriedky,

- samostatne využívali slovníky, informačné a digitálne zdroje,
- dokázali vyhľadávať, porovnávať a spracúvať informácie z rôznych zdrojov,
- rozvíjali poznatky o Slovensku a anglicky hovoriacich krajinách, ich kultúre a spoločenskom prostredí,
- využívali stratégie potrebné na riešenie jednotlivých typov maturitných úloh,
- systematizovali slovnú zásobu, gramatiku a tematické okruhy potrebné na maturitnú skúšku,
- rozvíjali schopnosť samostatného a súvislého ústneho prejavu v rozsahu požiadaviek maturitnej skúšky,
- prijímali a využívali spätnú väzbu pri ďalšom rozvoji jazykových zručností,
- rozvíjali samostatnosť a pripravenosť využívať anglický jazyk v ďalšom štúdiu a profesijnom živote.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet anglický jazyk sa v **4. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak samostatne používa anglický jazyk v každodenných, spoločenských, študijných a pracovných situáciách. Dokáže viesť rozhovor a diskusiu, formulovať a zdôvodňovať vlastné názory, vyjadriť skúsenosť, postoj alebo hypotézu a pohotovo reagovať na komunikačného partnera.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primerane náročných hovorených a písaných prejavoch vrátane autentických materiálov. Samostatne využíva stratégie počúvania a čítania, pracuje s kontextom, vyhľadáva konkrétne informácie a dokáže ich ďalej spracovať a interpretovať.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak vytvára súvislé ústne a písomné prejavy primerané komunikačnému zámeru, adresátovi a požadovanému štýlu. Dokáže opisovať a porovnávať, argumentovať, prezentovať vlastné stanovisko a vytvárať písomné **prejavy v rozsahu zodpovedajúcom obsahu vyučovania a požiadavkám maturitnej skúšky**.

D. Jazykové kompetencie

Žiak systematizuje a aktívne využíva slovnú zásobu, gramatické poznatky, výslovnosť, intonáciu, pravopisnú a interpunkčnú správnosť. Primerane uplatňuje podmienkové vety, trpný rod, stupňovanie, neurčité zámená a ďalšie jazykové prostriedky potrebné na presnú a efektívnu komunikáciu.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak sa aktívne zapája do rozhovoru, diskusie a modelových komunikačných situácií. Dokáže obhajovať vlastný názor, reagovať na stanoviská druhých, rešpektovať rozdielne názory a hodnoty a používať primerané komunikačné stratégie pri riešení spoločenských a praktických situácií.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak používa slovníky, učebné materiály, internetové a ďalšie digitálne zdroje pri získavaní a spracúvaní informácií v anglickom jazyku. Postupne si osvojuje stratégie samostatnej práce s neznámym textom a novou slovnou zásobou a učí sa posudzovať vhodnosť použitých zdrojov.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak rozvíja poznatky o Slovensku a anglicky hovoriacich krajinách, ich kultúre, tradíciách a spoločenskom prostredí a dokáže ich primerane porovnávať. Rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a rozvíja schopnosť využívať anglický jazyk v ďalšom štúdiu, pracovnom prostredí a profesijnom živote. **Kompetencie v 4. ročníku zároveň smerujú k samostatnosti a úrovni potrebnej pri maturitnej skúške.**

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho jazykových a komunikačných kompetencií. Posudzuje sa nielen úroveň osvojených jazykových prostriedkov, ale predovšetkým schopnosť ich využívať v konkrétnej komunikačnej situácii. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a ústny prejav,
- písomné testy a krátke preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- hodnotenie písomného prejavu,
- dialógy a modelové komunikačné situácie,
- opis a porovnávanie fotografií,
- prezentácie, projektové a tvorivé úlohy,
- maturitne orientované úlohy a testy,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú praktické využívanie jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť ústny prejav, rozhovor, písomná práca, práca s textom alebo nahrávkou, prezentácia, projektový výstup či riešenie modelovej komunikačnej situácie alebo **úloha zodpovedajúca charakteru maturitnej skúšky.**

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
4. ročník	Skutočné vzťahy; Svetobežníci; Peniaze; Buďte kreatívni	ANJ_4

Komunikácia v anglickom jazyku

Názov predmetu	Komunikácia v anglickom jazyku				
Ročník	4. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	1	1	1	0	1

Charakteristika predmetu

Predmet komunikácia v anglickom jazyku v 4. ročníku nadväzuje na komunikačné a jazykové zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a smeruje k ich samostatnému využívaniu v každodenných, spoločenských a jednoduchých odborne orientovaných situáciách. Dôraz sa kladie na aktívny ústny prejav, diskusiu, argumentáciu, prezentovanie informácií a schopnosť primerane reagovať na rôzne komunikačné situácie.

Obsah predmetu je zameraný najmä na spoločenské, kultúrne a interkultúrne témy a na poznávanie reálií Slovenska a vybraných anglicky hovoriacich krajín. Žiaci sa venujú multikultúrnej spoločnosti, Slovensku a Bratislave, ako aj geografickým, spoločenským, kultúrnym a hospodárskym charakteristikám Veľkej Británie, Spojených štátov amerických a Austrálie.

Významnou súčasťou vyučovania je rozvoj schopnosti formulovať, zdôvodňovať a obhajovať vlastný názor. Žiaci diskutujú o spoločenských otázkach, kultúrnych rozdieloch, tradíciách, európskom priestore, migrácii, elektronickej komunikácii a etike v digitálnom prostredí. Porovnávajú rôzne postoje, formulujú argumenty a učia sa rešpektovať odlišné názory a kultúrne prostredia.

Predmet zároveň rozvíja schopnosť získavať, spracúvať, posudzovať a prezentovať informácie. Žiaci využívajú internet a ďalšie digitálne zdroje pri príprave krátkych prezentácií a projektov, vyhľadávajú informácie o turistických, kultúrnych, geografických a spoločenských témach a následne ich prezentujú v anglickom jazyku.

Vyučovanie podporuje samostatnosť, komunikačnú pohotovosť, kritické myslenie, argumentáciu a schopnosť používať anglický jazyk ako praktický nástroj komunikácie. V závere štúdia predmet vytvára predpoklady na samostatnejšie využívanie jazyka pri ďalšom vzdelávaní, cestovaní, práci s informáciami a v budúcom profesijnom živote a zároveň **prispieva k upevňovaniu komunikačných zručností využiteľných pri maturitnej skúške z anglického jazyka.**

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa vyučuje v **4. ročníku študijných odborov IT, IST, UI a ELE** v rámci týchto učebných osnov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- samostatne používali anglický jazyk v bežných, spoločenských a jednoduchých odborných komunikačných situáciách,
- dokázali vytvoriť súvislejší ústny prejav na známu tému,
- používali primerané komunikačné stratégie pri súhlase, nesúhlase a obhajobe vlastného stanoviska,
- dokázali komunikovať o pravidlách spoločenského správania a faktoroch ovplyvňujúcich správanie človeka,
- poznali základné zásady vhodného a etického správania v digitálnom prostredí,
- rozvíjali slovnú zásobu súvisiacu s multikultúrnou spoločnosťou, migráciou, tradíciami a spoločenskými otázkami,
- dokázali diskutovať o kultúrnej rozmanitosti a rešpektovať odlišné spôsoby života,
- vedeli hovoriť o osobných, občianskych a náboženských sviatkoch,
- dokázali porovnávať vybrané tradície na Slovensku a v anglicky hovoriacich krajinách,
- diskutovali o vybraných otázkach európskej a multikultúrnej spoločnosti,
- dokázali predstaviť Slovensko z hľadiska polohy, regiónov, cestovného ruchu, kultúry a vybraných geografických charakteristík,
- vedeli hovoriť o svojom obľúbenom mieste alebo regióne na Slovensku,
- dokázali predstaviť Bratislavu z hľadiska polohy, histórie, kultúrnych pamiatok, vzdelávania a cestovného ruchu,
- poznali základné geografické, hospodárske, spoločenské a kultúrne charakteristiky Veľkej Británie,
- dokázali hovoriť o Londýne a ďalších významných alebo turisticky atraktívnych miestach Veľkej Británie,
- rozvíjali schopnosť porovnávať vybrané spoločenské a kultúrne osobitosti Slovenska a Veľkej Británie,
- poznali základné geografické, hospodárske a spoločenské charakteristiky Spojených štátov amerických,
- vedeli predstaviť vybrané turisticky významné miesta a mestá v USA,
- dokázali hovoriť o New Yorku ako významnom centre kultúry, vzdelávania, vedy a spoločenského života,
- poznali základné geografické, spoločenské a hospodárske charakteristiky Austrálie,
- dokázali hovoriť o významných austrálskych mestách, pôvodných obyvateľoch a prírodných osobitostiach krajiny,
- porovnávali vybrané geografické, kultúrne a spoločenské charakteristiky anglicky hovoriacich krajín,

- rozvíjali schopnosť diskutovať o aktuálnych spoločenských témach primerane svojim jazykovým schopnostiam,
- dokázali pracovať s primeraným neznámym textom a vyhľadávať v ňom podstatné informácie,
- vedeli stručne reprodukovať hlavné informácie z prečítaného alebo vypočutého materiálu,
- dokázali pripraviť a prezentovať krátky projekt na zadanú tému,
- rozvíjali schopnosť samostatne pracovať s digitálnymi a informačnými zdrojmi,
- rozvíjali zrozumiteľnú výslovnosť, primeranú intonáciu a vhodné používanie jazykových prostriedkov,
- upevňovali samostatnosť, schopnosť spolupráce a sebadôveru pri komunikácii v anglickom jazyku,
- využívali anglický jazyk ako nástroj získavania a prezentovania informácií,
- vytvárali si jazykové kompetencie využiteľné pri ďalšom štúdiu, cestovaní a budúcom profesijnom uplatnení.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet komunikácia v anglickom jazyku sa v **4. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak samostatne používa anglický jazyk v rôznych každodenných, spoločenských a praktických situáciách. Vede rozhovor a diskusiu, formuluje otázky a odpovede, vyjadruje a zdôvodňuje vlastné stanovisko a primerane reaguje na komunikačného partnera.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a podstatným informáciám v primeraných hovorených a písaných prejavoch. Dokáže pracovať aj s neznámym textom, vyhľadávať požadované informácie, pracovať s kontextom a stručne reprodukovať alebo interpretovať jeho obsah.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvoriť súvislý ústny prejav na známu tému, opísať miesto, krajinu, spoločenský jav alebo vlastnú skúsenosť a prezentovať získané informácie. Samostatne pripravuje kratšie prezentácie a projekty a prispôsobuje obsah svojho prejavu konkrétnemu komunikačnému zámeru.

D. Interkultúrne a spoločenské kompetencie

Žiak si rozširuje poznatky o Slovensku a anglicky hovoriacich krajinách, ich kultúre, tradíciách, geografii, hospodárstve a spoločenskom živote. Dokáže porovnávať vybrané kultúrne a

spoločenské osobitosti, vnímať kultúrnu rozmanitosť a rešpektovať rozdielne názory, tradície a spôsoby života.

E. Argumentačné a sociálne kompetencie

Žiak dokáže formulovať a zdôvodňovať vlastné stanovisko, porovnávať rôzne názory a posudzovať výhody a nevýhody vybraných možností. Zapája sa do diskusie, vecne reaguje na argumenty druhých, rešpektuje ich postoje a spolupracuje pri riešení komunikačných úloh.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho komunikačných, argumentačných, interkultúrnych, prezentačných a informačných kompetencií. Posudzuje sa najmä schopnosť samostatne používať anglický jazyk, formulovať a zdôvodňovať vlastné stanoviská, pracovať s informáciami a prezentovať ich v primeranej forme. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- rozhovor a diskusia,
- argumentácia a obhajoba vlastného stanoviska,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- práca s neznámym textom,
- reprodukcia a interpretácia získaných informácií,
- opis krajiny, mesta, kultúrneho alebo spoločenského javu,
- porovnávanie kultúrnych a spoločenských charakteristík,
- tematické a lexikálne preverovania,
- prezentácie a krátke pripravené prejavy,
- projektové a tvorivé úlohy,
- práca s internetovými a digitálnymi zdrojmi,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje predovšetkým prostredníctvom úloh, ktoré vyžadujú samostatné a praktické využívanie anglického jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť súvislý ústny prejav, diskusia, argumentácia, práca s neznámym textom, prezentácia, projektový výstup, porovnanie vybraných krajín alebo kultúrnych javov či iný komunikačne orientovaný výstup.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu geografických, kultúrnych a spoločenských tém, máp, obrazových materiálov, textov a autentických audiovizuálnych zdrojov,
- **audio a video technika** - na vyhľadávanie turistických, geografických, spoločenských a kultúrnych informácií, prácu s elektronickými mapami, slovníkmi a autentickými internetovými zdrojmi,
- **digitálne a multimediálne nástroje** - na tvorbu prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších materiálov zameraných na Slovensko, anglicky hovoriace krajiny a spoločenské témy.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
4. ročník (IT, IST, UI, ELE)	Človek a spoločnosť; Multikultúrna spoločnosť; Slovensko; Bratislava; Veľká Británia; USA; Austrália	ANK_4

Nemecký jazyk

Názov predmetu	Nemecký jazyk				
Ročník	4. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	0	0	0	2	0

Charakteristika predmetu

Predmet nemecký jazyk v 4. ročníku nadväzuje na jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a smeruje k ich upevňovaniu, systematizácii a samostatnejšiemu využívaniu. Vyučovanie rozvíja schopnosť žiakov používať nemecký jazyk v každodenných, spoločenských, študijných a profesijne orientovaných situáciách. Dôraz sa kladie na praktickú komunikáciu, rozširovanie slovnéj zásoby, upevňovanie gramatických javov a ďalší rozvoj počúvania a čítania s porozumením, ústneho a písomného prejavu.

V tematickom celku **Praktické použitie jazyka** si žiaci upevňujú a prepájajú slovnú zásobu z oblastí školy a štúdia, povolania, hľadania zamestnania, dopravy, zdravia a cestovania. Učia sa pracovať s témou profesijného uplatnenia, komunikovať o zdravotnom stave a návšteve lekára a orientovať sa v situáciách spojených s dopravou, mestom, stanicou alebo letiskom. Rozvíjajú aj schopnosť porovnávať rôzne druhy dopravy a formulovať ich výhody a nevýhody.

Tematický celok **Zákaznícky servis** rozvíja praktickú komunikáciu v oblasti služieb a pracovného prostredia. Žiaci sa učia zdvorilo formulovať požiadavky, prosby, návrhy a želania, komunikovať telefonicky a elektronicky, pracovať s pracovnými inzerátmi a reagovať v jednoduchých situáciách zákazníckeho servisu. Jazykové učivo zahŕňa najmä miestne a časové predložky, väzby s datívom a používanie podmieňovacieho spôsobu.

V tematickom celku **Nové oblečenie** si žiaci rozširujú slovnú zásobu súvisiacu s oblečením, nakupovaním, veľkosťami, farbami a vyjadrovaním osobných preferencií. Prostredníctvom dialógov a modelových situácií sa učia vyjadriť kompliment, hodnotiť a porovnávať ponuky a primerane komunikovať v obchodnom prostredí. Gramatické učivo zahŕňa používanie osobných a ukazovacích zámen v datíve, opytovacieho zámena *welcher* a pravidelného a nepravidelného stupňovania prísloviek.

Záverečná časť štúdia prepája získané jazykové kompetencie s ďalším vzdelávaním a profesijnou orientáciou žiakov. Dôraz sa kladie na samostatnosť pri práci s textom, schopnosť reagovať v modelových komunikačných situáciách a pripravenosť využívať nemecký jazyk pri ďalšom štúdiu, cestovaní alebo pracovnom uplatnení.

Predmet nemecký jazyk sa vyučuje v **4. ročníku študijných odborov PDT** v rámci týchto učebných osnov

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- upevňovali a systematizovali jazykové vedomosti a komunikačné zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch,
- samostatnejšie používali nemecký jazyk v každodenných, študijných a jednoduchých profesijných situáciách,
- rozširovali slovnú zásobu z oblasti štúdia, povolania, zamestnania, zdravia, dopravy, služieb a nakupovania,
- rozumeli primerane náročným hovoreným prejavom na známe a prakticky orientované témy,
- rozumeli praktickým a profesijne orientovaným písaným textom,
- dokázali z textov a nahrávok vyhľadať, triediť a spracovať podstatné informácie,
- pracovali s informáciami súvisiacimi s hľadaním zamestnania,
- dokázali hovoriť o svojich študijných a profesijných plánoch,
- komunikovali v situáciách spojených s cestovaním, dopravou a orientáciou v priestore,
- dokázali porovnávať rôzne druhy dopravy,
- pomenovali výhody a nevýhody jednotlivých možností cestovania,
- orientovali sa v základných situáciách na stanici a letisku,
- vedeli opísať zdravotný stav a základné zdravotné ťažkosti,
- komunikovali v jednoduchých situáciách pri návšteve lekára,
- používali miestne a časové predložky v rozsahu preberaného učiva,
- správne uplatňovali datív a akuzatív v príslušných gramatických väzbách,
- osvojili si používanie podmieňovacieho spôsobu modálnych a plnovýznamových slovies,
- vedeli zdvorilo formulovať požiadavku, prosbu, návrh alebo želanie,
- dokázali komunikovať prostredníctvom telefónu,
- vytvárali jednoduché správy a elektronickú korešpondenciu,
- vedeli reagovať v základných situáciách zákazníckeho servisu,
- dokázali porozumieť jednoduchým pracovným a obchodným inzerátom,
- rozvíjali schopnosť viesť jednoduchý rozhovor v pracovnom prostredí,
- dokázali komunikovať v jednoduchých situáciách súvisiacich s podnikaním a službami,
- osvojili si slovnú zásobu súvisiacu s oblečením, nakupovaním, veľkosťami, materiálmi a farbami,
- dokázali komunikovať pri výbere a nákupe oblečenia,
- správne používali osobné a ukazovacie zámená v rozsahu preberaného učiva,

- používali opytovacie zámeno *welcher* v príslušných tvaroch,
- osvojili si pravidelné a nepravidelné stupňovanie prísloviek,
- dokázali vyjadriť názor, preferenciu a kompliment,
- rozvíjali schopnosť porovnávať a hodnotiť rôzne ponuky a možnosti,
- pripravovali a prezentovali súvislejší ústny prejav na známu tému,
- rozvíjali zrozumiteľnosť, plynulosť a primeranú jazykovú správnosť svojho prejavu,
- využívali nemecký jazyk pri plánovaní ďalšieho štúdia a profesijného uplatnenia,
- rozvíjali jazykovú samostatnosť a schopnosť prenášať získané vedomosti do nových komunikačných situácií.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet nemecký jazyk sa v **4. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Komunikačné kompetencie

Žiak využíva osvojenú slovnú zásobu a gramatické štruktúry v každodenných, spoločenských, študijných a profesijne orientovaných situáciách. Dokáže viesť rozhovor, primerane reagovať na komunikačného partnera, formulovať vlastné požiadavky, názory a stanoviská a prispôbiť svoj prejav základnému komunikačnému zámeru.

B. Receptívne jazykové kompetencie

Žiak rozumie hlavným myšlienkam a konkrétnym informáciám v primerane náročných hovorených a písaných prejavoch. Dokáže pracovať s rozhovormi, oznámeniami, inzerátmi, správami a ďalšími praktickými materiálmi, vyhľadávať relevantné údaje, porovnávať ich a využívať pri riešení komunikačných úloh.

C. Produktívne jazykové kompetencie

Žiak dokáže vytvárať súvislejšie ústne a krátke praktické písomné prejavy. Hovorí o štúdiu, pracovných plánoch, doprave, zdraví, službách, nakupovaní a ďalších známych témach a dokáže vytvoriť životopis, správu, e-mail, inzerát alebo iný jednoduchý praktický text.

D. Jazykové kompetencie

Žiak systematizuje a rozširuje lexikálne a gramatické vedomosti získané počas predchádzajúceho štúdia. Prakticky využíva predložkové väzby, datív a akuzatív, podmienovací spôsob, osobné a ukazovacie zámená, opytovacie zámená, stupňovanie a ďalšie jazykové prostriedky potrebné na efektívnu komunikáciu.

E. Sociálne a interakčné kompetencie

Žiak dokáže spolupracovať vo dvojici a v skupine, zapájať sa do dialógov a modelových situácií a rešpektovať komunikačného partnera. Rozlišuje základné formálne a neformálne situácie a

používa primerané zdvorilostné jazykové prostriedky pri osobnej, telefonickej a elektronickej komunikácii.

F. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak využíva textové, zvukové, audiovizuálne a digitálne materiály pri osvojovaní slovnej zásoby a gramatiky. Dokáže pracovať s elektronickým slovníkom a jednoduchými digitálnymi zdrojmi, vyhľadávať informácie a využívať ich pri príprave krátkych prejavov a praktických komunikačných úloh.

G. Interkultúrne kompetencie

Žiak získava základné poznatky o nemecky hovoriacom jazykovom a kultúrnom prostredí a rozvíja otvorenosť voči kultúrnej a jazykovej rozmanitosti. Zároveň si vytvára návyky pravidelnej práce s cudzím jazykom, využíva vhodné stratégie na osvojovanie slovnej zásoby a gramatiky a učí sa identifikovať a postupne odstraňovať vlastné chyby.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania rozvoja jeho jazykových a komunikačných kompetencií a schopnosti samostatnejšie používať nemecký jazyk v praktických, študijných a profesijne orientovaných situáciách. Posudzuje sa najmä porozumenie hovorenému a písanému prejavu, aktívne používanie slovnej zásoby a gramatických prostriedkov, zrozumiteľnosť prejavu a schopnosť reagovať primerane konkrétnej komunikačnej situácii. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- ústne skúšanie a súvislý ústny prejav,
- rozhovor, diskusia a modelové komunikačné situácie,
- písomné testy a lexikálno-gramatické preverovania,
- počúvanie a čítanie s porozumením,
- práca s pracovnými, cestovnými a informačnými textami,
- modelové situácie zo zákazníckeho servisu,
- telefonická a elektronická komunikácia,
- opis zdravotného stavu a modelová komunikácia pri návšteve lekára,
- komunikácia v situáciách spojených s dopravou a cestovaním,
- životopis, správa, e-mail alebo iný praktický písomný výstup,
- prezentácie a pripravené ústne prejavy,
- individuálna, párová a skupinová práca,
- priebežná aktivita a samostatná práca,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje predovšetkým prostredníctvom praktického používania nemeckého jazyka. Dôkazom rozvoja kompetencií môže byť rozhovor, súvislejší ústny prejav, praktický alebo profesijne orientovaný písomný text, reakcia na

posluchový materiál, práca s inzerátom alebo informačným textom, prezentácia či modelová životná alebo pracovná situácia.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa alebo dataprojektor** – na prezentáciu učiva, vizualizáciu gramatických javov, slovnej zásoby a pracovných materiálov, ako aj na prehrávanie autentických audiovizuálnych materiálov,
- **audio a video technika** – na prácu s autentickými nahrávkami, podcastmi, rozhovormi, videami a filmovými ukážkami, ktoré podporujú rozvoj počúvania s porozumením, výslovnosti a intonácie,
- **digitálne a multimediálne nástroje** – na tvorbu a spracovanie písomných prác, prezentácií, projektov, obrazových a audiovizuálnych výstupov a ďalších jazykovo orientovaných materiálov.

Prehľad tematických celkov

Ročník / Odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
4. ročník (PDT)	Praktické použitie jazyka; Zákaznícky servis; Nové oblečenie	NEJ_4

4.2. Matematika a práca s informáciami

Matematika

Názov predmetu	Matematika				
Ročník	4. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	3	3	3	3	3

Charakteristika predmetu

Predmet matematika v 4. ročníku nadväzuje na vedomosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch a smeruje k ich prehĺbovaniu, prepájaniu a systematizácii. Vedie žiakov k samostatnému matematickému uvažovaniu, riešeniu problémov, správnej interpretácii výsledkov a využívaniu matematiky v každodennom živote, odbornom vzdelávaní a ďalšom štúdiu.

V úvodnej časti ročníka sa žiaci venujú kombinatorike a pravdepodobnosti. Rozvíjajú schopnosť systematicky určovať počet možností, používať základné kombinatorické pravidlá a pracovať s permutáciami, variáciami, kombináciami, kombinačnými číslami a binomickou vetou. Získané poznatky následne využívajú pri riešení pravdepodobnostných úloh a pri posudzovaní náhodných javov.

Významnú súčasť vzdelávania tvorí štatistika. Žiaci pracujú so štatistickými súbormi, zostavujú frekvenčné tabuľky, určujú a interpretujú základné štatistické charakteristiky a využívajú vhodné nástroje pri grafickom spracovaní údajov. Rozvíjajú schopnosť porovnávať súbory údajov, formulovať jednoduché hypotézy, posudzovať relevantnosť výsledkov a interpretovať ich v praktickom kontexte.

V ďalšej časti ročníka sa žiaci venujú rekapitulácii a systematizácii učiva. Prepájajú poznatky z numerických výpočtov, percent, množín a logiky, rovníc a nerovníc, funkcií, finančnej matematiky, analytickej geometrie, planimetrie, stereometrie a kombinatoriky. Dôraz sa kladie na schopnosť samostatne rozpoznať charakter problému, zvoliť vhodný matematický aparát a efektívne ho použiť pri riešení komplexnejších úloh.

Pri vyučovaní sa využíva riešenie problémových a praktických úloh, práca s číselnými údajmi, tabuľkami a grafmi, matematické modelovanie a vhodné digitálne nástroje. Predmet rozvíja presnosť, systematickosť, kritické myslenie, schopnosť argumentovať, pracovať s údajmi a overovať správnosť výsledkov.

Predmet matematika sa vyučuje v **4. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- správne používali matematickú terminológiu, symboliku a matematický zápis,
- dokázali analyzovať matematický problém a identifikovať podstatné informácie,
- zvolili vhodnú stratégiu a matematický aparát podľa charakteru riešeného problému,
- overovali správnosť a primeranosť získaných výsledkov,
- využívali kombinatorické pravidlá pri systematickom určovaní počtu možností,
- rozlišovali základné kombinatorické situácie,
- správne používali permutácie, variácie alebo kombinácie pri riešení primeraných úloh,
- pracovali s kombinačnými číslami a ich základnými vlastnosťami,
- využívali binomickú vetu pri riešení primeraných úloh,
- poznali základné pravdepodobnostné pojmy,
- rozlišovali náhodný jav a jeho možné výsledky,
- riešili jednoduché pravdepodobnostné úlohy,
- prepájali kombinatorické postupy s výpočtom pravdepodobnosti,
- získavali a systematicky usporadúvali štatistické údaje,
- rozlišovali základný a výberový štatistický súbor,
- zostavovali a interpretovali frekvenčné tabuľky,
- určovali a interpretovali aritmetický priemer, modus a medián, rozptyl a smerodajnú odchýlku,
- posudzovali relevantnosť a vypovedaciu hodnotu štatistických údajov,
- formulovali jednoduché závery a hypotézy na základe spracovaných údajov,
- rozvíjali finančnú gramotnosť,
- dokázali matematicky posudzovať jednoduché finančné situácie,
- systematizovali poznatky z čísel, percent a numerických výpočtov,
- systematizovali poznatky z množín a matematickej logiky,
- upevňovali schopnosť riešiť rovnice, nerovnice a ich sústavy,
- upevňovali poznatky o funkciách a ich grafickom znázornení,
- pracovali s definičným oborom, oborom hodnôt a základnými vlastnosťami funkcií,
- využívali poznatky z finančnej matematiky pri riešení praktických úloh,
- využívali poznatky z analytickej geometrie,
- využívali poznatky z planimetrie a stereometrie,
- prepájali poznatky z jednotlivých oblastí matematiky,
- riešili komplexnejšie a prakticky orientované matematické problémy,

- dokázali porovnať rôzne možné postupy riešenia,
- primerane zdôvodňovali zvolený postup,
- interpretovali výsledok vzhľadom na pôvodné zadanie,
- efektívne využívali kalkulačku a vhodné matematické a štatistické nástroje,
- rozvíjali samostatnosť, presnosť, systematickosť a kritické myslenie pri riešení úloh.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet matematika sa v **4. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Matematické a numerické kompetencie

Žiak správne používa matematickú terminológiu, symboliku a výpočtové postupy. Dokáže pracovať s číselnými údajmi, vykonávať potrebné výpočty, posudzovať primeranosť získaného výsledku a využívať matematické poznatky pri riešení praktických problémov.

B. Kombinatorické a pravdepodobnostné kompetencie

Žiak dokáže systematicky určovať počet možností a voliť vhodné kombinatorické postupy. Rozlišuje permutácie, variácie a kombinácie, pracuje s kombinačnými číslami a rozumie základným pravdepodobnostným pojmom. Kombinatorické poznatky využíva pri riešení primeraných pravdepodobnostných problémov.

C. Štatistické kompetencie

Žiak dokáže získavať, organizovať, spracúvať a interpretovať štatistické údaje. Používa základné štatistické charakteristiky, zostavuje tabuľkové a grafické reprezentácie, porovnáva súbory údajov a posudzuje význam a relevantnosť získaných výsledkov.

D. Algebraické a funkčné kompetencie

Žiak využíva poznatky o výrazoch, rovniciach, nerovniciach, ich sústavách a funkciách pri riešení matematických problémov. Dokáže pracovať s grafom funkcie, určovať jej základné vlastnosti a využívať funkčné závislosti pri riešení praktických a matematických úloh.

E. Geometrické a priestorové kompetencie

Žiak využíva poznatky z analytickej geometrie, planimetrie a stereometrie pri riešení úloh. Dokáže pracovať s geometrickými vzťahmi v rovine a priestore, vytvárať vhodné náčrty a prepájať geometrické znázornenie s matematickým výpočtom.

F. Problémové a logické kompetencie

Žiak analyzuje zadanie, identifikuje podstatné informácie a vyberá vhodnú stratégiu riešenia. Prepája poznatky z viacerých matematických oblastí, svoje riešenie kontroluje a zdôvodňuje a podľa potreby dokáže zvolený postup korigovať.

G. Informačné a digitálne kompetencie

Žiak pracuje s číselnými informáciami, tabuľkami, grafmi, geometrickými reprezentáciami a diagramami. Pri riešení, vizualizácii a kontrole úloh primerane využíva kalkulačku, grafické a geometrické aplikácie a ďalšie vhodné digitálne nástroje.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho matematických vedomostí, zručností a schopnosti samostatne ich využívať pri riešení kombinatorických, pravdepodobnostných, štatistických a komplexnejších matematických úloh. Posudzuje sa nielen správnosť výsledku, ale aj porozumenie problému, vhodnosť zvoleného postupu, matematický zápis, schopnosť pracovať s údajmi, interpretovať výsledok a primerane zdôvodniť riešenie. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- písomné testy a kontrolné práce,
- krátke písomné preverovania,
- samostatné riešenie matematických úloh,
- riešenie kombinatorických a pravdepodobnostných úloh,
- práca s frekvenčnými tabuľkami, grafmi a diagramami,
- výpočet a interpretácia štatistických charakteristík,
- riešenie problémových a aplikačných úloh,
- komplexnejšie úlohy prepájajúce viaceré oblasti matematiky,
- geometrické, algebraické a funkčné úlohy v rámci systematizácie učiva,
- riešenie úloh pri tabuli a prezentovanie postupu riešenia,
- práca s kalkulačkou a digitálnymi matematickými nástrojmi,
- samostatná, párová a skupinová práca,
- domáce a projektové úlohy,
- priebežná aktivita,
- formatívna spätná väzba.

Úroveň dosiahnutia očakávaných výsledkov sa overuje prostredníctvom úloh rôznej náročnosti, ktoré vyžadujú nielen reprodukciu poznatkov, ale aj ich pochopenie, aplikáciu, analýzu, prepájanie a interpretáciu. Pri riešení sa prihliada na správnosť matematického postupu, presnosť výpočtov, vhodnosť použitej symboliky a reprezentácie, schopnosť kontroly výsledku a kvalitu matematického zdôvodnenia.

Pri overovaní sa primerane kombinuje **sumatívne a formatívne hodnotenie**. Spätná väzba má žiakovi umožniť identifikovať zvládnuté oblasti, pomenovať nedostatky a plánovať ďalšie zlepšovanie.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **interaktívna tabuľa** – na prezentáciu učiva, interaktívny matematický zápis, zobrazovanie kombinatorických schém, grafov, tabuliek, diagramov, štatistických súborov, funkcií a geometrických objektov,
- **dataprojektor** – na zobrazovanie zadaní, väčších dátových súborov, tabuliek, grafov, diagramov, matematických modelov a digitálnych učebných materiálov,
- **viaceré tabuľové plochy** – na prácu s tabuľkovými procesormi, matematickými a štatistickými aplikáciami pri spracovaní väčšieho množstva údajov, výpočte štatistických charakteristík, tvorbe frekvenčných tabuliek, grafov a diagramov a pri matematickom modelovaní,
- **geometrické pomôcky** - pravítka, trojuholníky, uhlomery, kružidlá a podľa charakteru opakovaného učiva aj modely geometrických telies a ďalšie názorné pomôcky využiteľné pri rekapitulácii planimetrie, analytickej geometrie a stereometrie.

Prehľad tematických celkov

Ročník / odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
4. ročník	Kombinatorika; Pravdepodobnosť; Štatistika; Rekapitulácia a systematizácia učiva	MAT 4

4.3. Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova

Názov predmetu	Telesná a športová výchova				
Ročník	4. ročník				
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb				
Časový rozsah výučby (hod./týždeň)	Študijný odbor				
	2559M (IT)	2561M (IST)	2569M (UI)	2573M (PDT)	2675M (ELE)
	2	2	2	2	2

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova v 4. ročníku nadväzuje na pohybové vedomosti, zručnosti a návyky získané počas predchádzajúceho štúdia a smeruje k ich upevňovaniu, zdokonaľovaniu a samostatnému využívaniu. Dôraz sa kladie na udržiavanie primeranej telesnej zdatnosti, rozvoj pohybových schopností a vytváranie trvalého pozitívneho vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako súčasť zdravého životného štýlu.

Súčasťou vzdelávania sú **teoretické vedomosti** zamerané na bezpečnosť a hygienu v telesnej a športovej výchove, význam a organizáciu športových súťaží, výchovu osobnosti prostredníctvom pohybových a športových činností a na základné princípy rozvoja pohybových schopností. Žiaci si upevňujú zásady bezpečného športovania, uvedomujú si význam pravidiel, spolupráce, fair play a zodpovednosti a postupne získavajú schopnosť aktívnejšie sa zapájať do organizácie športových činností.

Prostredníctvom **diagnostiky všeobecnej pohybovej výkonnosti** sa sleduje úroveň telesnej zdatnosti a pohybových schopností žiakov. Výsledky diagnostiky umožňujú žiakom posudzovať vlastnú pohybovú výkonnosť, porovnávať ju s predchádzajúcimi výsledkami a uvedomovať si význam pravidelnej pohybovej aktivity pre udržanie a rozvoj telesnej kondície.

Praktická časť predmetu zahŕňa **atletiku, volejbal, gymnastiku a kondičnú prípravu**. V atletike žiaci zdokonaľujú techniku štartov, šliapavého a švihového behu, vytrvalostného behu, hodu granátom a vrhu guľou. Prostredníctvom jednotlivých disciplín si upevňujú správne pohybové návyky a rozvíjajú rýchlosť, vytrvalosť, silu, výbušnosť a koordináciu.

Vo **volejbale** sa žiaci venujú zdokonaľovaniu prihrávok, podania zhora, príjmu podania, nahrávky, útočného úderu a bloku. Osvojené herné činnosti jednotlivca prepájajú do herných kombinácií a herných systémov a uplatňujú ich v hre podľa pravidiel. Dôraz sa kladie na spoluprácu družstva, taktické rozhodovanie, rešpektovanie pravidiel a primerané hodnotenie vlastného športového výkonu.

Gymnastická časť rozvíja koordináciu, rovnováhu, pohyblivosť, silu a priestorovú orientáciu prostredníctvom **akrobacie, cvičení na hrazde a preskokov**. Kondičná príprava je zameraná na základné posilňovanie a udržiavanie primeranej svalovej sily a celkovej telesnej zdatnosti.

Predmet telesná a športová výchova sa vyučuje v **4. ročníku všetkých študijných odborov** v rámci týchto učebných osnov

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom predmetu je, aby žiaci:

- chápali význam pravidelnej pohybovej aktivity pre telesné a duševné zdravie,
- upevňovali pozitívny vzťah k pohybu ako prirodzenej súčasť životného štýlu,
- dodržiavali zásady bezpečnosti a hygieny pri telesných a športových činnostiach,
- dokázali bezpečne používať športové náradie a náčinie,
- chápali význam rozcvičenia, primeraného pohybového zaťaženia a regenerácie,
- poznali vlastné pohybové možnosti a rešpektovali svoje individuálne predpoklady,
- rozvíjali rýchlostné, silové, vytrvalostné, koordinačné a pohyblivostné schopnosti,
- absolvovali výstupné testy všeobecnej pohybovej výkonnosti,
- vykonávali pohybové činnosti technicky správne a bezpečne,
- dokázali pracovať samostatne, vo dvojici aj v skupine,
- rešpektovali spolužiakov a individuálne rozdiely vo výkonnosti,
- rešpektovali pravidlá športových činností a rozhodnutia rozhodcu,
- dodržiavali zásady fair play,
- rozvíjali sebadisciplínu, vytrvalosť a zodpovednosť za vlastné konanie,
- dokázali uplatňovať získané pohybové vedomosti a zručnosti pri samostatnej pohybovej aktivite,
- zdokonaľovali techniku atletických štartov,
- zdokonaľovali techniku šliapavého a švihového behu,
- rozvíjali vytrvalostné schopnosti prostredníctvom behu,
- zdokonaľovali techniku hodu granátom a vrhu guľou,
- využívali atletické činnosti na udržiavanie a rozvoj telesnej zdatnosti,
- zdokonaľovali techniku volejbalových prihrávok,
- osvojili si a zdokonaľovali podanie zhora,
- dokázali spracovať prihrávku po podaní súpera,
- zdokonaľovali techniku nahrávky, útočného úderu a bloku,
- dokázali prepájať jednotlivé herné činnosti do jednoduchých herných kombinácií,
- uplatňovali herné kombinácie v konkrétnej hernej situácii,
- orientovali sa v základných herných systémoch volejbalu,
- dokázali uplatniť získané herné zručnosti v hre podľa pravidiel,

- poznali základnú volejbalovú terminológiu,
- poznali funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
- spolupracovali s ostatnými členmi družstva,
- dokázali primerane hodnotiť vlastný herný výkon a výkon družstva,
- poznali a dodržiavali základné pravidlá volejbalu,
- dokázali sa primerane zapojiť do organizácie jednoduchej športovej činnosti,
- zdokonaľovali vybrané akrobatické zručnosti, cvičenia a gymnastické preskoky,
- rozvíjali koordináciu, rovnováhu, pohyblivosť, silu a priestorovú orientáciu,
- dodržiavali zásady bezpečnosti a dopomoci pri gymnastických činnostiach,
- vykonávali základné posilňovacie cvičenia technicky správne,
- dokázali prispôbiť intenzitu kondičnej činnosti svojim individuálnym možnostiam,
- uvedomovali si význam pravidelného kondičného cvičenia aj po ukončení stredoškolského štúdia.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Predmet telesná a športová výchova sa v **4. ročníku** podieľa na rozvoji nasledovných kompetencií:

A. Pohybové kompetencie

Žiak dokáže samostatnejšie vykonávať a zdokonaľovať pohybové činnosti z atletiky, športových hier, gymnastiky a kondičnej prípravy. Osvojené pohybové zručnosti uplatňuje v rôznych športových situáciách a dokáže ich primerane prispôbiť svojim možnostiam.

B. Kondičné kompetencie

Žiak udržiava a primerane rozvíja silu, rýchlosť, vytrvalosť, koordináciu a pohyblivosť. Dokáže hodnotiť svoju telesnú zdatnosť, regulovať pohybové zaťaženie a chápe význam pravidelnej pohybovej aktivity pre dlhodobé udržanie zdravia a fyzickej kondície.

C. Zdravotné a bezpečnostné kompetencie

Žiak pozná a dodržiava zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany zdravia pri telesných a športových činnostiach. Dokáže primerane pripraviť organizmus na záťaž, rešpektovať svoje individuálne možnosti a predchádzať rizikovým situáciám pri vykonávaní pohybových aktivít.

D. Herné a športové kompetencie

Žiak ovláda vybrané herné činnosti jednotlivca, herné kombinácie a základné herné systémy vo volejbale. Dokáže ich uplatniť v hre podľa pravidiel, spolupracovať s družstvom, rešpektovať taktické princípy, pravidlá hry a zásady fair play.

E. Kompetencie k sebarozvoju

Žiak dokáže sledovať a primerane hodnotiť vlastnú pohybovú výkonnosť, porovnávať svoje výsledky a využívať spätnú väzbu pri ďalšom zlepšovaní. Rozvíja sebadisciplínu, vytrvalosť, samostatnosť, zodpovednosť a pozitívny vzťah k pohybovej aktivite ako prirodzenej súčasti životného štýlu.

Hodnotenie žiakov

Hodnotenie žiaka vychádza z priebežného sledovania jeho pohybových vedomostí, zručností, telesnej zdatnosti, aktivity a prístupu k vyučovaniu. Pri hodnotení sa prihliada na individuálne pohybové predpoklady žiaka, úroveň zvládnutia techniky jednotlivých pohybových činností, dodržiavanie pravidiel a bezpečnostných zásad a na jeho individuálny rozvoj a napredovanie. Pri hodnotení sa využíva najmä:

- praktické preverovanie pohybových zručností,
- výstupné testovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti,
- hodnotenie techniky atletických disciplín,
- hodnotenie techniky hodu granátom a vrhu guľou,
- hodnotenie herných činností jednotlivca vo volejbale,
- hodnotenie prihrávk, podania, nahrávky, útočného úderu a bloku,
- uplatňovanie herných kombinácií a herných systémov,
- uplatnenie volejbalových zručností v hre podľa pravidiel,
- hodnotenie gymnastických a akrobatických zručností,
- zvládnutie vybraných cvičení na hrazde,
- zvládnutie gymnastických preskokov,
- vykonávanie kondičných a posilňovacích cvičení,
- poznanie základných pravidiel jednotlivých športových činností,
- dodržiavanie pravidiel a zásad fair play,
- spolupráca pri kolektívnych športových činnostiach,
- samostatnosť a aktívny prístup k pohybovej činnosti,
- individuálny pokrok žiaka.

Pri hodnotení pohybovej výkonnosti sa prihliada na individuálne schopnosti a predpoklady žiaka. Výsledok diagnostických testov neslúži iba na porovnávanie výkonov žiakov, ale aj na sledovanie vývoja ich vlastnej telesnej zdatnosti a pohybového napredovania.

Pri praktických činnostiach sa posudzuje najmä správnosť a bezpečnosť vykonania pohybu, zvládnutie základnej techniky, schopnosť uplatniť získané zručnosti v konkrétnej pohybovej alebo hernej situácii a aktívny prístup žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov sa postupuje v súlade s platnými pravidlami hodnotenia a klasifikácie a s klasifikačnou stupnicou školy.

Didaktická technika a učebné pomôcky

Pri vyučovaní sa podľa dostupných možností využíva najmä:

- **telocvičňa a vonkajšie športoviská** – na realizáciu športových hier, atletických, gymnastických, úpolových a kondičných činností,
- **atletické pomôcky** – štartovacie pomôcky, meracie pásma, stopky, méty, kužele, vrhačské náčinie a ďalšie pomôcky podľa realizovanej disciplíny,
- **volejbalové vybavenie** – volejbalové lopty, sieť, stojany, vyznačené ihrisko a ďalšie pomôcky na nácvik herných činností a herných kombinácií,
- **gymnastické náradie a náčinie** – žinenky, lavičky a ďalšie dostupné gymnastické vybavenie,
- **pomôcky na úpolové činnosti** – najmä vhodné žinenky a ochranné cvičebné plochy umožňujúce bezpečné vykonávanie pádov a základných úpolových cvičení,
- **kondičné pomôcky** – podložky, lavičky, medicinbaly, ľahké závažia, odporové a ďalšie primerané cvičebné pomôcky,
- **vizuálne prostriedky** – podľa potreby na názorné ukážky správnej techniky pohybu, analýzu športového výkonu.

Prehľad tematických celkov

Ročník/ odbor	Tematické celky	Odkaz na TP
4. ročník	Teoretické vedomosti; Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti; Atletika; Volejbal; Gymnastika; Kondičná príprava	TSV_4